

Nederlandse afdeling
FAG. RECHTSGELEERDHEID
BIBLIOTHEEK

Rechtskundig Weekblad

Z 189

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke zondag

Abonnementsprijs: 500 fr. per jaar

Postcheckrekening Nr 3185.22

Beheer en Redactie: Mr. René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

Overzicht van de Vlaamse rechtsliteratuur gedurende het gerechtelijk jaar 1959-60

Wanneer wij bij het begin van het gerechtelijk jaar een overzicht houden van wat er aan wetenschappelijke geschriften op juridisch gebied het vorig jaar werd gepubliceerd, is het steeds onze hoop dat het ons mogelijk zal zijn te wijzen op een jaar van uitzonderlijke productie, zowel wat de hoeveelheid als de hoedanigheid betreft, en dat wij met enthousiasme zullen kunnen onderlijnen welke aanzienlijke vooruitgang de vlaamse rechtswetenschap opnieuw heeft gemaakt. Dit jaar moeten wij echter onze geestdrift enigszins intomen; inderdaad, de werken, die in de laatste maanden verschenen, zijn voorzeker niet zo talrijk als dit in sommige vroegere jaren het geval was. Buiten enkele uitzonderingen zijn de meeste boeken die in deze periode van de pers kwamen werken van pedagogische of vulgariserende aard; ze zijn hoofdzakelijk gericht op het praktisch gebruik en het aantal zuiver wetenschappelijke geschriften is voorzeker gering. Vooral te betreuren valt de afwezigheid van universitaire proefschriften, die zo wat de thermometer zijn van de wetenschappelijke levenskracht. Stippen wij onmiddellijk aan dat deze vaststelling andermaal met klem aantoonst hoe dringend noodzakelijk de hervorming van ons rechts-onderwijs zou dienen doorgedreven te worden en hoezeer het vereist is dat voor het verwerven van de titel van doktor in de rechten de verdediging van een universitair proefschrift zou gevorderd worden.

Deze pessimistische vaststelling betekent geenszins dat er in het verlopen gerechtelijk jaar geen merkwaardige juridische werken zijn verschenen; doch de achterstand die door de Vlaamse rechtswetenschap dient ingelopen is nog steeds zo groot dat wij ongeduldig worden en veeleisend zijn en met klem onze jonge rechtsgeleerden willen wijzen op hun plicht tegenover de vlaamse wetenschap. Een vergelijking van het peil der rechtsliteratuur in Nederland en in Vlaanderen valt nog steeds al te zeer in ons nadeel uit.

Laten wij dadelijk aanstippen dat wij ons gelukkig mogen achten dat de twee grote verzamelwerken die hier sedert enkele jaren verschijnen, de « *Algemene Practische Rechtsverzameling* » en het « *Administratief Lexicon* », hun activiteit met onverdroten ijver doorzetten en dat het vooral aan hun initiatief te danken is dat wij ook vorig jaar enkele belangrijke tractaten over de meest verscheiden onderwerpen

hebben mogen begroeten. Zij vormen beiden van nu af reeds encyclopedische monumenten die de vergelijking kunnen doorstaan met het allerbeste dat in dezelfde zin in het buitenland bestaat. En zowel de redactiecomités als de medewerkers verdienen onverdeelde lof.

Laten wij nu vluchtig een oogslag werpen op de bijzonderste werken die in het verlopen jaar zijn verschenen.

* * *

Wat het burgerlijk recht betreft mochten wij ons verheugen in een drietal voortreffelijke publicaties.

Noemen wij in de eerste plaats de uitstekende cursus van Prof. Dr. W. Delva over « *Personen- en familierecht* ». Deze cursus, gedoceerd aan de universiteit te Gent, verscheen in de gepolygrafische reeks uitgegeven door de Standaard-Boekhandel. De onvermoeibare werker, die Prof. Delva is, heeft in dit lijvig deel een schitterende handleiding uitgewerkt voor de studie van dit zo belangrijk deel van het burgerlijk recht. Hij heeft op gelukkige wijze de middenweg weten te vinden tussen beknoptheid en volledigheid, terwijl de klaarheid in opbouw en uiteenzetting aan het werk een hoge pedagogische waarde geeft.

Na een bibliographie betreffende de belangrijkste werken tot inleiding in de rechtswetenschap, de algemene rechtsleer en de rechtsphilosophie, worden de specifieke werken vermeld over burgerlijk recht, zowel in ons land als in de vreemde alsmede de gewichtigste uitgaven op het gebied der jurisprudentie en der bibliographie. Een inleidend hoofdstuk bespreekt de algemeenheden en de inleidende begrippen tot het burgerlijk recht, waarna het tweede deel de staat van de personen behandelt en een derde deel de bekwaamheid en de onbekwamen. De theorie wordt uiteengezet met de grootste eenvoud in haar logische samenhang en de talrijke verwijzingen naar rechtsleer en jurisprudentie geven de student gelegenheid tot aanvulling en doorgronding van de gedoceerde stof. De auteur is in de gelegenheid geweest, in dit recente werk, toelichtingen te verstrekken over de belangrijke jongste wijzigingen die zich op wetgevend gebied in het burgerlijk recht hebben voorgedaan, zoals de opheffing van de onbekwaamheid der gehuwde vrouw, de uitbreiding van de mogelijkheid van erkenning en

wettiging van natuurlijke kinderen en meerdere andere belangrijke hervormingen, die in de gebruikelijke handboeken nog niet konden opgenomen worden.

De student die de cursus van Prof. Delva ernstig doorwerkt beschikt over een uitmuntende basis voor de civilistische studie en praktijk.

In de *Algemene Practische Rechtsverzameling* zijn twee uitvoerige en belangrijke tractaten verschenen over het burgerlijk recht.

Het eerste is dit van *Mr. L. Lindemans*, advocaat bij het Hof van Beroep te Brussel, over «*Erfdienstbaarheden*». Deze stof, die algemeen de reputatie heeft saai en moeilijk te zijn en die in de praktijk zoveel lastige en delicate problemen opwerpt, is door Mr. Lindemans op de meest grondige wijze bewerkt, in een verhandeling die meer dan 500 bladzijden telt. De zeer uitgebreide literatuur over de erfdienstbaarheden behandelt meestal afzonderlijke vraagstukken en detailkwesties, doch uitvoerige studien die het gehele domein der servituten behandelen zijn uitermate zeldzaam, ook in de franstalige literatuur. Door het schrijven van zijn werk heeft Mr. Lindemans niet alleen aan de vlaamse rechtswetenschap een hoogstaande verhandeling bezorgd aangaande een vraagstuk van uitzonderlijke moeilijkheid, doch hij heeft vooral een leemte gevuld van onze belgische rechtswetenschap, waarin geen enkele recente algemene studie over de erfdienstbaarheden in hun geheel kon aangewezen worden. De behandeling van de stof staat op het zeer hoge peil, zoals wij dit reeds sedert lang van de A.P.R. gewoon zijn en de auteur heeft zich wonderwel aangepast aan de methode die voor de tractaten uit deze serie verlangd wordt. Hij heeft andermaal de voortreffelijkheid van deze methode aangetoond.

Uitvoerigheid en volledigheid van de behandelde stof schaden niet in het minst aan de duidelijkheid van het betoog. In dit grote geheel vindt ieder zonder de minste moeite de gegevens en de oplossing van het afzonderlijk probleem dat hem interesseert. De allerjongste documentatie over het onderwerp is in dit tractaat te vinden en de stof werd bijgehouden tot midden 1958. Met verbluffende overvloed en toch met strenge zakelijkheid beheerst Mr. Lindemans zijn verwijzingen naar de rechtspraak en naar de andere auteurs die over het onderwerp schreven en de steekproeven die wij konden doen in verband met de aanhaling van jurisprudentie liet toe ons ervan te overtuigen met welke trefzekerheid deze aanhalingen geschied zijn.

De auteur heeft niet alleen het onderwerp volledig uitgeput in Belgisch en in Frans recht, doch voortdurend komen in zijn verhandeling verwijzingen voor naar het vergelijkend recht, waardoor hij getuigenis aflegt van een uitzonderlijke breedheid van kennis.

Het boek is ingedeeld in vier titels waarvan de eerste algemene beschouwingen inhoudt betreffende het begrip, de oorsprong en de economische betekenis van de erfdienstbaarheden met verder de ontleding van hun kenmerken en hun bestaansvereisten. Bijzonder interessant is het hoofdstuk VI van de eerste titel, volledig gewijd aan de rechtsvergelijking, waarin naast het Franco-Romeins servitutenrecht, belangrijke gegevens verstrekt worden over het recht van erfdienstbaarheid in de meeste landen.

De titel 2 is volledig gewijd aan de studie van de eigenlijke erfdienstbaarheden, hun onderscheidingen van andere zakelijke rechten, het onderzoek van de menigvuldige soorten servituten, met hun vestiging, hun draagwijdte en hun uitoefening, de rechtsvorde-

ringen die er betrekkingen op hebben en hun teniet gaan. De laatste twee titels behandelen de wettelijke en de oneigenlijke erfdienstbaarheden.

Niet alleen is op elke bladzijde van dit tractaat iets nieuws te ontdekken, niet enkel heeft het werk een onoverzienbare massa werk gesynthetiseerd, doch het is daarbij geschreven in een uitmuntend nederlands, zodanig dat het voorzeker een van de allerbeste stukken zal blijven naast de vele voortreffelijke die reeds in de A.P.R. verschenen zijn.

Het tweede boek, dat op het gebied van het civiel recht in de A.P.R. gepubliceerd werd, is het tractaat «*Koop (Afbetalingsovereenkomsten)*» door de Heer *J. Van den Bergh*, referendaris bij de Rechtbank van Koophandel te Aalst. Ook hier geldt het een zeer uitgebreide verhandeling van 242 blz., waarvan de opvatting en de uitwerking onvoorwaardelijk dienen geloofd te worden. Sedert de wet van 9 juli 1957 tot regeling van de verkoop op afbetaling en zijn financiering, beschouwen vele juristen dit probleem als zijnde op eenvoudige en doeltreffende wijze door de wettelijke tekst geregeld. Het werk van de Heer Van den Bergh doet duidelijk inzien hoezeer ze zich vergissen en hoe de stof, die geregeld werd door de wet van 1957 slechts een beperkt onderdeel is van het brede algemene terrein der afbetalingsovereenkomsten.

Het grootste gedeelte van het werk van referendaris Van den Bergh is dan ook gewijd aan de koop op afbetaling van roerend goed volgens de beginselen van het gemeen recht en de er op steunende rechtspraak, wat leidt tot het onderzoek van de aard van het afbetalingsbeding, met de mogelijkheden van vervul van het eigendomsvoorbehoud. Vooral wat dit laatste betreft stelt zich het gewichtig probleem van de uitwerking van dit beding tegenover derden en het is in de eerste plaats aan dit probleem dat de auteur zijn aandacht wijdt. Op welke wijze kunnen derden door de wet tegen het eigendomsvoorbehoud van de verkoper bijzonder beschermd zijn? Dit leidt de schrijver tot het uitdiepen van art. 20, 5° van de hypotheekwet en van art. 546 van de faillissementswet. Daarna wordt het retentierecht bestudeerd, op grond van de exceptio non adimpleti contractus, en verder het voorrecht, de revindicatie en de ontbinding van de overeenkomst en uiteindelijk de huurkoop en de pandbelofte. Dit breed overzicht van alle modaliteiten, die zich in verband met de afbetalingsovereenkomst voordoen tussen verkoper, koper en derden volgens de principes van het gemeen recht, vormt in dit tractaat een uiterst originele synthese van de oneindig vele mogelijkheden in deze driehoeksverhouding. Zij worden telkens doorvorst aan de hand van een zo grondige informatie, met zulk diep doorzicht, met zulk subtiel analytisch vermogen gepaard aan samenvattende overzichtelijkheid dat de verhandeling voorzeker van aard is bewondering af te dwingen voor de veelzijdigheid en de kennis van de schrijver. Geen bijdrage van enig belang betreffende een facet van het behandelde vraagstuk of ze wordt geciteerd, geen rechterlijke beslissing die ermede verband houdt of ze wordt besproken en afgewogen. Hoe degelijk sommige studien over onderafdelingen van hetzelfde onderwerp ook mogen zijn, — waarbij ik vooral denk aan deze van de betreunde Prof. R. Piret — toch is het in het werk van de Heer referendaris Van den Bergh dat wij voor het eerst een volledig fresco geschilderd zien van al wat op gemeenrechtelijke grondslag belang heeft op het zo uitgebreid domein der afbetalingsovereenkomsten.

Het tweede gedeelte van het boek is dan gewijd aan de bijzondere wetten die zekere sferen van de

verkoop op afbetaling hebben genormeerd, namelijk het K.B. van 15 december 1934 betreffende de verkoop op afbetaling door openbare aanbidding van premie-effecten en de jongste wet van 9 juli 1957 tot regeling van de verkoop op afbetaling en zijn financiering. Vooral van deze laatste wet geeft de auteur ons een belangrijk commentaar waardoor sommige regelen van de wet zelf en van haar uitvoeringsbepalingen klaar begrijpelijk worden gemaakt. Waar in het eerste gedeelte van het tractaat rechtsleer en rechtspraak uitvoerig ter hulp werden geroepen zijn het in dit tweede gedeelte vooral de parlementaire handelingen die worden te pas gebracht, terwijl voorbeelden en berekeningen de praktische bruikbaarheid van de verhandeling in hoge mate bevorderen.

De auteur dient zonder twijfel oprecht gelukkigwensend met deze waardevolle bijdrage tot het grote werk van de A.P.R.

Werken zoals deze van Mr. Lindemans en van referendaris Van den Bergh doen eer aan deze grote vlaamse wetenschappelijke onderneming en aan haar staf. Wat in de A.P.R. verschijnt is zo degelijk en staat op zo hoog peil, dat het des te meer te betreuren valt dat de kwestie van de erbarmelijke presentatie der teksten in de loge, zware, zwarte kaften nog steeds niet is opgelost. Deze kaften nemen in het boekenrek meer dan het dubbel van de plaats in die normaal voor de omvang van de gepubliceerde werken zou vereist zijn. Dit wordt op de duur voor elke bibliotheek een probleem, waardoor de toekomst van de A.P.R. wel eens zou kunnen bedreigd worden. Het is hoog tijd dat deze onpractische, onooglijke en onbehandelbare kaften door een ander gemakkelijk systeem zouden vervangen worden, zoals er zo vele te vinden zijn bij andere losbladige uitgaven. Het zou verkeerd zijn te menen dat dit probleem zonder belang is en volledig in de schaduw moet blijven van de degelijkheid van de inhoud der gepubliceerde tractaten. De beste teksten worden verwaarloosd wanneer ze niet vlot kunnen behandeld worden en wanneer men geen plaats vindt om ze te bergen...

Alvorens het terrein van het burgerlijk recht te verlaten moeten we nog wijzen op een beknopte studie van de Heer *Theo Van Kerschaver* over « *Erkenning en wettiging van natuurlijke kinderen* » waarin toelichting verstrekt wordt over de recente wettelijke bepalingen die in deze aangelegenheid belangrijke wijzigingen hebben aangebracht aan de vroeger bestaande rechtsregelen. Het is een brochure zonder enige pretentie, die nauwkeurige gegevens verstrekt over de nieuwe toestanden en die voorzien is van een reeks formulieren die uiterst nuttig zijn voor de ambtenaren van de burgerlijke stand.

* * *

Het handelsrecht is vorig jaar door de vlaamse juristen karig bedeed geworden. Wij kunnen slechts één enkele uitgave vermelden, deze van *Mr. K. Van Baarle*, advocaat aan de balie van Antwerpen en professor aan de St.-Ignatius hogeschool aldaar, over « *Het verzekeringsrecht. Wetgeving en commentaar* ». Deze uitgave dient als basis voor de cursus die door *Mr. Van Baarle* wordt gedoceerd. In zijn voorrede betreurt de auteur dat het nog niet mogelijk is gebleken op het gebied van het verzekeringswezen een verzameling van de bijzonderste wetteksten in de nederlandse taal uit te geven, daar er voor de basiswet van 11 juni 1874 nog geen officiële vertaling bestaat, zoals dit het geval is voor alle wetteksten verschenen vóór de gelijkheidswet van 18 april 1898.

Mr. Van Baarle heeft dan ook het uitstekend initiatief genomen zelf de wet van 11 juni 1874 te vertalen, vertaling die voortreffelijk is en moeilijk zou kunnen verbeterd worden. De tekst van deze sleutelwet op het verzekeringswezen wordt uitgegeven met achter elk artikel een vrij uitvoerig commentaar over de betekenis van de wettelijke bepaling, de belangrijkste jurisprudentiële uitspraken in verband met de tekst, korte beschouwingen over betwiste problemen en verwijzingen naar meer uitvoerige studiën.

Hieraan voegt *Mr. Van Baarle* dan de bijzonderste wetten en besluiten toe betreffende de verzekering der arbeidsongevallen, de levensverzekering, de verzekering der burgerlijke verantwoordelijkheid, de staatscontrole op de verzekeringen, de recente wet van 1 juli 1956 op de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen en deze betreffende het gemeenschappelijk waarborgfonds. De uitgave wordt besloten met de bijzonderste teksten uit het gemeen recht in zoverre deze verband kunnen hebben met verzekeringsvraagstukken.

Het is voor de studenten een kostbaar voorrecht dat ze in deze uitgave de volledige verzameling vinden van al de teksten die als grondslag dienen voor de studie van het verzekeringswezen, waardoor hun werk in oneindige mate zal worden verlicht.

* * *

Mr. R. van Lennep, advocaat aan de balie van Antwerpen en docent aan de rijkshandels hogeschool aldaar, die ons reeds zo talrijke en gewaardeerde werken heeft geschonken over het burgerlijk procesrecht, heeft dit oeuvre willen voltooien met een beknopte schets van het burgerlijk procesrecht in Belgisch Congo. Het boek is ingedeeld op dezelfde wijze als het groot werk van de auteur betreffende de burgerlijke procedure in het moederland: algemene begrippen, rechterlijke inrichting, bevoegdheid en rechtspleging. Schrijver heeft er zich vooral op toegelegd de afwijkingen van de procedure in het overzees gebied tegenover de regelen, die in België gelden, te doen uitschijnen. Daardoor is dit werk, voor iemand die niet gespecialiseerd is in koloniaal recht uitermate interessant. Helaas, de tragische omstandigheden die zich in de laatste weken in Congo hebben voorgedaan zullen wel spoedig de inhoud van het boek hebben voorbij gestreefd en het is wel waarschijnlijk dat de ingrijpende omwenteling die ginder plaats heeft niet veel zal overlaten van de regeling der rechtsbedeling zoals ze door de belgische overheid was ingesteld.

Dit neemt niet weg dat dit boek een welgekomen toevoegsel is aan de summa over de belgische procedure die *Mr. Van Lennep* heeft tot stand gebracht en waardoor definitief een beeld van ons procesrecht wordt vastgelegd zoals het in de laatste jaren bestond, vooraleer er zowel in het moederland als in Congo aanzienlijke wijzigingen zullen aan toegebracht worden.

Vermelden wij ook in verband met het procesrecht het zo nuttige boekje van de Heer *F. Bogaert*, « *Beknopt vade mecum voor verzet, beroep, cassatie (termijnen)* ». De auteur, die het ambt van krijgsauditeur uitoefent, heeft in zijn werkje een samenvatting gegeven van alle termijnen in verband met de procedure zowel in burgerlijke zaken als in strafzaken en handelszaken, alsmede voor het militair gerecht en de Raad van State. Het is alles uitstekend en systematisch gerangschikt met beknopte doch onontbeerlijke aanwijzingen. Zoals wij het reeds in een vroegere bespreking deden uitschijnen ware het nuttig dat dit zo praktisch werk nog zou aangevuld worden

met de termijnen voor de verschillende proceduren op fiscaal gebied.

* * *

Het strafrecht heeft vorig jaar op levendige wijze de belangstelling van de vlaamse juristen gaande gemaakt en verschillende verhandelingen werden aangaande onderdelen van deze rechtstak gepubliceerd.

Alleen in de A.P.R., — die zich vorig jaar buitengewoon actief heeft getoond, — verschenen niet minder dan drie tractaten aan het strafrecht gewijd.

Eerst de studie van de Heer R. Legros, raadsheer bij het Hof van Beroep te Luik en professor aan de universiteit te Brussel, aangaande het «Opzet». Deze verhandeling is beknopt en beslaat slechts 54 blz., doch zij is van het allergrootste gewicht omdat er een van de allerbelangrijkste grondslagen van het strafrecht in behandeld wordt en zij evenveel betekenis heeft op rechtsphilosophisch als op positief-strafrechtelijk gebied. De auteur begint met een uiteenzetting van de klassieke leer betreffende het opzet in strafzaken waardoor, naast de materialiteit van het strafbaar feit, een moreel bestanddeel vereist wordt, namelijk het opzet. Enkel geeft de klassieke leer toe dat bij overtredingen en wanbedrijven met het kenmerk van overtreding, het opzet geen rol speelt omdat, zodra het materiële feit vaststaat, de schuld vermoed wordt zonder dat de goede trouw in aanmerking wordt genomen.

De auteur oefent een scherpe kritiek uit op deze klassieke leer die hij noemt «zuiver abstract, los van de werkelijkheid en ontoereikend om de moeilijkheden op te lossen die zich dagelijks voor de rechtbanken voordoen». Tegenover deze klassieke leer verdedigt hij de stelling dat het kunstmatig begrip «algemeen opzet» dient te worden verworpen, dat de schuld aanwezig is door de inbreuk zelve en dat de dader van een strafbaar feit, die geen grond van rechtvaardiging kan invoeren, noodzakelijk met misdadig of algemeen opzet handelt. Deze «schuld» is het werkelijk en enig zedelijk bestanddeel van elke inbreuk en geen ander zedelijk bestanddeel is in principe vereist, zodat er geen verschil in aard bestaat tussen de verschillende categorieën van misdrijven.

Deze theorie wordt dan door de auteur geadstrueerd zowel aan de hand van wijsgerige beschouwingen als van gegevens uit de rechtspraak. Voor Prof. Legros is het begrip «opzet» in de klassieke theorie niets anders dan een fictie, die een bepaalde rol gespeeld heeft in de periode van de exegetische wetsinterpretatie, ten einde aldus langs een omweg een meer billijke rechtspraak te verwezenlijken. Zulks zou thans volgens de auteur overbodig geworden zijn. Hij is van oordeel dat een ernstige rechtvaardiging thans steeds in ruime mate aanvaard wordt, zelfs bij eenvoudige overtredingen en dat bijgevolg de leer van het algemeen opzet in het strafrecht haar rol heeft uitgespeeld.

Dat niet iedereen het met deze zienswijze zal eens zijn ligt voor de hand, doch de verhandeling van de schrijver is briljant, nieuw en van algemeen belang.

De Heer Jules D'Haenens, substituut krijgsauditeur, licentiaat in wijsbegeerte en letteren, publiceerde in de A.P.R. een studie over de «Strafbare deelneming». Deze studie over een vraagstuk dat zowel in de rechtstheorie als in de jurisprudentie zoveel betwistingen heeft uitgelokt, wil de auteur zuiver positiefrechtelijk behandelen. Vandaar een diepgaand onderzoek van al wat in de rechtspraak op het terrein der strafbare deelneming werd gevonden. Doch voortdurend voelt de schrijver zich genoopt toch boven de enge positiefrechtelijke gegevens uit te kijken en zijn

toevlucht te nemen tot algemene ideeën die de positiefrechtelijke toepassing domineren, vooral waar hij de stelling verdedigt dat de deelneming een dubbel moreel standpunt impliceert: kennis en opzet, om aldus het misdadig overleg te vormen dat in zake deelneming vereist is.

Naast algemene beschouwingen en een studie van de bestanddelen der deelneming aan een misdrijf, onderzoekt schrijver de vormen der strafbare deelneming bij daders en medeplichtigen, zowel op materieel als op moreel gebied, om zijn werk dan te besluiten met de behandeling der strafverzwaring of strafvermindering in verband met de strafbare deelneming, een studie van de rechtspleging en een ontleding van de gevolgen der veroordeling.

Ruim gedocumenteerd, rechtsvergelijkend gestaafd en getuigend van een diepgaande kennis van het vraagstuk in al zijn facetten, zal deze verhandeling in de toekomst zowel voor magistraten als advocaten een onontbeerlijk studiewerk zijn telkens er zich in de praktijk moeilijk vraagstukken betreffende strafbare deelneming voordoen.

Nog steeds in de A.P.R. werd het trefwoord «Jacht» behandeld door de Heer L. Utrix, raadsheer in het Hof van Beroep te Luik. Al bevat deze verhandeling ook talrijke elementen van administratiefrechtelijke aard, toch behoort ze hoofdzakelijk thuis op het terrein van het strafrecht. Nauwkeurig en volledig geeft het tractaat ons een globaal overzicht van alle wettelijke bepalingen die op de jacht betrekking hebben. Telkens worden de geldende regelen toegelicht door de ratio legis die de reglementering en de verbodsvoorschriften rechtvaardigt. In logische volgorde worden dan de geldende bepalingen uiteengezet, alsmede de regelen die de verdelging beheersen van schadelijk wild en uiteindelijk de bestraffing van de overtredingen en de modaliteiten der rechtspleging. Met de grootste belangstelling zullen zowel de jagers als de juristen de talrijke gevallen volgen die door de schrijver worden aangehaald en die aanleiding hebben gegeven tot belangrijke of originele gerechtelijke uitspraken. Het werk brengt een overvloed van wetenswaardigheden, het is geschreven op uiterst onderhoudende wijze, het tekent op allerlei gebied de evolutie van de rechtspraak en het is uitermate geschikt voor de juridische practijk.

Zowel op het gebied van het strafrecht als op dit van het burgerlijk recht heeft de A.P.R. dit jaar schitterende aanwinsten gedaan.

De Heer J. Rommel, rechter in de rechtbank van eerste aanleg te Kortrijk, schijnt op zich genomen te hebben in de uitgave van het *Administratief Lexicon* de trefwoorden te behandelen die meer bepaald verband houden met het strafrecht. Wanneer hij vorig jaar een grondige studie wijdde aan het procesverbaal, waarvan wij in ons vorig overzicht de verdiensten hebben onderlijnd, heeft hij in de laatste maanden een zeer uitvoerige studie gepubliceerd van meer dan 150 blz. over twee kolommen, betreffende «De gerechtelijke politie». De auteur beperkt zich niet tot de studie van wat meestal in de gewone omgangstaal door de term «gerechtelijke politie» wordt aangeduid, namelijk de gerechtelijke ambtenaren bij de parketten. Hij onderzoekt de volledige organisatie van het gehele korps, opsporingsambtenaren, zowel diegene vermeld in art. 9 en volgende van het Wetboek van Strafvordering, als deze die ingesteld werden door bijzondere wetten. Het onderwerp is dus zeer ruim omschreven. De schrijver wijdt grote aandacht aan het onderscheid tussen administratieve en gerechtelijke politie en weegt de voor- en nadelen van dit onderscheid tegen elkaar af. Hij wijdt uit

over het nut van decentralisatie bij de opsporing en over de vereisten van een goede gerechtelijke politie, namelijk technische, vaardige en morele waarde. Verder komen de plicht tot geheimhouding aan de beurt en de hiërarchische organisatie van het volledig stel der opsporingsambtenaren. De auteur brengt kritiek uit op het bestaande stelsel en doet uitschijnen dat de al te grote verscheidenheid van opsporingsambtenaren en de decentralisatie van de inrichting grotelijks de effectieve leiding van de prokureur des Konings verhinderen.

De Heer Rommel gaat dan over tot classificatie van de verschillende categorieën van opsporingsambtenaren met aanduiding van de taak die voor elk van hen is weggelegd, om dan in detail de verschillende bevoegdheden te onderzoeken, deze van de prokureur des Konings en zijn substituten, van de onderzoeksrechter en van de verschillende hulp-officieren van het parket: gerechtelijke politie, veldwachters, boswachters, opzieners van spoorwegen, wachters van de genie, waterschout, gewestelijke inspecteurs van de eetwaren, gezondheidspolitie en nog meer anderen.

In een derde deel bestudeert de schrijver de taak van de opsporingsambtenaren die bijzondere opdrachten hebben ontvangen vanwege talrijke speciale wetten.

Zijn werk munt uit door volstrekte volledigheid en het is niet waarschijnlijk dat enig agent van de gerechtelijke politie, van welke aard ook, aan zijn grondige speurtocht doorheen heel de belgische wetgeving is ontsnapt. In deze verhandeling is een reusachtige stof verwerkt en de bewijspplaatsen, die de uiteenzetting staven, zijn menigvuldig en uitstekend gekozen.

Het probleem van de jeugdmisdadigheid heeft ook vorig jaar in grote mate de belangstelling beziggehouden en het gaf aanleiding tot de publicatie van twee belangrijke werken.

Het eerste is van bibliografische aard. Het boek van *Mevrouw M.L. Kerremans-Ramioulle «Het probleem van de jeugdmisdadigheid»* werd uitgegeven door het Centrum voor Afrikaanse, economische en sociale documentatie.

De auteur heeft in dit werk niet minder dan 1000 titels verzameld van boeken en tijdschrift-artikelen, die handelen over de jeugdmisdadigheid. De titels zijn geput uit alle mogelijke bronnen en al de belangrijkste tijdschriften in de verschillende talen werden geëxcerpeerd. Al de titels zijn geklasseerd geworden volgens alfabetische volgorde, doch in het begin van het werk is er een analytisch plan aangebracht waarin de stof systematisch is ingedeeld met telkens de vereiste verwijzingen naar het nummer waaronder het gezochte geschrift in de bibliografie te vinden is. Op deze wijze komt de belangstellende onmiddellijk op het spoor van de bijzonderste studiën gewijd aan het onderwerp dat hij wil bestuderen.

Het werk is een kostbaar instrument voor de studie van de jeugdmisdadigheid. Het is enkel te betreuren dat de auteur niet het «Rechtskundig Weekblad» in zijn onderzoek heeft betrokken, daar in onze uitgave talrijke studiën verschenen zijn over de jeugdmisdadigheid die in deze bibliografie verwaarloosd werden.

Het Studiecentrum voor jeugdmisdadigheid publiceert onlangs een lijvig werk «*De ontzetting uit de ouderlijke macht in België. — Proeve van sociologische analyse*», een verzamelwerk waarin verschillende specialisten bijdragen hebben geleverd in verband met het behandelde onderwerp. De bijdragen zijn zeer breed opgevat en omvatten alle facetten van het bewerkte

vraagstuk. De bekende specialiste van het kinderrecht *Aimée Racine* schreef een inleiding tot het onderzoek, waarin de evolutie van de ontzetting uit de ouderlijke macht in de laatste jaren wordt bestudeerd en waarin een kritische uiteenzetting wordt gegeven van de aangewende methoden. Daarop volgt een uitmuntende sociologische studie door *Colette Somerhausen en Christian Debuyst* over de «*Fysionomie der betrokken families*», hun plaats op de maatschappelijke ladder, de persoonlijkheid en het sociaal gedrag van de ouders, hun familiale gedragingen en de weerslag van de toestand van het gezin op de kinderen. *Gilberte Lejour en Gaston Renard* hebben dan in een andere studie samengewerkt ten einde de actie van het gerecht te ontleden. Het is andermaal *Aimée Racine* die in een vierde deel uit de gegevens van het onderzoek een reeks conclusies trekt en grondig uitdiept welke de gevolgen zijn van de ontzetting uit de ouderlijke macht, zowel voor de ouders als voor de kinderen en die een reeks tekortkomingen aanduidt welke zich nog steeds in de praktijk laten vaststellen. Eindelijk wordt het boek besloten met een studie van *Leo de Bray*, die een ontwerp heeft uitgewerkt betreffende een samenghangende politiek van voorkoming en opsporing der jeugdmisdadigheid, waarin hij de middelen aanwijst om preventief tegen de jeugdmisdadigheid op te treden. Het is een boek dat een hoog te waarden sociologische bijdrage levert tot een probleem dat in de laatste jaren meer en meer de bezorgdheid wekt van de overheid.

Vermelden we eindelijk nog op strafrechtelijk gebied het preadvies dat werd opgesteld door *Dr André De Geest*, substituut prokureur-generaal bij het Hof van Beroep te Gent over «*De wederzijdse rechtshulp op strafrechtelijk gebied*». Dit preadvies werd geschreven als inleiding tot een bespreking voor de «Vereniging voor de vergelijkende studie van het recht van België en Nederland». Het zelfde onderwerp werd voor Nederland behandeld door Prof. J.M. Van Bemmelen der Leidse universiteit. Dr De Geest zet kortbondig de bestaande Belgische wetten uiteen betreffende de wederzijdse rechtshulp, namelijk het uitleveringsrecht in algemene zin en meer bepaald dit betreffende het politiek misdrijf, de bepalingen van het Belgisch Strafwetboek in verband met de bestraffing van misdrijven die buiten het grondgebied van het rijk gepleegd werden; hij bespreekt de inzichten van de wetgever van 1878 en gaat de verschillende bijzondere wetten na aangaande de uitoefening van de publieke vordering wegens misdrijven buiten het grondgebied van het rijk gepleegd. De schrijver komt tot de conclusie dat het Belgisch positief strafrecht aangaande de rechtshulp verleend aan vreemde staten nog sterk de sporen draagt van het staatsegoïsme, waardoor slechts hulp aan vreemde staten wordt verleend in zoverre deze hulp van nut is voor de Belgische openbare orde, met een sterk accent op de onaantastbare soevereiniteit van de staat. Dergelijk standpunt is voorzeker verouderd en niet meer aangepast aan de behoeften van de tijd. Het welzijn van de mensheid eist een nauwere wederzijdse rechtshulp tussen de staten op strafrechtelijk gebied. De schrijver bespreekt aan het slot zijner studie de mogelijke verbeteringen die aan de bestaande toestand kunnen gebracht worden. Samen met het preadvies van Prof. Van Bemmelen, voor wat de toestand in Nederland betreft, vormt de uiteenzetting van procureur-generaal André De Geest een voortreffelijke grondslag voor de vergelijkende studie van de wetgeving in de beide landen.

* * *

Voor het staatsrecht dienen wij de aandacht te ves-

tigen op een zeer degelijke verhandeling die verscheen in het Administratief Lexicon, van de hand van de Heer H. Adriaens, auditeur bij de Raad van State, docent aan de rijksuniversiteit te Gent, over « *De Rijkswacht* ». Het is een commentaar geworden van de recente wet van 2 december 1957, waardoor het statuut van de rijkswacht wordt geregeld, complex statuut van een organisme dat effectief deel uitmaakt van de krijgsmacht, doch dat tevens voor verschillende aangelegenheden afhangt van de minister van binnenlandse zaken en van de minister van justitie. Taak, inrichting, personeel worden in studie genomen, waarna in detail de ambtsverrichtingen van de rijkswacht, zowel de gewone als de buitengewone, worden besproken. Delicate problemen van bevoegdheid worden nauwkeurig toegelicht, waarna dan de betrekkingen van de rijkswacht met de verschillende overheden, zo administratieve als gerechtelijke en militaire worden doorvorst.

De studie geeft een volledig overzicht van de tegenwoordige organisatie en werkwijze van de rijkswacht zoals deze door de wet van 1957 wordt georganiseerd.

Ook op het gebied van het staatsrecht mogen wij niet vergeten het verdienstelijk preadvies, dat werd opgesteld door de Heer M. Somerhausen, lid van de Raad van State en professor aan de Vrije universiteit te Brussel over « *De parlementaire commissies* ». Dit preadvies werd ook geschreven voor de « Vereniging voor de vergelijkende studie van het recht van België en Nederland » in samenwerking met Mr. A.F. Schepel, griffier van de 2e kamer der Staten-Generaal, wat betreft de toestand zoals deze in Nederland bestaat. Beide preadviezen geven nauwkeurige inlichtingen over de inrichting, de activiteit en de procedure van de parlementaire commissies in de beide landen.

Het weze terloops ook aangestipt dat van het zeer gekend boek van K. Brants en C. Keteleer « *De staatsinrichting van België* » een vijfde druk is verschenen, aangepast en volledig door R. Vanhaesendonck.

* * *

Het administratief recht heeft steeds de volle belangstelling en talrijke tractaten betreffende verschillende trefwoorden verschenen in het Administratief Lexicon. Er zijn er niet minder dan vijf te vermelden.

Prof. Dr. Nico Gunzburg, emeritus professor en oud-voorzitter van het Instituut voor criminologie aan de rijksuniversiteit te Gent, schreef een werkje over « *Bedelarij en landloperij* » met een geschiedkundige inleiding over het vraagstuk, een sociologische beschouwing aangaande de oorzaken van deze sociale kwaal, een vergelijkende studie van de positieve wetgevingen in de andere landen en ten slotte een overzicht van de Belgische wetgeving op het stuk, met statistische gegevens en tevens een overzicht van de ontwerpen die een nieuwe wettelijke regeling in uitzicht stellen.

Een zeer belangrijke en uiterst actuele bijdrage verscheen in het Administratief Lexicon van de hand van de Heer U. Van der Molen, directeur-generaal bij het Ministerie van binnenlandse zaken en oud-secretaris van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht over het « *Gebruik der talen in bestuurszaken* ». De studie beslaat 71 blz. over 2 kolommen. Het is een lijvig stuk dat vooral een grondig commentaar uitmaakt op de wet van 28 juni 1932. De auteur onderzoekt de algemene principes die aan de wet ten grondslag liggen en gaat dan verder de toepassing ervan na in de beide een-talige Vlaamse en Waalse streken en in de Brusselse agglomeratie, zowel in de binnendienst als in de

betrekkingen van de openbare besturen met particulieren en publiek. Daarna volgt de studie van de taalregeling in de plaatselijke en gewestelijke besturen. Zeer gedetailleerd is het onderzoek van de taaltoestanden in de centrale en in de daarmee gelijkgestelde besturen, van de vereisten voor de taalkennis van het personeel, de indeling in taalgroepen en het passeren evenwicht, de taaladjuncten zowel in de hoofdbesturen als in de buitendiensten. Het hoofdstuk betreffende sancties en de controle geeft aanleiding tot beschouwingen over de ministeriële verantwoordelijkheid, de werking van de Vaste Commissie voor taaltoezicht en opmerkingen over de controle van het parlement.

Het tractaat eindigt met een hoofdstuk over de toepassing van de wet van 1932 in het Rekenhof en elders en ander over de taalregeling in de kantons Eupen en Malmédy.

Bij de behandeling van deze stof is uitvoerig verwezen naar de parlementaire bescheiden en namelijk naar de verslagen die jaarlijks door de Minister van binnenlandse zaken dienen uitgebracht te worden over de activiteit van de Vaste Commissie voor taaltoezicht. Ook de rechtspraak van de Raad van State wordt van dichtbij gevolgd.

Waar thans zoveel poliëmie voorkomt over de taalregeling in bestuurlijke aangelegenheden is het een geluk dat wij in het werk van de Heer Van der Molen een zuiver juridische grondslag vinden voor de bestaande wettelijke regeling.

Steeds in het Administratief Lexicon publiceerde Dr. jr. F. De Kempeneer een verhandeling over de « *Nationale maatschappij der waterleidingen* », waarvan hij het ontstaan nagaat door de wet van 26 augustus 1913, met daarop volgend een ontleding van de statuten dezer maatschappij, haar doel, haar vorm, haar financiële organisatie en haar beheer. Ook de bijzonderste regelen in verband met het onteigeningsrecht van de Nationale Maatschappij en het gebruik van het openbaar domein worden nagegaan. Het fiscaal regime, alsook het taalgebruik bij de maatschappij zijn het voorwerp van verdere toelichtingen en de auteur brengt tot slot beschouwingen over het rechtskarakter van de Nationale maatschappij der waterleidingen en over de door haar activiteit verkregen resultaten, met statistische gegevens.

Een zeer te waarderen studie voor specialisten van een weinig gekend onderwerp.

De Heer F. Vanden Abeele, die reeds enkele jaren geleden voor het Administratief Lexicon het trefwoord « *Niet-bevaarbare waterlopen* » behandelde, heeft thans zijn werk volledig herzien en de uitvoerige studie, die 70 blz. over twee kolommen besloeg, is gans herdrukt geworden om het vroegere werk in het A.L. te vervangen. Deze prestatie toont het uitzonderlijk nut aan van de methode die door de verzamelerwerken op losse bladen, zoals het A.L. wordt toegepast, waardoor het verouderen van een uiteenzetting wordt uitgesloten en de tekst steeds op de hoogte kan gebracht worden van de laatste stand van wetgeving en rechtspraak.

Het verlenen van de onafhankelijkheid aan Belgisch Congo is aanleiding geweest tot het stemmen van de wet van 21 maart 1960 betreffende de opneming van de personeelsleden van het bestuur in Afrika, van de weermacht en van de magistratuur in de openbare diensten van het moederland. Over deze wet heeft de Heer H. Adriaens, auditeur bij de Raad van State en docent in koloniaal recht aan de universiteit te Gent, een commentaar geschreven voor het Administratief

Lexicon. Het is gesteund op een volledig onderzoek van de parlementaire werkzaamheden. Deze wet, die tamelijk vlug gestemd werd, geeft aanleiding tot verschillende interpretatiemogelijkheden, die door de auteur worden besproken. De tragedie die zich sedertdien in Congo heeft voorgedaan is aanleiding geweest tot het nemen van allerlei nieuwe maatregelen door de wetgever, die wel spoedig door Prof. Adriaens zullen gecommentarieerd en besproken worden in een aanvulling van zijn studie, die voorzeker binnenkort in het licht zal verschijnen.

ob

Op het terrein van het administratief recht dienen ook de aandacht te vestigen op het werkje dat uitgegeven werd door Dr. jur. Robert Vandezande « *De rechten van de ambtenaren in zake bevorderingen in de rijksadministratie en de rechtspraak van de Raad van State* », met voorwoord van Prof. Dr. G. Eyskens, eerste-minister. Het is een van de eerste studies betreffende de rechtspraak van de Raad van State in verband met een bepaald punt van het administratief recht, namelijk de bevordering der ambtenaren in de rijksadministratie. Alle arresten die hierop betrekking hebben zijn zorgvuldig door de auteur geëxcerpeerd en hun inhoud is samengevat in een systematisch overzicht dat voor de praktijk van het ambtenarenrecht uiterst doelmatig zal zijn.

In een tweede deel, dat onlangs verschenen is, heeft Dr. Vandezande de wettelijke teksten verzameld die op het onderwerp betrekking hebben, in losbladige uitgave die steeds kan aangevuld worden.

De auteur kondigt ook in zijn voorwoord aan dat elk jaar een supplement aan het werk zal verschijnen met de bijzonderste arresten van de Raad van State die voor het onderwerp, van belang zijn, zodat het overzicht steeds up to date zal blijven.

Een nuttige uitgave van wettelijke en reglementaire teksten werd ook ondernomen door Mr. Robert Erkens aangaande het « *Personenvervoer en vrachtovervoer* ». Deze wetgeving is zeer uitgebreid en meestal weinig gekend. Het werk bevat alle positiefrechtelijke bepalingen betreffende het vervoer op de weg met autobus, taxi en trolleybus, verder de voorschriften aangaande het vrachtovervoer en het vervoer per spoorweg, buurtspoorweg en tram. De geordende teksten zijn met sobere aantekeningen voorzien. Dergelijke verzameling ontbrak nog steeds in onze juridische uitgaven.

* * *

Het sociaal recht werd in de voorbije maanden minder bewerkt. Wij kunnen nochtans wijzen op een zeer prijzenswaardig geschrift van de Heer Guy Helin over « *Het stakingsrecht en de verzoeningsprocedure in België en in het buitenland* » een zeer actueel en belangrijk onderwerp waarover tot nog toe geen synthetisch rechtsvergelijkend overzicht bestond. Na de toestand nagegaan te hebben in Luxemburg, Duitsland, Frankrijk, Italië, Nederland, Groot-Brittannië en Zwitserland, geeft de auteur in een laatste hoofdstuk een beeld van de toestand in België, waar het stakingsrecht wel niet uitdrukkelijk in wetten voorzien is, doch waar nochtans in verschillende teksten van de staking melding gemaakt wordt, teksten die dan door de auteur kortbondig worden besproken. Dit beknopt werkje verstrekt zeer kostbare inlichtingen op het gebied van het vergelijkend recht aangaande een van de meest belangrijke sociale vraagstukken van deze tijd en zou stellig verdienen in brede kring verspreid te worden.

* * *

Het fiscaal recht bracht enkele nieuwigheden.

Met onvermoeibare vlijt gaat de Heer Vandewinckele verder door met de uitbreiding en de aanpassing van zijn fiscale Documentatie.

De Heren A. Vanholder en R. Vekeman schreven voor het Administratief Lexicon een tractaat over « *Provinciebelastingen* », een onderwerp dat tot nog toe weinig behandeld werd. Beiden zijn ambtenaren van het provinciaal bestuur van Oost-Vlaanderen en bijzonder goed op de hoogte van deze speciale stof. Naast de synthese, die enkele jaren geleden werd gepubliceerd in het A.L. door staatsraad K. Mees over de « *Gemeentebelastingen* » beschikt nu het Lexicon met de studie van de Heren Vanholder en Vekeman over een volledige documentatie aangaande de lokale belastingen. Begrip en indeling van de provinciebelastingen worden eerst toegelicht, waarna de auteurs de toepasselijkheid nagaan van de algemene beginselen in zake belastingrecht op de provinciebelasting. Zij weiden uit over de provinciale autonomie op fiscaal gebied en bespreken dan de formaliteiten voor het invoeren van de provinciale belastingen en het verkrijgen van de koninklijke goedkeuring. Daarop volgt de theorie over de vestiging, de invordering, de vervolgingen en de bezwaren. Het is een volstrekt volledige verhandeling die aantoon op welke talrijke punten de provinciebelastingen van de andere fiscale taken afwijken.

De Heer J. Ceulemans liet onlangs het tweede deel verschijnen van het boek « *Fiscale wetgeving* » waarvan het eerste, gewijd aan de directe belastingen van de hand was van de Heer Ph. Van Stevens. Het thans verschenen werk is gewijd aan de « *Indirecte belastingen* » en behandelt de met het zegel gelijkgestelde taken, de registratie-, hypotheek- en zegelrechten en de successierechten. Al de wettelijke bepalingen op het stuk worden vrij uitvoerig besproken zodat dit werk een verdienstelijke handleiding is voor de praktijk. Het is bestemd voor de studenten van de « *Nationale stichting voor hogere studiën* », die erkend werd door het « *Instituut der bedrijfsrevisoren* » en het « *Nationaal College der accountants van België* ». Het vormt samen met het eerste deel van de Heer Van Stevens een beknopt maar knap overzicht van heel de Belgische fiscaliteit.

Eindelijk dienen wij vooral de aandacht te vestigen op een prachtig doorwrocht boek, dat zopas van de pers komt en dat deel uitmaakt van de A.P.R., namelijk « *Belastingen. (Inkomstenbelastingen van de rechtspersonen)* » door Mr. I. Claeys Bouuaert, advocaat bij het Hof van Beroep te Gent en assistent bij de rijksuniversiteit. De fiscaliteit van de vennootschappen is een van de lastigste hoofdstukken van het fiscaal recht in het algemeen en tot nog toe was het werk van Mr. Marcel Feye, aan dit onderwerp gewijd, niettegenstaande het reeds erg verouderd is (1935), het toonaangevend studieboek op dit gebied. De verhandeling die thans geschreven werd door de Heer Claeys Bouuaert overtreft voorzeker alle wetenschappelijke uiteenzettingen die tot nog toe deze stof tot voorwerp hadden. Er is in dit werk een uitgebreide documentatie samengebracht. Het is klaar geschreven, streng wetenschappelijk opgevat en toch uiterst bruikbaar voor de praktijk. De auteur bestudeert de rechtsprincipes, die de belasting op de inkomsten beheersen zowel bij de handelsvennootschappen als bij de burgerlijke vennootschappen opgericht in de vorm van een handelsvennootschap en bij de verenigingen zonder winstoogmerken. Als inleiding geeft schrijver een historisch overzicht van de ontwikkeling der fiscaliteit betreffende de rechtspersonen. In een zeer uitgediept hoofdstuk

bespreekt hij dan alle vraagstukken betreffende het fiscaal recht der handelsvennootschappen met vele verwijzingen naar de rechtspraak en rechtsleer, zo voor de vennootschappen op aandelen als voor personenvennootschappen. Een afzonderlijk kapittel is gewijd aan de problemen van dubbele taxatie en aan de fiscale aangelegenheden in verband met ontbinding, vereffening en verdeling. Zeer interessant is het hoofdstuk waarin de schrijver een praktische vergelijking maakt tussen het fiscaal regime van de N.V. en van de P.V.B.A. Na dan uitgebreid te hebben over andere rechtspersonen geeft de auteur een beeld van het fiscaal regime van de handelsvennootschappen in de landen van de Europese economische gemeenschap en hij eindigt zijn werk met kritische beschouwingen, waarin hij als zijn mening te kennen geeft dat de splitsing van de vennootschappen in twee groepen, namelijk vennootschappen van aandelen en personenvennootschappen, in zake fiscaliteit niet meer aan een economische realiteit beantwoordt. Hij doet ook uitschijnen dat talrijke belangrijke problemen eenvoudig door de wetgever voorbij gezien werden en slechts op sporadische en zeer onvolledige wijze door de jurisprudentie werden opgelost.

Het werk van de Heer Claeys-Bouuaert is een wetenschappelijke zeer hoogstaande verhandeling die helemaal past in de voortreffelijke reeks uitgegeven door de A.P.R.

* * *

En dan zijn er nog talrijke uitgaven van verscheiden aard die wij hier enkel volledigheidshalve kunnen vermelden.

Dr R. Lievens publiceerde een « *Overzicht van de rechtspraktijk* » waarin de stof voorkomt van de cursus die door hem wordt gegeven aan de « Nationale stichting voor hogere studiën ». Het is een zeer ruim opgevat panorama waarin de auteur begint met een hoofdstuk betreffende de taalwetgeving in gerechtelijke aangelegenheden in België. Daarna volgen algemene beginselen die het recht beheersen en de bijzonderste aangelegenheden in verband met de rechterlijke organisatie, het burgerlijk procesrecht en het strafrecht.

De Heer Jozef Droogmans gaf een brochure uit « *In memoriam Professor Mr. J. H. Paul Bellefroid* » waarin hij met piëteit de grote verdiensten in herinnering brengt van deze betreunde rechtsgeleerde en strijdende Vlaming.

Zoals elk jaar gaf het « *Vlaams rechtsgenootschap aan de universiteit te Leuven* » haar *Jaarboek* uit, thans het vijfde van de reeks, waarin waardevolle uiteenzettingen worden samengebundeld die wij enkel kunnen aanhalen, namelijk « *Kanttekeningen bij het wetsontwerp over de Probation* » van Dr Prof. J. Rubbrecht, een uitgebreide studie van Z.E.P. Prof. Dr. A. Baekelandt over « *Emancipatie der vrouw, aanslag op het huwelijk* », een studie van Mr. Jean de Vroe « *Is het stelsel der gemeenschap nog een bruikbaar huwelijksvermogensstelsel* », beschouwingen van Frans Taelmans over « *De diplomatieke loopbaan* », een artikel van Dr. jur. R. Blanpain over « *De bevoegdheid van de vakbond ten overstaan van zijn leden* », en nog meerdere bondige bijdragen.

Mr. Guy Van den Berghe der balie van Kortrijk publiceerde een origineel overzicht « *Schets ener geschiedenis van de gerechtelijke wetsprekendheid (tot rond einde XVIIIe eeuw)* ».

Op het gebied van het kanoniek recht schreef de

Heer Mathias Custers een verhandeling over de « *Kerkelijke boekenwetgeving* ».

Enkel volledigheidshalve vermelden wij hier ook nog onze « *Schets ener geschiedenis van de Vlaamse Conferentie der balie van Antwerpen* » uitgegeven ter gelegenheid van het 75-jarig jubileum dezer Conferentie, waarin de activiteit van het genootschap geplaatst wordt in het midden van de algemene Vlaamse beweging.

* * *

Aan het einde van dit overzicht zouden wij nog de aandacht van onze lezers willen vestigen op een poging die sedert enkele jaren ondernomen is geworden door de uitgeverij « *Die Keure* » te Brugge in verband met de uitgave onzer wetteksten, poging die naar onze mening in de Vlaamse rechtswereld niet voldoende gewaardeerd wordt.

« *Omnilegie* » verschijnt reeds sedert verschillende jaren en geeft de tekst van alle wetten en koninklijke besluiten van enige betekenis in de beide landstalen. Tot vóór enkele jaren bestonden dergelijke uitgaven uitsluitend in de Franse taal. De vraag heeft zich dan gesteld of het wenselijk was naast deze franstalige uitgaven er een andere te plaatsen die enkel de nederlandse tekst van de wetten en besluiten zou publiceren. Omnilegie heeft gemeend dat het noodzakelijk was tegenover elkaar zowel de Nederlandse als de Franse tekst te drukken. Ieder die in de rechtspraktijk staat zal voorzeker de mening toegedaan zijn dat deze methode beantwoordt aan een volstrekte behoefte daar, niettegenstaande de beide teksten sedert 1898 volledige rechtskracht hebben, er toch voortdurend tussen beide nuances voorkomen die in sommige gevallen voor de rechtspraktijk hun zeer grote betekenis hebben.

Dergelijke uitgave vraagt natuurlijk niet enkel een grote inspanning, maar vooral grote kosten en het is noodzakelijk om haar in leven te houden dat de uitgeverij van Omnilegie op een voldoende aantal abonneuten zou kunnen rekenen. Dit schijnt nu niet het geval te zijn en er is voor deze uitgave al te weinig belangstelling bij de Vlaamse juristen op wie deze uitgave uitsluitend is aangewezen. Het zou in de hoogste mate jammer zijn wanneer dergelijk onontbeerlijk werkinstrument zou komen te vervallen en wij achten het daarom wenselijk een dringend beroep te doen, vooral op de advocaten van het Vlaamse land, opdat zij zich op deze uitgave zouden abonneren ten einde haar toekomst te verzekeren. Zij zullen daarbij zichzelf, in hun praktisch werk, voorzeker een grote dienst bewijzen.

RENE VICTOR.

Aangehaalde werken

- 1) Prof. D. W. Delva, Personen- en familierecht, 1959, Antwerpen Standaardboekh., 272 blz.
- 2) L. Lindemans, Erfdienstbaarheden. A.P.R. 1959, Brussel, Larcier, 509 blz.
- 3) J. Van den Bergh, Koop (Afbetalingsovereenkomsten), A.P.R. 1960, Brusel, Larcier, 424 blz.
- 4) Theo Van Kerschaver, Erkenning en wettiging van natuurlijke kinderen, Nazareth, Bestuursdruk. Schaubroeck, 1959, 51 blz.
- 5) K. Van Baerle, Verzekeringsrecht, Wetgeving en commentaar. 1959, Antwerpen, Standaard Boekh., 170 blz.
- 6) R. Van Lennep, Begrippen van burgerlijk procesrecht van Belgisch-Congo. Rechterlijke inrichting, Bevoegdheid, Rechtspleging, 1959, Leuven, Vlaamse Drukkerij.

7) *F. Bogaert*, Beknopte vademecum voor verzet, beroep, cassatie (termijnen), 1960, Herdersem, Drukkerij Van Damme, 59 blz.

8) *R. Legros*, Opzet, A.P.R. 1959, Brussel, Larcier, 54 blz.

9) *J. D'Haenens*, Strafbare deelneming A.P.R. 1959, Brussel, Larcier, 132 blz.

10) *L. Ulrix*, Jacht, A.P.R. 1959, Brussel, Larcier, 172 blz.

11) *J. Rommel*, Gerechtelijke Politie (Administratief Lexicon) 1959, Brugge, Die Keure, 149 blz. (over 2 kol.)

12) *M. L. Kerremans-Ramioulle*, Het probleem van de jeugdmisdadigheid. Bibliografisch onderzoek. Centrum voor Afrikaans Economische en Sociale Documentatie, Brussel, 1959, 64 blz.

13) De ontzetting uit de ouderlijke macht in België. Proeve van Sociologische analyse, door A. Racine, C. Somerhausen, Chr. Debuyst, G. Lejour, G. Renarden, L. de Bray. Studiecentrum voor jeugdmisdadigheid, Brussel, 1960, 394 blz.

14) Dr. *André De Geest* en Mr. *J. M. Van Bemmel*, Preadviezen over de wederzijdse rechtshulp op strafrechtelijk gebied. Vereniging voor de vergelijkende studie van het recht van België en Nederland, Zwolle, Tjeenk Willink, 1959, 25 blz.

15) *H. Adriaens*, De rijkswacht (Administratief Lexicon). 1959, Brugge, Die Keure, 35 blz. over 2 kol.

16) Prof. Dr. *M. Somerhausen* en Mr. *A. F. Schepel*, Preadviezen betreffende de parlementaire commissies. Vereniging voor de vergelijkende studie van het recht van België en Nederland. Zwolle, Tjeenk Willink, 1959, 13 blz.

17) *K. Brants* en *C. Ketelaer*, De staatsinrichting van België. Beginselen van grondwettelijk recht en administratief recht. Voortgezet en herwerkt door R. Vanhaesendonck. Antwerpen, Standaard Boekh., 1959.

18) Prof. Dr. *Nico Gunzburg*, Bedelarij en landloperij (Administratief Lexicon), Brugge, Die Keure, 1959, 21 blz. (over 2 kol.).

19) *V. Van der Molen*, Gebruik der talen in bestuurszaken (Administratief Lexicon), Brugge, Die Keure, 1960, 71 blz. (over 2 kol.).

20) *F. De Kempnaer*, Nationale Maatschappij der waterleidingen (Administratief Lexicon), Brugge, Die Keure, 1959, 52 blz. (over 2 kol.).

21) *F. Vanden Abeele*, Niet-bevaarbare waterlopen, omgewerkte herdruk (Administratief Lexicon), Brugge, Die Keure, 1960, 71 blz. (over 2 kol.).

22) *H. Adriaens*, De integratie van de personeelsleden van het bestuur in Afrika, van de weermacht en van de magistratuur in de openbare besturen van het moederland (Administratief Lexicon), Brugge, Die Keure, 1960, 31 blz. (over 2 kol.).

23) Dhr. Jur. *Robert Vandezande*, De rechten van de ambtenaren inzake bevorderingen in de rijksadministratie en de rechtspraak van de Raad van State, met voorwoord van Prof. G. Eyskens, eerste-minister, Leuven, Uystpruyst, Deel I, 1959, 107 blz.; Deel II, 1960, 193 blz.

24) *Robert Erkens*, Personen- en vrachtvervoer, Antwerpen, De Vlijt, 1959, 255 blz.

25) *Guy Hellin*, Het stakingsrecht en de verzoeningsprocedure in België en in het buitenland, Brussel, Verbond Belgische Nijverheid, 1960, 46 blz.

26) Lic. *A. Vanholder* en Dr. *R. Vekeman*, Provinciebelastingen (Administratief Lexicon), Brugge, Die Keure, 1960, 51 blz. (over 2 kol.).

27) *J. Ceulemans*, Fiscale wetgeving, Deel II, Indirecte belastingen, Algemene bibliotheek voor Economische wetenschappen, Turnhout, Brepols, 1960, 219 blz.

28) *I. Claes Boulaert*, Belastingen (Inkomstenbelastingen van de Rechtspersonen), A.P.R., Brussel, Larcier, 1960, 184 blz.

29) *R. Lievens*, Overzicht van de rechtspraktijk. Nationale Stichting voor hogere studiën, Brussel, 1959, 360 blz.

30) *Jozef Droogmans*, In memoriam Prof. M. J. H. Paul Bellefroid, z.j., 44 blz.

31) Vlaams Rechtsgenootschap Leuven, Jaarboek V 1959, 130 blz.

32) *G. Van den Berghe*, Schets ener geschiedenis van de rechtelijke welsprekendheid (tot rond einde XVIIIe eeuw), Leuven, Vlaamse Drukkerij, 1960, 52 blz.

33) *M. Custers*, Kerkelijke boekenwetgeving, Antwerpen, Standaard boekh., 1960, 86 blz.

34) *René Victor*, Schets ener geschiedenis van de Vlaamse Conferentie der Balie van Antwerpen, Antwerpen, De Vlijt, 1960, 613 blz.

Hoger beroep en incidenteel hoger beroep bij ondeelbare geschillen

In het onderhavig nummer van het Rechtskundig Weekblad wordt een arrest gepubliceerd van het Hof van Beroep te Gent, dd. 8 februari 1960, waarbij enkele belangrijke principes betreffende de procedure in hoger beroep bij ondeelbare geschillen, waaromtrent lange tijd onzekerheid heeft bestaan, en nog steeds verwarring voorkomt, op juiste wijze worden gesteld en toegepast.

In de bedoelde zaak werd de vordering oorspronkelijk ingesteld door Moens Augustinus tegen de beide echtgenoten Geeraert Gabriëlle en Arens Albert alsook tegen Geeraert Maurits (overnemer van verzekeringsportefeuille). Zij strekte in hoofdzaak tot het nietig verklaren van een testament ten voordele van Geeraert Gabriëlle, alsmede van zekere verzekeringspolissen, wegens ongeoorloofde oorzaak; met de daarop gesteunde bijkomende vorderingen (cfr. arrest). De vordering werd door de eerste rechter ingewilligd, behalve wat de

ook tegen Geeraert Maurits gerichte eis tot nietigverklaring van de overdracht van een verzekeringsportefeuille betrof. Arens stelde geen hoger beroep in, wel Geeraert Gabriëlle.

Deze betekende haar hoger beroep echter uitsluitend aan de oorspronkelijke eiser Moens, en dagvaardde pas later (cfr. verder) haar medeverweerder Geeraert Maurits tot gemeenverklaring. Het hoger beroep werd dus niet betekend aan haar (sindsdien gewezen) echtgenoot Arens Albert; deze werd evenmin later in de zaak geroepen.

Moens stelde op zijn beurt incidenteel hoger beroep in tegen Geeraert Gabriëlle. Hij heeft dit blijkbaar later niet hernomen tegen Geeraert Maurits, nadat die door Geeraert Gabriëlle tot tussenkomst en gemeenverklaring was gedagvaard. Hij heeft evenmin het initiatief genomen, Arens in de zaak te roepen, ten einde ook tegen hem hoger beroep in te stellen.

Een akkoord gesloten tussen Geeraert Gabriëlle en Moens Augustinus (na conclusies voor het Hof), bracht een beperking van hoger beroep en incidenteel hoger beroep mede. Van dit akkoord vroeg Geeraert Gabriëlle de bekrachtiging aan het Hof, en dagvaardde toen haar vroegere medeverweerder Maurits Geeraert tot gemeenverklaring van het arrest.

Het Hof heeft de respectievelijke beroepen niet-ontvankelijk verklaard, en derhalve ook, logischerwijze, de bekrachtiging van het gesloten akkoord geweigerd:

1) Het hoger beroep van Geeraert Gabriëlle, omdat, het geschil ondeelbaar zijnde, o.m. tussen haar en haar medeverweerder en vroegere echtgenoot Arens Albert (die voor de eerste rechter dezelfde belangen verdedigde als zij, — hetgeen n.b. ook het geval is indien hij verstek liet gaan), zij deze niet in de zaak had geroepen;

2) Het incidenteel hoger beroep van Moens omdat dit hoger beroep niet gericht was tegen alle partijen die voor de eerste rechter strijdige belangen met die van Moens verdedigden, doch slechts tegen Geeraert Gabriëlle alleen, terwijl:

a) voor zover het strekt tot vaststelling van het niet bestaan van de overdracht van verzekeringsportefeuille, de vordering ondeelbaar was tussen appellante Geeraert Gabriëlle en Geeraert Maurits;

b) voor zover het de premievrije polis en de terugbetaling van verzekeringspremies betreft, het geschil ondeelbaar was tussen appellante Geeraert Gabriëlle en Arens Albert;

Het blijkt uit de procedurestukken, dat deze niet-ontvankelijkheid van het hoger beroep en incidenteel hoger beroep niet ambtshalve door het Hof, doch wel door Geeraert Maurits in conclusie werd opgeworpen, nadat hij tot gemeenverklaring gedagvaard was.

De beslissing van het Hof van Beroep, is tot in de reserves en distingo's toe volledig te beamen, en in overeenstemming met de geldende rechtsleer en rechtspraak (cfr. A.P.R., Tw. Beroep in Burgerlijke Zaken en in Zaken van Koophandel, nrs 245 en volg., en nrs 654 en volg.).

1. Algemeen wordt aanvaard dat een vordering tot nietigverklaring van een testament, alsmede de daarop gesteunde afgeleide vorderingen, een ondeelbaar geschil uitmaken (Brussel, 9 juli 1951, J.T. 1952, 12, noot Lermusiaux; — vgl. Van Bauwel, Burgerlijk procesrecht II nr 681, blz. 361). Dit geldt ook voor de nietigverklaring van een verkoopovereenkomst (i.c. overdracht van de verzekeringsportefeuille), waar het geschil ondeelbaar is tussen de eiser, de verkoper en de koper (Van Bauwel, l.c.).

Het geschil « ondeelbaar geschil » is overigens nergens in de wet bepaald, en kan ook moeilijk geheel nauwkeurig omschreven worden, doch algemeen wordt aanvaard dat ondeelbaar is, een geschil dat ten opzichte van alle betrokken partijen op identieke wijze dient beslecht te worden, en niet afzonderlijk zou kunnen opgelost worden ten aanzien van een van hen (A.P.R., Tw. Beroep in Burgerlijke Zaken en in Zaken van Koophandel, nr 251; - Verbr. 28 mei 1935, Pas. 1935, I, 205, met noot Procureur-generaal Leclercq; vgl. conclusie Adv. Gen. Gesché voor Verbr. 18 mei 1928, Pas. 1928, I, 162). A. Bernard wijst er niet ten onrechte op dat het begrip « ondeelbaar geschil » zijn grondslag vindt in de feitelijke onmogelijkheid om twee tegenstrijdige beslissingen daaromtrent ten uitvoer te leggen. (Noot onder Gent, 16 oktober 1951, R.C.J.B., 1952, blz. 123, nr. 11).

Het begrip « ondeelbaar geschil » is dus breder dan het begrip « ondeelbare verbintenis » van de artikels 1217 en volg. B.W. (vgl. Verbr. 18 mei 1928, Pas. 1928, I, 162; - Verbr. 4 april 1935, Pas. 1935, I, 214).

In bovenstaand arrest werden deze principes correct toegepast; meer bepaald mag opgemerkt worden dat het Hof van Beroep terecht beslist dat het incidenteel hoger beroep van Moens Augustinus, strekkende tot verklaring van niet-bestaan van de overdracht van verzekeringsportefeuille aan Geeraert Maurits, ondeelbaar is tussen Geeraert Gabriëlle en Geeraert Maurits; alléén mag misschien aangestipt worden, dat deze betwisting ook ondeelbaar is tussen Geeraert Gabriëlle en Arens Albert. De verzekeringsportefeuille maakte immers deel uit van de huwgemeenschap.

2. Wat de ontvankelijkheid van de hogere beroepen betreft, stelt het arrest vast:

— dat in een ondeelbaar geschil het hoger beroep dient te worden gericht tegen alle tegenpartijen, op straf van niet-ontvankelijkheid;

— dat in een ondeelbaar geschil de appellant alle partijen die voor de eerste rechter dezelfde belangen als hij verdedigden, in de zaak moet roepen voor de rechter in hoger beroep. Bij gebreke daarvan is het hoger beroep eveneens niet-ontvankelijk.

Geen van beide regels is expressis verbis in de wet te vinden; het zijn typisch jurisprudentiële constructies, wat in zake formeel recht nogal ongewoon kan schijnen.

Nochtans zijn zij de redelijkheid zelf, en spruiten voort uit de algemene beginselen die aan ons procesrecht ten grondslag liggen.

Men dient uit te gaan van het principe dat de beslissing nopens ondeelbare geschillen dezelfde moet wezen ten opzichte van alle partijen; zij kan noch mag verschillend zijn. Dat is overigens precies de essentie zelf van een « ondeelbaar geschil ».

A. De eerste hierboven vooropgestelde regel vloeit daar onmiddellijk uit voort. Deze regel wordt reeds lang door een vaste rechtspraak van het Hof van Verbreking aanvaard en toegepast (zie o.m. Verbr. 21 okt. 1926, Pas. 1927, I, 77; - Verbr. 3 dec. 1936, Pas. 1936, I, 438; - Verbr. 18 nov. 1943, Pas. 1944, I, 62; - Verbr. 7 maart 1957, Pas. 1957, I, 812; - zie ook Brussel, 1 maart 1958, Pas. 1958, II, 97).

De oplossing is volkomen logisch: wanneer de appellant slechts één of een gedeelte der tegenpartijen hoger beroep instelde, laat hij het vonnis a quo bestaan ten aanzien van de andere partijen (en zelfs kracht van gewijsde verkrijgen, wanneer het hem te hunnen verzoeken betekend werd).

Welnu, vermits de uiteindelijke beslissing dezelfde moet zijn ten aanzien van alle partijen, kan het aldus tegen sommige partijen niet aangevochten en dus te hunnen voordele definitieve vonnis niet meer door het tegen andere partijen gerichte hoger beroep hervormd worden: de beslissing moet ook ten opzichte van die (aldus onregelmatig) geïntimeerde partijen verworven blijven.

Er anders over oordelen zou trouwens tot een onaanvaardbaar dilemma leiden:

a) ofwel zou de uitspraak op het aldus tegen een gedeelte der tegenpartijen gerichte hoger beroep aan de andere partijen kunnen tegengeworpen worden; en zouden zij zich daarbij dienen neer te leggen. In dat geval zouden deze partijen in het ongelijk kunnen gesteld worden, zonder dat zij in de instantie betrokken waren zelfs buiten hun weten, en zonder dat zij dus hun middelen hebben kunnen voorbrengen. Zulks is niet alleen strijdig met de relatieve kracht van de von-

nissen en van het gewijsde (vgl. Van Bauwel, Burgerlijk Procesrecht, II, nr. 619), en met het gezag van het gewijsde van het in eerste aanleg gevelde vonnis (zie hierboven) doch ook met de openbare orde: het is nu eenmaal niet aanvaardbaar dat bv. iemand zou veroordeeld worden terwijl hij in de instantie niet betrokken noch vertegenwoordigd werd, buiten elke schuld van zijnentwege.

b) ofwel zou de beslissing in hoger beroep een partij tegen wie het hoger beroep niet was gericht, niet binden, en ware te haren opzichte achteraf een andere beslissing mogelijk.

Doch dit zou dan meteen meebrengen dat de eerste beslissing daardoor eveneens kan gewijzigd worden ten opzichte van de wel reeds in het geding betrokken partijen (zo niet waren er immers twee tegenstrijdige beslissingen in eenzelfde ondeelbaar geschil, wat principieel dient uitgesloten te worden cfr. boven); en dan ware de eerste procedure in feite zonder enige betekenis, a.h.w. een maat voor niets. Dit is klaarblijkelijk in strijd met de openbare orde, en trouwens ook met het gezag van het gewijsde; een vonnis of arrest, eens geveld, kan achteraf niet door een nieuwe uitspraak worden gewijzigd.

Hierbij weze opgemerkt, dat dezelfde moeilijkheid zich kan voordoen in eerste aanleg: een tussen verscheidene partijen ondeelbaar geschil is dat immers van den beginne af, d.i. ook reeds: wanneer het in eerste aanleg voor de rechtbank wordt gebracht. Strikt genomen zou een eis, waarbij niet alle belanghebbende tegenpartijen zijn gedagvaard, niet-ontvankelijk dienen verklaard te worden. Dit wordt overigens ook geregeld gedaan, nl. bij vorderingen tot scheiding en deling, wanneer vaststaat (normaler wijze ingevolge een opwerping van de gedaagde partijen) dat niet alle medegerechtigden in de zaak betrokken zijn. Dit zal echter niet altijd het geval wezen, zodat het mogelijk is dat een vonnis wordt geveld in een in wezen ondeelbaar geschil, zonder dat alle partijen daarbij betrokken zijn geweest. In dat geval is er een wettelijke mogelijkheid om de zaken recht te trekken, nl. het derdenverzet (art. 274 en volg. W.B.Rv.).

Hoewel dit niet uitdrukkelijk in het besproken arrest wordt gezegd, is het natuurlijk evident, dat het hoger beroep tegen alle partijen *binnen de wettelijke termijn van beroep* moet worden ingesteld. Zo niet gaat het vonnis immers in kracht van gewijsde ten opzichte van de partijen tegen dewelke het niet op tijd werd ingesteld, en geldt bovenstaande redenering.

Aan de andere kant dient ook aangestipt te worden dat deze regel in dezelfde mate geldt voor het incidenteel hoger beroep als voor het hoofdberoep; in het hierbij gecommenteerde arrest wordt hij precies op het incidenteel hoger beroep toegepast.

B. De tweede regel werd reeds vroeger door het Hof van Cassatie geponeerd ter zake van hoger beroep (Cass., 18 sept. 1947, Pas. 1947, I, 309).

In een recent arrest werd hij, in verband met de voorziening in verbreking (waarvoor, wat de in de zaak te betrekken partijen betreft, dezelfde principes gelden als voor het hoger beroep, vgl. A. Bernard, noot onder Gent, 18 okt. 1951, R.C.J.B., 1952, blz. 121, nr. 4 *in fine*), nogmaals uitdrukkelijk bevestigd (Cass. 23 mei 1957, R.W. 1957-58, kol. 1241).

Deze is een corollarium van het algemeen aanvaarde principe dat bij ondeelbare geschillen het hoger beroep door een der partijen die dezelfde belangen verdedigden voor de eerste rechter, ook de anderen tot voordeel strekt. Deze regel maakt immers inbreuk op het algemeen principe van de relatieve uitwerking van het

hoger beroep, alsmede op de relativiteit van het gezag van het gewijsde (weshalve hij door gezaghebbende auteurs gekritiseerd werd: cfr. Tissier, noot onder Cass. Fr. 4 febr. 1895, Sirey 1895, I, 401; zie ook het theoretisch voorbehoud gemaakt door A. Bernard, R.C.J.B., 1952, blz. 123, nr. 11), — en geeft als dusdanig aanleiding tot moeilijkheden. Welnu, deze theoretische bezwaren worden meestendeels ondervangen door de verplichting, alle partijen in de zaak te betrekken: aldus zal de beslissing van de rechter in beroep gezag van gewijsde hebben tegenover alle belanghebbende partijen, vermits zij allen bij de zaak betrokken zijn (Cass. 18 sept. 1947, Pas. 1947, I, 359).

3. Het Hof van Beroep heeft ook terecht beslist, dat, vermits de hogere beroepen over en weer niet-ontvankelijk zijn, het ook niet mogelijk is, de bekrachtiging van het nopens deze beroepen gesloten akkoord («procesvergelijk») te vragen. Wanneer zowel het hoger beroep als het incidenteel hoger beroep niet-ontvankelijk zijn, is de zaak immers niet geldig aan de rechter in hoger beroep onderworpen, en kan die onder geen voorwendsel kennis nemen van de grond van het geschil.

Hierbij mag echter worden aangestipt, dat in onderhavige zaak in géén geval «bekrachtiging van akkoord» mogelijk was, vermits juist bij dat akkoord niet alle procesvoerende partijen betrokken waren, en in het bijzonder Maurits Geeraert zich tegen dit akkoord, dat zonder zijn tussenkomst (hoewel hij daarbij terdege belang had) en overigens te zijnen nadele gesloten werd, verzette: m.a.w. er was in feite géén akkoord.

4. Men kan zich afvragen, of en hoe het ter zake mogelijk ware geweest, nadat de niet-ontvankelijkheid der hogere beroepen door de tot gemeenverklaring gedagvaarde partij Geeraert Maurits was opgeworpen, de procedure te regulariseren.

Ten deze dient een onderscheid te worden gemaakt:

a) Wat het door Gabriëlle Geeraert ingestelde hoofdberoep betreft, was het rechte trekken van de procedure in elk geval mogelijk.

Hier dient immers rekening te worden gehouden met het principe, dat bij een ondeelbaar geschil het hoger beroep ingesteld door een der medebelanghebbenden, de anderen tot voordeel strekt, ook al stellen die hunnerzijds geen (of geen tijdig) hoger beroep in (Van Bauwel, Burgerlijk Procesrecht, II, nr. 681; — A.P.R. tw. Beroep in Burgerlijke Zaken en in Zaken van Koophandel, nr. 246). Opdat haar hoger beroep dus ontvankelijk zou zijn geweest, diende zij enkel de partijen die voor de eerste rechter dezelfde belangen als de hare verdedigden, in de zaak te roepen; en dit kan nog geschieden na het verstrijken van de termijn van beroep, en zelfs tijdens de debatten voor de rechter in hoger beroep (zie A.P.R. Tw. Beroep in Burgerlijke Zaken en in Zaken van Koophandel, nr. 249, en de daarbij aangehaalde arresten van het Hof van Cassatie). Derhalve kon appellante Gabriëlle Geeraert haar hoger beroep, voor zover dat gericht was tegen de beschikkingen van het vonnis van de eerste rechter waarbij zij ongelijk had gekregen, ontvankelijk maken, door, naast Geeraert Maurits, ook haar gewezen echtgenoot Arens Albert in de procedure voor het Hof op te roepen tot tussenkomst of gemeenverklaring, ongeacht wanneer het vonnis a quo haar betekend was.

Er is bovendien nog een andere mogelijkheid voor de regularisering van de procedure, nl. dat ofwel Arens en Geeraert Maurits op hun beurt hoger beroep zouden hebben ingesteld, of zelfs eenvoudig (door akte van pleitbezorger) zouden tussengekomen zijn in de rechts-

pleging voor het Hof. Het is immers noodzakelijk, doch ook voldoende, dat alle partijen in de instantie betrokken zijn. En, vermits het door de eerste appellante reeds ingestelde hoger beroep hun tot voordeel strekt, konden zij op hun beurt nog tussenkomen of hoger beroep instellen, zelfs nadat te hunnen opzichte alle termijnen verstreken waren.

b) Wat het incidenteel hoger beroep van Moens Augustinus betreft, is de zaak niet zo eenvoudig :

Hier dient niet alleen rekening te worden gehouden met de omstandigheid dat er een ondeelbaar geschil is (zodat het hoger beroep tegen alle tegenpartijen dient te worden gericht), doch bovendien met de regelen betreffende het incidenteel hoger beroep.

Zo bestaat er onzekerheid in de rechtspraak, betreffende de mogelijkheid van het instellen van het incidenteel hoger beroep, in geval het hoofdberoep niet-onvankelijk is (zie hierover A.P.R., Tw. Beroep in Burgerlijke Zaken en in Zaken van Koophandel, nrs 644 en volg.; — A. Bernand en E. Gutt, Examen de Jurisprudence, Procedure civile, in R.C.J.B., 1955, blz. 169-170, nr 55). Terecht wordt door de rechtsleer en het grootste deel van de rechtsspraak aangenomen, dat het incidenteel hoger beroep ingeval van niet-ontvankelijkheid van het hoofdberoep wel mogelijk is, wanneer het wordt ingesteld op een ogenblik waarop de geïntimeerde nog het recht zou gehad hebben, zelf hoofdberoep in te stellen (bij deurwaardersexploot), terwijl dit niet meer mogelijk ware, wanneer de geïntimeerde normaal reeds vervallen was van het recht hoofdberoep in te stellen (wegens berusting of wegens het verstrijken van de termijn) (A.P.R., Tw. Beroep in Burgerlijke Zaken en in zaken van Koophandel, nr 646-647; — R.P.P.B. Tw. Appel en matière civile, nr 403; — A. Bernard en E. Gutt, in R.C.J.B., l.c.; — Brussel, 5 juni 1953, J.T., 1954, 123 met noot Lermusiaux; — Brussel, 5 juni 1954, Bull. Ass. 1955, 705, noot G.W.).

Indien dus het vonnis ten verzoeken van Arens Albert of Geeraert Maurits aan Moens betekend was, en de termijn van beroep verstreken (of wanneer Moens ten opzichte van die partijen zou berust hebben in het vonnis a quo) was er voor deze laatste geen mogelijkheid meer, om tegen Arens of Geeraert Maurits, incidenteel beroep of hoger beroep in te stellen, evenmin als hoofdberoep. En, vermits het incidenteel beroep een tussen die partijen en Geeraert Gabriëlle ondeelbaar geschil betrof, ook niet meer tegen deze laatste.

Het bovenstaande arrest heeft hier terecht op gezinspeeld, waar het daaromtrent voorbehoud maakt (« ... zonder dat thans wordt nagegaan of de geïntimeerde op het ogenblik van zijn incidenteel beroep nog niet vervallen was van zijn recht om door middel van gewoon hoofdberoep het eerste vonnis aan te vechten ... »).

Doch ook in de veronderstelling dat het hoofdberoep onvankelijk ware geweest, of i.c. de procedure door de appellante ware geregulariseerd, dient nog steeds te worden nagegaan, of in dat geval incidenteel hoger beroep mogelijk was, rekening houdend met de ondeelbaarheid van het geschil tussen Geeraert Gabriëlle, Arens Albert en Geeraert Maurits.

Inderdaad, om onvankelijk te zijn diende ook het incidenteel hoger beroep te zijn gericht tegen alle partijen die in eerste aanleg belangen verdedigden strijdig

met die van de (incidentele) appellant Moens (zie boven). Doch in principe kan slechts tegen de *appellant* incidenteel hoger beroep ingesteld worden (A.P.R. Tw. Beroep in Burgerlijke zaken en in Zaken van Koophandel, nrs 657-658). Wel kan de geïntimeerde in de vormen van het incidenteel beroep d.w.z. door een akte van pleitbezorger, hoger beroep instellen tegen een medegeïntimeerde, mits zulks geschiede binnen de termijn van beroep (A.P.R., Tw. Beroep in Burgerlijke Zaken en in Zaken van Koophandel, nr 659, met verwijzingen, o.m. naar Cass., 29 juni 1939, Pas. 1939, I, 340). M.a.w., en zonder verder in te gaan op het probleem of een medebelanghebbende van de appellant, die door deze laatste tot tussenkomst of gemeenverklaring werd gedagvaard voor de rechter in beroep, als een « medegeïntimeerde » kan beschouwd worden, ook hier ware praktisch slechts incidenteel beroep mogelijk vanwege de geïntimeerde Moens, indien hij noch in het vonnis berust had, noch de termijn van beroep had laten verstrijken. Was het ene of het andere wel het geval, dan was geen incidenteel hoger beroep meer mogelijk, en dus ook geen regulariseren van de procedure ten deze.

Had Moens nog niet in het vonnis berust, of was de termijn van beroep (tegenover Arens en Geeraert Maurits) nog niet verstreken, dan ware het in elk geval mogelijk, de procedure recht te trekken, ongeacht de al dan niet onvankelijkheid van het hoofdberoep.

Rest nog de vraag in welke vorm dit dan zou kunnen geschieden :

— blijft het hoofdberoep niet-ontvankelijk, dan kan het incidenteel hoger beroep tegen appellante worden ingesteld door middel van een conclusie, terwijl een deurwaardersexploot (d.i. een hoofdberoep) nodig ware t.a.v. de niet voor het Hof in de zaak geroepen partijen.

— was het hoofdberoep onvankelijk, werd m.a.w. de procedure door appellante in orde gebracht, door het in de zaak roepen van Arens en Geeraerts Maurits, dan zou, voor zover men dan deze partijen als « medegeïntimeerden » kan beschouwen, incidenteel hoger beroep kunnen ingesteld worden door middel van een conclusie betekend aan de respectievelijke pleitbezorgers. Wel zou hier nopens de kwalificatie « medegeïntimeerd » discussie kunnen bestaan; men kan nl. bezwaarlijk de oproeping tot tussenkomst of gemeenverklaring van medebelanghebbenden als een heus hoger beroep beschouwen (vgl. A. Bernard, noot onder Gent, 18 okt. 1951, R.C.J.B., 1952, blz. 124; — en A.P.R. Tw. Beroep in Burgerlijke zaken en in zaken van Koophandel, nr 248; Cass 18 sept. 1947, Pas. 1947, I, 359); het zou dus ook in dit geval wellicht voorzichtigst zijn, tegen de niet-appellanten een werkelijk hoofdberoep in te stellen (door deurwaardersexploot). Nochtans zou m.i. het incidenteel beroep door middel van een akte van pleitbezorger als geldig dienen beschouwd te worden : het is redelijk kosten te vermijden, en deze oplossing ware in overeenstemming met de geest van ons procesrecht (vgl. art. 175, 2e lid W.B. Rv. — en het algemeen aanvaarden door de rechtspraak van de geldigheid van het verzet door middel van een akte van pleitbezorger, ook door een partij die geen pleitbezorger had gesteld).

Frans BAERT,

Advocaat bij het Hof van Beroep te Gent.

Abonneert U op het "Rechtskundig Weekblad"

RECHTSPRAAK

HOF VAN CASSATIE

1e Kamer. — 4 september 1959.

Voorzitter : M. Vandermersch.
Raadssheer-verslaggever : M. Louveaux.
Advocaat-generaal : M. Depelchin.
Advokaat : Mr. Veldekens.

Bevoegdheid van de strafrechter. — Verbod uitspraak te doen over niet bij hem aanhangige feiten.

Zo in strafzaken de gerechten van wijzen aan de bij hen aanhangige feiten hun wettelijke qualificatie dienen te geven, is het hun echter verboden uitspraak te doen over feiten, die bij hen niet aanhangig werden gemaakt.

Duquesne t/ Baeyens.

Gelet op het bestreden vonnis op 11 maart 1958 in eerste en laatste aanleg gewezen door de rechtbank van eerste aanleg te Oudenaarde;

Over het middel afgeleid uit de schending van de artikelen 4 en 13 van de wet van 17 april 1878 welke de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering bevat, 145, 182, 246 en 360 (zoals het door het enig artikel der wet van 21 april 1850 verklaard werd) van het Wetboek van strafvordering, 1317, 1319 en 1320, 1350 tot 1352, 1382 (v.g.) en 1383 van het Burgerlijk wetboek, 16/1, 17 en 26 van het Kon. besluit van 8 april 1954 houdend Algemeen Reglement op de politie van het wegverkeer;

doordat het bestreden vonnis de herstellvordering van aanlegger, gesteund op de fouten welke verweerder begaan had door de bepalingen van de artikelen 17 en 26 van het Verkeerswetboek te miskennen, heeft afgewezen om reden dat verweerder, die vervolgd was wegens overtreding van artikel 16/1 van het Verkeerswetboek en wegens dronkenschap, bij vonnis d.d. 13 juni 1957 van de politierechtbank te Ninove werd vrijgesproken en de bevoegde rechtsmacht bevoegd was om de bij haar aanhangig gemaakte feiten hun ware benaming terug te schenken en gebeurlijk te zeggen dat zij een overtreding van de artikelen 17 en 26 van het Verkeerswetboek uitmaakten; en dus de uitgesproken vrijspraak erga omnes bewijst dat verweerder, bij het ongeval in kwestie, geen overtreding van het Verkeerswetboek heeft begaan,

dan wanneer een strafrechterlijke beslissing ten opzichte van de vóór de burgerlijke rechtsmacht gebrachte vordering tot schadevergoeding pas dan gezag van gewijsde heeft wanneer het feit, dat aanleiding gaf tot strafvervolgingen, en het feit dat door de latere burgerlijke vordering als fout wordt aangetijgd, identiek zijn; dat het feit vanwege een bestuurder, die op een met het verkeerstekken Nr 1a uitgeruste baan rijdt, de bij artikel 16/1 van het verkeerswetboek opgelegde verplichting om doorgang te verlenen aan de gebruikers van de weg die hij gaat oprijden, niet na te leven, eensdeels, en anderdeels de miskennning der bij artikel 17 van hetzelfde wetboek aan de bestuurder die een manoeuvre wil verrichten opgelegde verplichting om de normale vaart der andere weggebruikers niet te hinderen en verder het verzuim zijn snelheid te regelen overeenkomstig de vereisten van de plaatselijke omstandigheden of van de zicht-

baarheid, zoals voorgeschreven bij artikel 26 — niet identiek zijn; en de uit hoofde van de eerste overtreding uitgesproken vrijspraak dus niet betekent dat er geen overtreding van hetzelfde wetboek uit andere feiten zou bestaan;

Overwegende dat, zo in strafzaken de gerechten van wijzen aan de bij hen aanhangige feiten hun wettelijke qualificatie dienen te geven, het hun echter verboden is uitspraak te doen over feiten die bij hen niet aanhangig werden gemaakt;

Overwegende derhalve dat, door de op overtredingen van de artikelen 17 en 26 van de wegcode gesteunde eis te verwerpen om reden dat verweerder van de telastleggingen van overtreding van artikel 16-1 van dit wetboek en van openbare dronkenschap vrijgesproken was geworden, zonder tevens vast te stellen dat de door aanlegger aangevoerde feiten dezelfde waren als die waarop de vervolging gegrond werd of in deze laatste begrepen waren, het vonnis zijn dispositief niet wettelijk gerechtvaardigd heeft;

Om die redenen,

Verbreekt het bestreden vonnis;

Beveelt dat melding van onderhavig arrest zal gemaakt worden op de kant van de vernietigde beslissing;

Veroordeelt verweerder tot de kosten;

Verwijst de zaak naar de rechtbank van eerste aanleg te Gent.

HOF VAN CASSATIE

Verenigde Kamers. — 4 juni 1959.

Voorzitter : M. Sohier.
Raadssheer-verslaggever : M. de Bersaques.
Procureur-generaal : M. Hayoit de Termicourt.
Advicaten : Mrs. Van Rijn en Pirson.

Eigendom van een aan de openbare weg palend erf. — Omvat het recht van toegang, van uitzicht en waterafloop op deze weg. — Oprichting van terrassen, waardoor de aandacht van de voorbijganger op de uitstalling van een winkel wordt afgeleid. — Geen krenking van recht.

De eigendom van een aan de openbare weg palend erf omvat noodzakelijk het recht van toegang, van uitzicht en van waterafloop op bedoelde weg, uitgeoefend overeenkomstig de wetten en reglementen. Deze essentiële gerechtigheden worden niet geschonden door de werken op de openbare weg uitgevoerd (met toelating van de stad Antwerpen op het voetpad opgerichte terrassen), welke zonder een materiële hindernis van de toegang tot gezegd erf te doen ontstaan slechts tot gevolg hebben het aantal voorbijgangers te verminderen die met de uitstalling van een langs de weg gevestigde winkel rechtstreeks in aanraking komen.

Stad Antwerpen t/ N.V. Boekhandel Van Loo R.

Gelet op het bestreden arrest op 11 juli 1957 gewezen door de Raad van State, afdeling administratie;
Over het middel, afgeleid uit de schending van de

artikelen 7, § 1 der wet van 23 december 1946, houdende instelling van een Raad van State, 92, 93 en 97 der Grondwet, 544 en 1382 van het Burgerlijk wetboek en 90, 7° der gemeentewet,

doordat de Raad van State zich bevoegd verklaart om te kennen van de vraag tot herstelvergoeding uit hoofde der schade berokkend aan verweerster door de toelating gegeven door eiseres aan de beide burens van verweerster om een terras op te richten op het gaanpad vóór hun herberg, om reden « dat de ingeroepen schade is ontstaan doordat aan de twee geburen van de verzoekende partij (hier verweerster) door de tegenpartij (hier eiseres) toelating werd gegeven gebruik te maken van het voetpad; dat de verzoekende partij niet beweert dat de toegang tot haar winkel totaal of gedeeltelijk werd belet maar slechts dat zij niet meer met hetzelfde gemak de voordelen van de openbare weg geniet; dat de ingeroepen schade niet is ontstaan uit een op het erf van de geburen uitgeoefende bedrijvigheid, maar uit een wijziging in het gebruik van de openbare weg; dat krachtens artikel 7 van de wet van 23 december 1946 de Raad van State slechts dan bevoegd is wanneer geen ander bevoegd rechtscollege bestaat; dat de verzoekende partij haar aanvraag steunt noch op de schending van een recht, noch op een foutieve handeling van de tegenpartij; dat de verzoekende partij het herstel van de door bedoelde maatregel ontstane schade voor de gewone rechter niet kan nastreven; dat derhalve de Raad van State bevoegd is om advies te geven betreffende de vraag om herstelvergoeding », dan wanneer

1) verweerster in haar inleidend verzoekschrift aan de Raad van State om een herstelvergoeding verzocht uit hoofde van de schade berokkend aan haar handelsuitbating door de toelatingen door eiseres aan de geburen gegeven om terrassen op het voetpad naast haar uitbating te plaatsen, waardoor « het uitstalraam van eiseres volledig is afgezonderd geworden »... en « dat de belangstelling voor haar uitstalraam, waarop zij recht heeft, volledig afgeleid wordt »;

2) ten opzichte van deze schade, die bestaat in het feit dat verweerster gestoord is in het genot van haar eigendom en handelsuitbating liggende langs de openbare weg en die spruit uit het feit dat eiseres het gebruik van het voetpad aldaar door het verstrekken der kwestieuze toelatingen heeft gewijzigd, verweerster een vordering tot herstel heeft voor de rechterlijke rechtsmacht;

3) het feit dat verweerster niet beweert dat de toegang tot haar winkel totaal of gedeeltelijk werd belet, maar slechts dat zij niet meer met hetzelfde gemak de voordelen van de openbare weg geniet, niets afdoet aan het recht van verweerster herstel te eisen vóór de rechterlijke rechtsmacht uit hoofde van het feit dat door de kwestieuze toelatingen haar uitstalraam volledig is afgezonderd en de belangstelling voor haar uitstalraam volledig afgeleid wordt, waardoor het genot van haar onroerend goed moeilijker gemaakt wordt, dat immers de rechterlijke macht niet alleen bevoegd is wanneer de toegang tot de openbare weg geheel of gedeeltelijk verhinderd wordt maar ook wanneer dit voordeel ernstig bemoeilijkt wordt,

zodat het bestreden arrest de in het middel aangehaalde wetsbeschikkingen heeft geschonden :

Overwegende dat, volgens de vaststellingen van het bestreden arrest, de aanvraag tot vergoeding steunt op de toelating, door aanlegster verleend aan de twee geburen van verweerster, om, op het voetpad, terrassen aan te brengen, wat, volgens verweerster, voor ge-

volg heeft de belangstelling van de voorbijgangers af te leiden van het uitstalraam van haar winkel;

Overwegende dat aanlegster betwistte dat de Raad van State de macht had om van die aanvraag kennis te nemen, daar ze op de krenking van een burgerlijk recht steunde en dienvolgens tot de bevoegdheden van de rechtbanken van de rechterlijke orde behoorde; dat de Raad van State die declinatoire exceptie heeft verworpen;

Overwegende dat het arrest door te releveren dat verweerster « niet beweert dat de toegang tot haar winkel totaal of gedeeltelijk werd belet » vaststelt dat verweerster niet staande houdt dat de toegang van haar winkel tot de openbare weg ernstig bemoeilijkt werd;

Dat de voorziening het arrest niet verwijt de bewijskracht van het bij de Raad van State ingediende verzoekschrift te hebben miskend; dat het middel, in zover het de beslissing critiseert om niet aangenomen te hebben dat het feit, de toegang van een goed tot de openbare weg ernstig te hebben bemoeilijkt de krenking van een recht kan uitmaken, dus feitelijke grondslag mist;

Overwegende, voor het overige, dat de eigendom van een aan de openbare weg palend erf noodzakelijk het recht van toegang, van uitzicht en van waterafloop op gezegde weg omvat, uitgeoefend overeenkomstig de wetten en reglementen;

Overwegende, nochtans, dat die essentiële gerechtigdheden niet worden geschonden door de werken op de openbare weg uitgevoerd, welke zonder een materiële hindernis van de toegang tot gezegde erf te doen ontstaan slechts tot gevolg hebben — zoals ten deze — het aantal voorbijgangers te verminderen, die met de uitstalling van een langs die weg gevestigde winkel rechtstreeks in aanraking komen;

Dat het arrest dus wettelijk beslist dat de aanvraag van verweerster niet op de krenking van een recht steunt;

Dat dienaangaande het middel naar recht faalt;

Om die redenen,

Veroordeelt aanlegster tot de kosten.

RAAD VAN STATE

3e Kamer. — 3 juni 1960.

Voorzitter : M. Devaux.

Raadsheren : MM. Somerhausen en De Bock.
Substituut-auditeur-generaal : M. Duchâtelet.

Advokaat : M^r. Vanhaesendonck.

Pensioen der zelfstandigen. — 1) Bij voorziening aan te wijzen tegenpartij. — 2) Regime van de wet van 30 juni 1956 en van de wet van 28 maart 1960. — Overgangsbepalingen. — Bevoegd organisme na voorziening voor de Raad van State.

Onder aanwijzing van de administratieve overheid welke de bestreden beslissing heeft genomen werd enkel de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de Minister van de Middenstand, als tegenpartij aangegeven; toch ontvankelijkheid van het beroep, daar het onderwerp van dit beroep geen twijfel laat.

Onvoldoende motivering der beslissing van de Commissie van beroep brengt vernietiging der beslissing mee. In aansluiting op artikel 68 wet 28 maart 1960 dient de zaak te worden verwezen naar

de Hoge Commissie voor de pensioenen der zelfstandigen wanneer een onder de gelding van de vroegere wet voor de Raad van State gebrachte beslissing wordt vernietigd.

Michaud t./ 1) Belgische Staat (Minister van Middenstand); 2) Solidariteits- en Waarborgfonds, thans Rijksdienst voor de Pensioenen der zelfstandigen.

Arrest nr. 7903

Overwegende dat de wet van 28 maart 1960 een einde heeft gemaakt aan het bestaan van de openbare instelling genaamd « Solidariteits- en Waarborgfonds », die onder meer tot taak had kosteloze toegangen te verlenen aan bejaarde zelfstandigen, en besloten heeft dat de door de nieuwe wet ingestelde « Rijksdienst voor de pensioenen der zelfstandigen » in de rechten en verplichtingen van het Solidariteits- en Waarborgfonds zou treden en onder meer zou beschikken op de krachtens de wet van 30 juni 1956 ingediende aanvragen om kosteloze voordelen; dat deze dienst, uit kracht van de wet, in de plaats treedt van het Solidariteits- en Waarborgfonds;

Overwegende dat het Solidariteits- en Waarborgfonds heeft betoogd, dat het beroep niet ontvankelijk was omdat verzoekster als enige tegenpartij de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de Minister van Middenstand, had aangewezen, dat de Minister van Middenstand heeft verzocht om buiten de zaak te worden gesteld;

Overwegende dat het verzoekschrift geen twijfel liet omtrent het onderwerp van het beroep en dat het Solidariteits- en Waarborgfonds regelmatig in de zaak is geroepen; dat geen middel tot nietigverklaring kan worden ontleend aan de vergissing van verzoekster die, onder aanwijzing van de administratieve overheid welke de bestreden beslissing heeft genomen, als tegenpartij de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de Minister van Middenstand, heeft aangegeven; dat de Minister van Middenstand op zijn verzoek buiten de zaak dient te worden gesteld;

Overwegende dat verzoekster bij toepassing van de wet van 30 juni 1956 een aanvraag om kosteloze toelage had ingediend;

Overwegende dat het Solidariteits- en Waarborgfonds, indien men rekening houdt met het bedrag van het toegekende pensioen, de aanvraag gedeeltelijk heeft afgewezen zonder enige motivering; dat de betwisting voor de Commissie van beroep ging over de vraag of verzoekster in de jaren 1920-1933 als helpster werkzaam is geweest; dat zij, ten bewijze hiervan, een aantal dokumenten heeft overgelegd die niet meer in het dossier berusten omdat ze haar werden teruggegeven; dat zij met die dokumenten wou bewijzen dat haar man vaak afwezig was, dat zij hem tijdens zijn afwezigheid verving en werkelijk medewerkte bij de uitoefening van zijn beroep, dat zij dus wel helpster was in de zin van artikel I van de wet van 30 juni 1956;

Overwegende dat de Commissie van beroep haar beslissing als volgt heeft gemotiveerd:

« Aangezien de aan de Commissie verstrekte inlichtingen geen nieuwe gegevens hebben bijgebracht; dat de beslissing waartegen beroep is ingesteld, overigens juist en wel onderzocht is »;

Overwegende dat uit deze motivering niet kan worden opgemaakt of de Commissie van beroep oordeelt, dat de door verzoekster aangevoerde feiten niet bewezen zijn of niet volstaan om de hoedanigheid van helpster in de zin van de wet te bewijzen; dat die motivering de Raad van State niet in staat stelt zijn controle uit te oefenen; dat zij ontoereikend is;

Overwegende dat de krachtens de nieuwe wet ingestelde klachtencommissies, luidens artikel 68, § 1, van de wet van 28 maart 1960, kennis nemen van de beroepen die op de datum van bekendmaking van deze wet aanhangig waren bij de commissies van beroep, ingesteld bij de wet van 30 juni 1956, wanneer nog geen beslissing werd genomen; dat, luidens § 2 van artikel 68, « de beslissingen van de beroepscommissies en de beslissingen van de klachtencommissie die betrekking hebben op de rechten van de aanvrager krachtens de opgeheven wet, vatbaar zijn voor beroep bij de Hoge Commissie voor de pensioenen der zelfstandigen, voor zover zij niet het voorwerp hebben uitgemaakt van een beroep voor de Raad van State of voor zover de aanvragers van dergelijk beroep afzien »; dat de zaak dient te worden verwezen naar de Hoge Commissie voor de pensioenen der zelfstandigen wanneer een onder de gelding van de vroegere wet in laatste aanleg uitgesproken en voor de Raad van State gebrachte beslissing door deze is vernietigd;

Besluit :

Artikel 1 :

De beslissing van 24 september 1959 van de Commissie van beroep van de provincie Brabant, die uitspraak doet over beslissingen in eerste aanleg door het Solidariteits- en Waarborgfonds genomen, wordt vernietigd.

Artikel 2 :

Dit arrest zal worden overgeschreven op de registers van de Commissies van beroep van de provincie Brabant, die uitspraak doet over de beslissingen in eerste aanleg door het Solidariteits- en Waarborgfonds genomen, en melding ervan zal worden gemaakt op de kant van de vernietigde beslissing.

Artikel 3 :

voor de pensioenen der zelfstandigen.

De zaak wordt verwezen naar de Hoge Commissie

Artikel 4 :

De kosten, bepaald op 750 frank, komen ten laste van de Rijksdienst voor de pensioenen der zelfstandigen.

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

2e Kamer. — 6 december 1958.

Voorzitter : M. Malgaud.

Raadsheren : M.M. Liard en Elleboudt

Advocaat-generaal : M. Cerckel.

Advocaten : Mrs. De Vis, Vrints en Collard

1. Schade. — Verplichting het bewijs van de gevorderde schadevergoeding te leveren.
2. Burgerlijke rechtsvordering. — Toelaatbaarheid van het herstellen van een in een exploit van dagvaarding begane materiële vergissing.

1. De eis tot betaling van een verhoging van 10 % op de prijs van noodreparaties wegens zgn. administratiekosten moet ontzegd worden wanneer het bewijs niet geleverd wordt, dat door het uitvoeren van bedoelde reparaties de administratiekosten in een dergelijke mate verhoogd werden.
2. Principeel moet worden aanvaard, dat een in een

exploot van dagvaarding begane materiële vergissing mag hersteld worden.

N.M.B.S. t/

N.V. Nijkerk, N.V. Elbos en Vanden Bossche

Gezien in regelmatige vorm voorgelegd de uitgifte van het niet betekend vonnis d.d. 4 juli 1957 door de Rechtbank van Koophandel te Antwerpen gewezen, waartegen op 16 september 1957 binnen de wettelijke termijn en regelmatig naar vorm beroep werd aangetekend;

Overwegende dat geïntimeerden het principe van hun verantwoordelijkheid niet betwisten voor de schade op acht november 1953 door de zeetanker « San Diego » aan de brug op de Rupel veroorzaakt; dat het geschil zich aldus beperkt tot de bedragen der schadevergoeding door appellante achtereenvolgens geëist, hetzij vooreerst een som van 113.279 frank (exploot dd. 7 mei 1954 vóór de rechtbank van eerste Aanleg te Antwerpen) en daarna een som van 324.624 frank (exploot dd. 27 september 1954 eveneens vóór de Rechtbank van 1e aanleg), beide sommen het voorwerp uitmakend van nieuwe exploten dd. 4 en 7 mei 1956, dagvaarding gevend vóór de Rechtbank van Koophandel te Antwerpen, zodra de Rechtbank van eerste Aanleg zich door vonnis dd. 2 maart onbevoegd had verklaard;

Overwegende dat een expert ten verzoeken van de N.V. Nijkerk werd aangesteld door bevelschrift dd. 12 november 1953; dat hij gelast werd de oorzaak van het ongeval te beschrijven en de schade te vergroten;

Overwegende dat de deskundige zich ter plaatse begaf de dag zelf van zijn aanstelling, dit wil zeggen op 12 november 1953; dat hij, na onderzoek van de plaats van het ongeval in aanwezigheid der partijen, het proces-verbaal der vaststellingen gedaan door Demoinie, ingenieur in het Centraal Station te Antwerpen, heeft goedgekeurd en in zijn verslag overgenomen; dat de expert zich eveneens het plan toe-eigent door die ingenieur op 16 november 1953 opgesteld waar de belangrijkheid der schade in details aangegeven wordt;

Overwegende dat de feiten door de expert aldus aangenomen betrekking hebben, enerzijds op de beschadigingen aan de brugpijlers, en anderzijds op deze die het staketwerk aanbelangen;

Overwegende dat in de huidige staat van het geding, voorkomt dat eerstgenoemde beschadigingen het voorwerp van de « noodwerken » hebben uitgemaakt, terwijl de andere de « herstellingswerken » uitmaken voor dewelke in januari 1954 tot een aanbesteding werd overgegaan;

Noodwerken (113.279 frank).

Overwegende dat voormelde som niet betwist wordt behalve een verhoging van 10% wegens administratiekosten, hetzij een som van 8987 F berekend op het bedrag van 89 874 F aangerekend voor « herstelling in privaats ».

Overwegende dat appellante niet bewijst dat, door het voorlopig in orde brengen van de brug, haar administratiekosten derwijze verhoogd werden dat een vergoeding van 10% op de prijs van zekere van die werken verrechtvaardigd zou worden;

Overwegende dat die schadepost dient verworpen te worden;

Herstellingswerken (324.624 frank).

Overwegende dat appellante een materiële vergissing van hare diensten inroep ingevolge dewelke de oorspronkelijke dagvaarding slechts een som van 113.279 frank vermeldt, als wanneer deze som enkel de kosten der noodwerken vertegenwoordigt, en in werkelijkheid de kosten der definitieve herstellingen, buiten de kosten van bedoelde noodwerken, nog een som van 324.624 frank bedraagt, die het voorwerp heeft uitgemaakt van nieuwe exploten;

Overwegende dat principieel dient aangenomen dat een materiële vergissing mag verbeterd worden;

Overwegende dat elementen voorhanden zijn waaruit blijkt dat die vergissing werkelijk werd begaan; dat althans bij het onderzoek ter plaatse op 12 november 1953, de expert vastgesteld heeft dat, buiten de reeds uitgevoerde « noodwerken » nog andere werken in principe uit te voeren waren, vermits hij in zijn verslag schrijft dat « voor de overige herstellingen, bestek en plans moeten opgemaakt worden en een beperkte aanbesteding uitgeschreven »; dat bovendien vaststaat dat in aanwezigheid van de expert over nog uit te voeren definitieve herstellingswerken werd gesproken, vermits partijen het eens zijn dat door de N.M. der Belgische Spoorwegen aan de expert de aanbiedingen zouden medegedeeld worden, waartoe diende overgegaan in verband met het uitvoeren van die werken;

Overwegende dat geïntimeerden voorhouden dat sinds het ongeval dd. 8 november 1953 de brug door een gans nieuw kunstwerk werd vervangen; dat zij zodus opwerpen dat de definitieve schade heden niet meer kan bewezen worden vermits een nieuwe deskundige in de onmogelijkheid zou verkeren zich op persoonlijke vaststellingen te steunen om uit te maken of de in feite uitgevoerde herstellingswerken wel de brug en het staketwerk aangaan zoals zij bestonden op het ogenblik van het ongeval;

Overwegende dat het ter zake een feitelijke kwestie betreft welke in de huidige staat van het geding door het inwinnen van het advies van de reeds aangestelde deskundige kan opgelost worden; dat er aanleiding bestaat tot deze onderzoeksmaatregel te laten overgaan;

Overwegende dat, indien later zou vaststaan dat de N.M. der Belgische Spoorwegen de aanbiedingen aan de expert Dierickx niet in mededeling heeft gegeven, dan de gevolgen daarvan zouden moeten onderzocht worden na de nieuwe expertise;

Om deze redenen :

Het Hof :

Gelet op artikel 24 der wet van 15 juni 1935;

Ontvangt het beroep — Bevestigt het aangevochten vonnis waar het geïntimeerden solidaair veroordeelt te betalen aan appellante een som van 104.292 frank, verhoogd met de gerechtelijke intresten sinds 7 mei 1956;

Alvorens over het overige van de eis te beslissen, stelt als deskundige aan de heer G. Dieryckx, gewezen kapitein ter lange omvaart, wonende te Antwerpen, Falconplein, 18, die als opdracht zal hebben, op de basis van het ter zake bestaand deskundig verslag en van de door partijen mede te delen nuttige stukken en plans, de werken te beschrijven die bestonden op 8 november 1953 enerzijds de brug, en anderzijds het staketsel;

Te zeggen welke werken nu bestaan op de kwestieuze plaats; in de mate van het mogelijke te zeggen

of de werken die in januari 1954 aanbesteed werden de herstelling waren van het vroeger bestaande staket-sel of een nieuw en ander werk bedoelden aangelegd voor de bescherming van een nieuwe brug;

In de mate van het mogelijke na te gaan of de voor bedoelde aanbesteding betaalde sommen overeenstemmen met de noodzakelijke herstelling der schade.

Behoudt de kosten voor.

NOOT : Het vonnis van de Burgerlijke Rechtbank te Antwerpen, dd. 2 maart 1956 is verschenen in het R.W. 1955/56, 1493.

HOF VAN BEROEP TE GENT

8 februari 1960.

Voorzitter : M. Maraite.

Raadsheren : M.M. Vanparys en Noest.

Advocaten : Mrs. Van den Meerschaut, De Clercq en Van Hoecke.

1. **Vordering tot nietigverklaring van testament, en daarmee samengaande eisen. — Ondeelbaarheid.**

2. **Hoger beroep. — Ondeelbaarheid. — Niet betekend aan alle partijen die dezelfde belangen verdedigden. Niet-ontvankelijkheid.**

3. **Procesvergelijk. — Geen bekrachtiging mogelijk bij niet-ontvankelijkheid van het hoger beroep.**

1. *Een vordering tot nietigverklaring van een testament, en de daarmee gepaard gaande vorderingen tot teruggave van zekere goederen, tot nietigverklaring van eigendomsoverdracht van verzekeringsportefeuille, en verklaring van eigendom over deze portefeuille, zijn ondeelbaar, — zodat alle daarbij betrokken partijen in het geding moeten aanwezig zijn. Aldus ook de echtgenoot van de legataris, vermits de opbrengst van de eigendomsoverdracht der verzekeringsportefeuille in de gemeenschap viel, alsmede de overnemer dezer portefeuille.*

2. *Wanneer, bij een ondeelbaar geschil, hoger beroep wordt ingesteld door een der partijen (medeëisers of medeverweerders) die dezelfde belangen verdedigen voor de eerste rechter, dient deze partij al diegenen die dezelfde belangen als zij verdedigen voor de eerste rechter in het geding voor de rechter in beroep te betrekken tot tussenkomst of gemeenverklaring. Bij gebreke daarvan is het hoger beroep niet ontvankelijk.*

Ter zake van een ondeelbaar geschil dient elk hoger beroep, het weze hoofdzakelijk of incidenteel, te worden gericht tegen alle partijen die voor de eerste rechter belangen verdedigden strijdig met die van de appellat; bij gebreke daarvan is het hoger beroep niet ontvankelijk.

3. *Een akkoord dat tussen (sommige) partijen werd gesloten tijdens de instantie in hoger beroep, kan niet door de rechter in beroep worden bekrachtigd wanneer het hoger beroep (en het incidenteel hoger beroep) niet ontvankelijk is.*

Gezien de stukken, o.m. de uitgifte van het aangevochten vonnis, verleend door de rechtbank van eerste aanleg te Gent, op 10 juli 1956;

Overwegende dat het hoger beroep in de zaak 7942 van algemene rol tijdig werd ingesteld;

Overwegende dat de zaak n° 7942 innig verknocht is met deze ingeschreven onder n° 9085, zoals hierna nog nader zal blijken, en een goede rechtsbedeling vereist dat beide worden samengevoegd en in één arrest behandeld;

1. — Overwegende dat de oorspronkelijke vordering uitging van Moens Augustinus, gericht was tegen Arens Albert, Geeraert Gabrielle (alsdan echtgenote Arens Albert, doch intussen wettelijk gescheiden) en Geeraert Maurits, en in haar geheel steunde op de nietigheid van het testament van Moens Ferdinand, zoon van aanlegger, wegens ongeoorloofde oorzaak, bepaaldelijk het instandhouden of vergelden van « boelschap » tussen de erflater en tweede verweerster; dat zij strekte tot nietigverklaring van dit testament, en mitsdien teruggaaf van sommige voorwerpen en gelden door de eerste twee verweerders, tot teruggaaf van een som van 57.000 F door dezelfde uit hoofde van levensverzekeringsovereenkomsten, tot nietigverklaring van de overdracht van eigendom van een verzekeringsportefeuille door tweede verweerster aan derde verweerder en tot verklaring van eigendom over deze portefeuille of ten minste over de waarde ervan (geschat op 50.000 F) ten voordele van aanlegger;

dat de eisen nopens de verzekeringsportefeuille steunden op de nietigheid van het testament, waarbij dit vermogensbestanddeel overging op Geeraert Gabrielle, op de hoedanigheid van enige erfgenaam in hoofde van aanlegger en op het overmaken van andermans goed door tweede verweerster, als onrechtmatige legataris, aan Geeraert Maurits;

Overwegende dat de laatste twee verweerders, die vertegenwoordigd waren door dezelfde pleitbezorger en dezelfde conclusies namen, zich tegen het geheel van de eisen verdedigden en besloten tot volledige afwijzing;

dat zij in hun conclusie dd. 24 februari 1956 uitdrukkelijk de geldigheid van de overdracht staande hielden;

Overwegende dat de eerste rechter, in het kort samengevat, besliste :

1° dat het aangevallen testament, alsook de andere bestreden akten, nietig waren als berustend op een ongeoorloofde oorzaak;

2° dat dienvolgens de eerste twee verweerders de opgevorderde voorwerpen, gelden, enz... dienden terug te geven en dat zij, elk voor de helft, de waarde van de assurantieportefeuille van de overledene (geraamd op 25.000 F) en de door de huwelijksgemeenschap Arens-Geeraert ontvangen kapitalen van drie levensverzekeringsovereenkomsten 17.000 F moesten terugbetalen;

3° dat niet gegrond waren de eis gericht tegen derde verweerder en de vraag tot teruggave van de verzekeringsportefeuille gericht tegen tweede verweerster;

4° dat partijen nader moesten besluiten over het bedrag van sommige verzekeringspremies door de decus op drie nietig verklaarde polissen betaald ten voordele van tweede verweerster;

dat de beslissing omtrent de verzekeringsportefeuille hierop gesteund is dat de nietigheid voorzien bij artikel 1599 B.W. door de verus dominus niet kan ingeroepen worden, dat de portefeuille niet meer te recupereren is, dat de derde verweerder, waarvan de kwade trouw niet blijkt, niet kan aangesproken worden tot schadevergoeding op grond van artikel 1382 B.W., dat tweede verweerster, nu de portefeuille te goeder trouw aan een derde werd afgestaan, de waarde ervan aan de aanlegger moet vergoeden, dat de opbrengst van

de overdracht in de gemeenschap (tussen de eerste twee verweerders) viel en dat, nu deze huwelijks-gemeenschap ontbonden is, de eerste twee verweerders, ieder voor de helft, tot de teruggave van die waarde gehouden zijn;

Overwegende dat Geeraert Gabrielle tegen dit vonnis hoger beroep instelde, daarna subsidiair een tegeneis formulerend wegens uitgaven door haar gedaan in het voordeel van de nalatenschap;

Overwegende dat Moens Augustinus, bij incidenteel beroep tegenover appellante, vorderde :

1° de waarde van de verzekeringsportefeuille vast te stellen op 45.819 F, deze toe te wijzen aan de nalatenschap en te laten uitbetalen aan hem door de verzekeringsmaatschappij «De Sociale Voorzorg», houdster van dat bedrag; dat hij zijn tegenberoep hierop grondde dat Geeraert Maurice die portefeuille enkel voorlopig beheerd had, dat zij dus nooit in handen van derden was overgegaan, dat de waarde ervan bepaald geweest was op 45.819 F, en dat de som in handen was van voormelde verzekeringsmaatschappij;

2° dat de met polis n° 36.362 medegaande premievrije verzekering van 5.000 F aan hem zou toegewezen worden;

3° dat de premies, waarover de eerste rechter niet beslist had en welke thans vaststaan op 14.133 F volledig zouden terugbetaald worden door appellante, met de intresten;

Overwegende dat appellante en geïntimeerde, na conclusies gewisseld te hebben, in grote trekken als volgt overeenkwamen;

— geïntimeerde verzaakt zijn vordering en zijn reservatair erfdeel;

— appellante zal aan geïntimeerde betalen een som van 53.158,45 F, welke thans geblokkeerd is bij «De Sociale Voorzorg» en behoort tot de nalatenschap van Moens Ferdinand, alsook een som van 25.000 F;

— zij behoudt de volle eigendom van een huis, gelegen te Gent, Metselaarstraat, 60, en zal de schulden van de nalatenschap op zich nemen;

Overwegende dat appellante de bekrachtiging vorderde van dit akkoord, meteen het volgende eisend : « te zeggen voor recht : dat appellante de verzekeringsportefeuille... niet verkocht heeft aan Maurice Geeraert; dat Maurice Geeraert deze portefeuille slechts voorlopig beheerd heeft en dat de... 53.158,45 F behoren tot de nalatenschap van wijlen Ferdinand Moens;

Overwegende dat appellante hierna Geeraert Maurits dagvaardde in gemeenverklaring van arrest onder de redengeving dat het vonnis a quo ten onrechte Geeraert Maurits aanduidt als eigenaar van de portefeuille, dat hij deze enkel voorlopig beheerd heeft en dat derhalve de opbrengst aan de nalatenschap ten goede komt;

Overwegende dat, vooraleer kan geoordeeld worden over het akkoord en de eis in tussenkomst, dient nagegaan te worden of het hoger beroep en het incidenteel beroep wel ontvankelijk zijn;

2. — Overwegende dat het geding tegenover alle oorspronkelijke verweerders op dezelfde beslissende oorzaak steunde, met name de ongeoorloofde oorzaak van het testament en van de andere aangevallen akten, en dezelfde hoofdzakelijke bedoeling nastreefde : nietigverklaring van het testament en van de andere akten en mitsdien herstelling van de aanlegger in de goederen van de decujus of althans in hun waarde; dat de betwisting daaromtrent identiek moest beslecht worden ten aanzien van alle verweerders en dat het ten deze onverschillig is dat derde verweerder om verdere persoonlijke redenen buiten zaak gesteld werd;

dat daarenboven het hoger beroep van appellante bijna uitsluitend er toe strekt het bestaan van die ongeoorloofde oorzaak aan te vechten en te betogen dat het testament berust op eerbare motieven, bepaaldelijk de langdurige, materiële, morele en financiële steun welke zij aan de decujus verleende;

dat het geschil derhalve onsplitsbaar is ten aanzien van de drie oorspronkelijke verweerders, of, indien men nog zou aannemen dat ten opzichte van Geeraert Maurits, gelet op de aan hem persoonlijke redenen welke de eerste rechter liet gelden, een afzonderlijke beoordeling mogelijk was, ten minste tegenover appellante en haar gewezen echtgenoot;

Overwegende dat appellante daarom gehouden was haar oorspronkelijke medeverweerders — of althans Arens Albert — te dagvaarden voor het Hof ter fine van bindendverklaring van arrest en dat, waar zij zulks niet deed, haar hoger beroep niet ontvankelijk is (vgl. A.P.R. tw. Beroep in burgerlijke zaken en in zaken van koophandel, n° 249; Verbr. 23 mei 1957, R.W. 1957-58, kol. 1241);

Overwegende dat meteen de door appellante gestelde wedereis niet ontvankelijk is;

3. — Overwegende dat, zonder dat thans wordt nagegaan of geïntimeerde op het ogenblik van zijn incidenteel beroep nog niet vervallen was van zijn recht om door middel van gewoon hoofdberoep het eerste vonnis aan te vechten, de niet ontvankelijkheid van dit rechtsmiddel reeds gebleken is;

dat, waar het gaat om een in zijn geheel ondeelbaar geschil, het beroep, ofwel incidenteel ofwel bij wijze van hoofdberoep, diende gericht te worden tegen alle partijen, die belangen verdedigden strijdig met die van degene die het vonnis door beroep aanvocht;

dat Moens Augustinus enkel zijn beroep richtte tegen Geeraert Gabrielle en dat zijn aanvechting dus eveneens niet ontvankelijk is (vgl. A.P.R., op cit. nr 247);

Overwegende dat geïntimeerde vruchteloos zou opwerpen dat zijn rechtsmiddel beperkt is;

dat immers het eerste punt van zijn incidenteel beroep strekt tot negatie en verklaring van niet bestaan van de overdracht van de verzekeringsportefeuille aan Geeraert Maurits — overdracht welke na het eerste vonnis onaangetast overeind blijft, dat de beslechting van het al dan niet bestaan van de overdracht identiek moet zijn ten aanzien van de overdrager en de overnemer; dat derhalve dit geschilpunt onsplitsbaar is tussen appellante en Geeraert Maurice;

Dat de andere punten van het incidenteel beroep op dezelfde wijze dienen beslecht te worden tussen appellante en haar gewezen echtgenoot;

A. - de premievrije polis medegaande met de verzekeringsovereenkomst n° 36362 dd. 30 oktober 1942 werd in het aangevochten vonnis nietig verklaard en de som van 5.000 F is begrepen in het bedrag van 17.000 F waarvan de terugbetaling aan appellante en Arens — ieder voor de helft — opgelegd wordt; de brief van «De Sociale Voorzorg» dd. 7 mei 1957 wijst uit dat de kapitalen van de drie nietigverklarde polissen slechts dan 17.000 F bereiken wanneer de som van 5.000 F, kapitaal van de premievrije polis, meegeteld wordt (5.000 + 5.000 + 2.000 + 5.000);

B. - overeenkomstig de door het aangevochten vonnis aangenomen stelling zal de terugbetaling van de premien op de ten voordele van appellante gesloten verzekeringsovereenkomsten, waarvan de kapitalen blijkbaar in de gemeenschap Arens-Geeraert vielen, ten laste zijn van beide echtgenoten elk voor de helft en zulks om voor beiden identieke motieven;

4. — Overwegende dat, vermits appellante en geïntimeerde wegens de niet ontvankelijkheid van hun hoofdberoep en incidenteel beroep geen toegang hebben tot de rechtsmacht van het Hof, hun verdere vorderingen o.a. tot bekrachtiging van hun akkoord en tot gemeenverklaring van arrest vanzelfsprekend niet-ontvankelijk zijn;

Om deze redenen,

Het Hof,

Wijzend op tegenspraak,

Gelet op artikel 24 der wet van 15 juni 1955;

Gehoord advocaat-generaal De Hoon in zijn advies, voegt samen de zaken sub n^{rs} 7942 en 9085;

Alle andere of strijdige besluiten als niet gegrond verwerpend;

Verklaart appellante en geïntimeerde niet ontvankelijk onderscheidenlijk in hun hoofdberoepen en incidenteel beroep;

Verklaart eveneens niet ontvankelijk de huidige wederzijds van appellante, de vordering tot bekrachtiging van het tussen appellante en geïntimeerde gesloten akkoord, de oproeping in gemeenverklaring van arrest tegen Geeraert Maurice alsook de andere vorderingen welke partijen vóór het Hof formuleerden;

Verwijst partijen elk in de helft van de kosten van de aanleg, de vordering tot gemeenverklaring van arrest daarin niet medegedeld; legt de kosten van deze laatste eis ten laste van appellante;

Wijst, voor zoveel nodig, de zaak terug naar de eerste rechter tot beslechting over de premieën op de verzekeringsovereenkomst dd. 1 augustus 1945, 15 augustus 1946 en 20 maart 1951.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

1e Kamer bis — 14 december 1959.

Voorzitter : M. Rubens.

Rechters : MM. Deloof en M. Van Hecke.

Advocaten : Mrs Van Rompaey en Schaerlaekens.

Handelsovereenkomsten. — Geldigheid van een zgn. indexclausule.

De bepalingen van art. 6 van de wet op de handelsovereenkomsten, ook al zijn ze van dwingend recht, staan niet in de weg voor het opnemen in de handelsovereenkomst van de zgn. index- of andere agioclausules.

Ramaut t/ Van Aert.

Gezien de stukken van het geding, o.m. :

1° de in regelmatige vorm voorgebrachte grosse van het vonnis, waartegen beroep, tegensprekelijk verleend door de Vrederechter van het Eerste Kanton der Stad Antwerpen, in datum van 24 september 1958;

Overwegende dat het beroep, dat aan de hand van de voorgebrachte stukken als tijdig en in regelmatige vorm ingesteld voorkomt, ontvankelijk is;

Overwegende dat de eis strekt tot het horen toepassen van een indexclausule in een handelshuurcontract ingelast; dat partijen akkoord gaan over de materialiteit van de indexstijging en de berekening van de er uit voortspruitende verhoging van huishuur;

Dat beroeper echter de geldigheid van dergelijk beding in principe betwist;

Dat de eerste Rechter, verwijzende naar de algemene rechtsleer en dominerende rechtspraak het litigieus beding goedkeurt en dienvolgens de eis inwilligt;

Overwegende dat beroeper als grief tegen het vonnis aanvoert eenvoudig stelling genomen te hebben tussen twee tendenzen in een nog verdeelde rechtspraak, zonder genoegzaam zijn besluiten te beantwoorden;

Overwegende dat, door de verwijzing naar de heersende rechtsleer en rechtspraak, de eerste Rechter dan ook de argumentatie hierin gewoonlijk uiteengezet bijtreedt;

Dat beroeper tevergeefs staande houdt dat het aangenomen agiobeding onrechtvaardig kan zijn wanneer het, in strijd met artikel 6 van de wet, een huurverhoging zou toestaan zonder dat de voorwaarden voorzien door artikel 6 en nl. een verschil van 15 % in de objectieve huurwaarde verwezenlijkt zijn;

Dat beroeper ook bezwaarlijk kan verwijzen naar de studie Pauwels in het A.R.V., daar waar deze volledig de mening van de eerste Rechter deelt;

Overwegende dat, indien de bepalingen van artikel 6 van dwingend recht zijn, zij niet in strijd zijn met de index of andere agioclausules; dat inderdaad het doel van beide bedingen verschillend is; dat, indien de wetgever gewild heeft dat beide partijen alle drie jaar minstens een recht tot herziening van de huurprijs zouden hebben in verband met een gebeurlijke wijziging in de huurwaarde, dit geenszins belet dat de initiale huurprijs vrij tussen partijen mag bedongen worden zowel op een vast bedrag als schommelend volgens een bepaald criterium zonder verband met de huurwaarde; dat, indien volgens sommige auteurs (Tschoffen en Dubru n° 52) de indexclausule de gewone herziening zelfs zou uitsluiten, de anderen (De Page, n° 785 bis 6^e in fine; Paternostre, n° 108 en 227; La Haye & Van Kerckhove, n° 128; Pauwels, n° 45; Reyntjens & Van Reepinghen, n° 84) de indexclausule als permanente aanpassing van de huurprijs aan een gekozen maatstaf, toelaten, buiten iedere herziening van artikel 6;

Dat deze eensgezindheid aansluit bij de wordingsgeschiedenis van de wet, daar de geldigheid van de indexclausule er besproken werd en goedgekeurd door de verslaggever Humblet (Parl. besch. K. 1947-48, n° 20, blz. 14); dat de jongste rechtspraak ook de nadruk legt op het minimum dat artikel 6 beoogt, minimum dat mag aangevuld worden volgens het gemeen recht (J.T. 1959, blz. 343, n° 111 en 112; zie ook 1° bis K. Antwerpen, 22 oktober 1958 in zake brouwerij de Jonghe-Edix t/ Timmermans);

Overwegende dat beroepene onder de titel van incidenteel beroep in feite een nieuwe vordering, toelaatbaar in hoger beroep op grond van artikel 464 W.B., instelt voor het saldo huur vervallen sedert het vonnis a quo, bedrag dat niet in se betwist is;

Om deze redenen,

De Rechtbank,

Rechtdoende in hoger beroep en op tegenspraak;

Alle verdere en strijdige besluiten verwerpende;

Na er over beraadslaagd te hebben;

Ontvangt het beroep, verklaart het ongegrond;

Bevestigt dienvolgens het vonnis a quo;

En, rechtdoende op de nieuwe eis voor vervallen huishuren, veroordeelt beroeper tot het betalen aan beroepene van de som van 3.000 frank wegens saldo huur vervallen van 15 oktober 1958 tot 15 november 1959, met de gerechtelijke intresten vanaf de uitspraak en de kosten van het geding in beroep.

VREDEGECHT TE BERINGEN

2 oktober 1959.

Vrederechter : M. Fr. Vranken.
Advocaten : Mrs. Herscovici loc Mr. Chomé
en H. Geyskens.

1. Wissel. — Vormvereisten. — Ontbreken van naam en handtekening van trekker.
2. Bevoegdheid in zake betaling van wissels waarvan de geldigheid en het bedrag betwist wordt?
3. Verjaring gesteund op artikel 70 van de wet van 10 augustus 1953.

1. *Kunnen niet als wissel in de wettelijke zin van het woord beschouwd worden de door de schuldenaar getekende titels waarop noch de naam noch de handtekening van de trekker vermeld is.*

De handtekening van de trekker is een essentieel bestanddeel zonder hetwelk de titels niet als wissels kunnen gelden.

De vermelding van de naam van de begunstigde onder op de titel volstaat niet om de andere door de wet vereiste doch ontbrekende vermeldingen te vervangen.

2. *Behoort niet tot de bevoegdheid van het vredege-recht de betwisting betreffende de betaling van een handelsschuld van ±7000 fr., al zou de verweerder vroeger bekend hebben hiervoor in blanco 12 zgn. wissels van ieder 621 fr. getekend te hebben.*
3. *Het middel van de verjaring gesteund op artikel 70 van de wet van 10 augustus 1953 dient niet onder-zocht te worden, wanneer de wetgeving op de wis-sel niet van toepassing is.*

Van Harck t/ Rijkers.

Gehoord de beide partijen in hun middelen en gezegden;

Overwegende dat de eis ertoe strekt betaling te bekomen van tienmaal de som van 1.952 fr.;

dat de eiser Van Harck beweert drager te zijn van tien door de verweerder en zijn echtgenote aangenomen wissels, die wegens wanbetaling tweemaal geprotesteerd werden zoals blijkt uit de geboekte protestakten van deurwaarder Albert Smeets te Peer d.d. 5 februari 1955 (voor 621 fr.) en van deurwaarder John Smeets te Beringen d.d. 8 november 1957 (voor 1.621 fr.);

dat hij tevens beweert die stukken ontvangen te hebben van de genaamde Lagalis die zijn schuldenaar was;

Overwegende dat de verweerder de gegrondheid van de eis betwist; dat hij erkent met diezelfde Lagalis in februari 1953 in betrekking te zijn geweest en van hem een miniatuur-voetbalspel te hebben gekocht, dat gedeeltelijk kontant betaald werd en waarop nog 7.000 fr. verschuldigd bleef; dat hij ook toegeeft met Lagalis een akkoord gesloten te hebben om die schuld te betalen door 12 maandelijksse afkortingen van 621 fr. vanaf de 10e mei 1953 en bij die gelegenheid zijn handtekening voorafgegaan van de woorden : « door de melding » geplaatst te hebben op de door eiser voor-gelegde stukken, die alsdan niet ingevuld waren en waarop alleen de som van 621 fr. in cijfers was ingevuld alsook de datum van 10 maart 1953; dat hij echter ten stelligste betwist aan Lagalis behoorlijk ingevulde en volledige wissels ieder voor een bedrag van 1.621 fr. overhandigd te hebben;

Overwegende dat de tien door eiser als bewijsstuk

voorgelegde titels niet als wissels in de wettelijke zin van het woord kunnen beschouwd worden;

dat, opgesteld de 10e maart 1953 zij, om geldig te zijn, ten minste de vermeldingen zouden moeten bevatten voorgeschreven door de alsdan van toepassing zijnde wet van 26 mei 1872;

dat vooreerst de naam van de trekker er niet op vermeld is;

dat daarenboven de trekker, die volgens de eigen verklaring van de eiser de genaamde Lagalis zou zijn, van wie hij de stukken ontvangen heeft, geen enkele van de zogenaamde wissels getekend heeft;

dat de handtekening van de trekker nochtans een essentieel bestanddeel is zonder hetwelk de titel niet als wissel kan beschouwd worden; (Brussel, 1 april 1931, Jur. Comm. Brux. blz. 273, Rep. Prat. V° Traite et billet à ordre, nrs 11 en 25);

dat vervolgens ook de naam van degene aan wiens order de wisselbrief getrokken is, niet op de daartoe bestemde plaats vermeld is, hoewel die vermelding ook vereist is, opdat hij als volwaardige titel zou kunnen gelden (Rep. Prat., l.c. n° 24);

dat weliswaar rechts beneden op ieder van de titels geschreven staat : « bénéficiaire Mr. Victor Van Harck, Chaussée de Wolverthem 122, Grimberghe », maar dat ook hier de handtekening van de trekker ontbreekt en dat die vermelding niet volstaat om de andere ontbrekende en door de wet geëiste vermeldingen en vormen te vervangen;

Overwegende dat derhalve de vordering, die alleen strekt tot betaling van ieder der tien zogenaamde wissels met de wettelijke intresten en de protestkosten, niet gegrond is;

Overwegende dat de eiser voorhoudt, dat niettemin de verweerder in elk geval 621 fr. voor iedere wissel zou verschuldigd zijn, omdat hij vroeger zou bekend hebben bereid te zijn de twaalf wissels te vereffenen ieder aan de som van 621 fr.;

dat Wij onbevoegd zijn om hierover uit te spreken vermits dit niet het voorwerp van de huidige vordering uitmaakt en vermits bij toepassing van artikel 23 van de Wet op de Bevoegdheid de eis tot betaling van een handelsschuld ten bedrage van 12×621 of 7.452 fr. vermoedelijk tot de bevoegdheid van de Rechtbank van Koophandel zou behoren;

Overwegende dat het middel van de verjaring, gesteund op artikel 70 van de wet van 10 augustus 1953, opgeworpen door de verweerder niet dient onderzocht te worden, daar zoals uit de voorafgaande beschouwin-gen blijkt de wetgeving op de wissel ter zake niet van toepassing is;

Om deze redenen :

Op tegenspraak en in laatste aanleg beslissend;
Verklaren de vorderingen niet gegrond en veroor-delen de eiser Van Harck tot de kosten van het geding.

VLAAMSE JURISTEN,

ABONNEERT U OP

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

BIBLIOGRAPHIE

Nederland

- Bast J. H.*, De aansprakelijkheid van de gemeente naar burgerlijk recht. — 's-Gravenhage, Vereniging van Nederlandse gemeenten.
- Bregstein M. H.*, Verzameld werk. — Zwolle, W.E.J. Tjeenk Willink (2 dl.).
- Brugman J.*, De betekenis van het Mohammedaanse recht in het hedendaagse Egypte. — 's-Gravenhage, Martinus Nijhoff, Verhandelingen van het Koninklijk instituut voor taal-, land- en volkenkunde.
- David M., en J. C. Van Oven*, Gai institutionum, vol. III, Leiden, E.J. Brill.
- Eggers J.*, Verzamelde privaatrechtelijke opstellen. — Alphen-aan-de-Rijn, N. Samsom.
- Fortanier G. F. en J. J. M. Veraart*, Schematisch overzicht van de sociale verzekeringswetten. — Deventer, E. E. Kluwer.
- Hagelen H. G.*, Uw toekomstvoorzieningen en de fiscus. — Leiden, Nederlandse U.M.
- Hagen A. J. en O. H. Wehrmeyer*, Jurisprudentie armenwet. — Alphen-aan-de-Rijn, N. Samsom.
- Jong A. M., de*, De wetgeving nopens de Nederlandsche Bank 1814-1958. Een historische studie. — 's-Gravenhage, Martinus Nijhoff.
- Karmelk P.*, Besluit op de inkomstenbelasting 1941. — Gorinchem, J. Noorduijn en Zoon.
- Kenning J.*, Enkele vraagstukken van de rechtsbedeling naar ongeschreven volksrecht in Afrika. — 's-Gravenhage, Nijhoff.
- Koolman D.*, De woningwet, geh. herz. en opnieuw bew. door J. E. Jansen. — Alphen-aan-de-Rijn, N. Samsom.
- Kunst A. J. M.*, Korte voorgeschiedenis van het Nederlands burgerlijk wetboek. — Zwolle, W. E. J. Tjeenk Willink.
- Lange A. Th., de*, Het ondernemerschap van de aandeelhouder. Inaug. rede. — Leiden, H. E. Stenfort Kroese.
- Leeuwe M. V. M., van*, Fiscale problemen bij fusies van naamloze vennootschappen. In Nederland en in enkele andere landen, deelnemende aan de Euromarkt. — Deventer, E. E. Kluwer.
- Luijten E. A. A.*, Hoofd der echtvereniging. Enkele rechtsvergelijkende beschouwingen naar aanleiding van de privaatrechtelijke emancipatie der gehuwde vrouw in de wetgevingen van Nederland en enige andere Europese landen. Openbare les. — Nijmegen, Dekker en Van de Vegt.
- Marinus J. H.*, De internationale rechtbank in Saarland 1956-1959. — Leiden, A. W. Sijthoff.
- Meeuwis A.*, Hulpmiddelen der administratieve techniek. De mechanisatie- en automatiehulpmiddelen in de administratie; een studie ten dienste van opleiding en praktijk. — 's-Gravenhage, G. Delwel.
- Oorschot J. M., van*, Mechanische administratie, Hulpmiddelen en toepassingen in de praktijk. — Leiden, Nederlandsche U.M.
- Oud P. J.*, Het jongste verleden. Parlementaire geschiedenis van Nederland, 1918-1940. Zeven hoofdstukken, door de auteur van verbindende teksten voorzien. — Amsterdam, J. M. Meulenhoff.
- Panhuys H. F., van*, Regionaal of algemeen volkenrecht? Een te simpele vraagstelling. Inaug. rede. Leiden, A. W. Sijthoff.
- Poel J., van de*, Een staatsrechtelijk labyrint. Een bezinning op moderne opvattingen in wetenschap, jurisprudentie en wetgeving inzake het onderscheid autonomie-zelfbestuur. Proefschrift Leiden. — Zwolle, W. E. Tjeenk-Willink.
- Poelje G. A., van*, Wisselende aspecten bij bestuur en administratie. Elf jaar studiedagen van het instituut voor bestuurswetenschappen. Een samenvatting. — 's-Gravenhage, Vereniging van Nederlandse gemeenten.
- Polak N. J.*, Goed koopmansgebruik in verband met de winstbepaling. Overdruk uit de naamloze vennootschap, 19 jrg. — Roermond, H. van der Marck.
- Pot H. J.*, Maatschappij en recht. Beschouwingen over de maatschappelijke werking van het recht als studieobject der rechtswetenschap. Proefschrift Leiden, Haarlem, H. D. Tjeenk-Willink en Zoon.
- Riphagen W.*, De relaties tussen volkenrecht en nationaal recht in de regeling van het internationale economische verkeer. — Leiden, A. W. Sijthoff.
- Rutgers P. S. J.*, Schuld en verkeer. Beschouwing over de strafwaardigheid van de onbewuste schuld, in het bijzonder bij verkeersdelicten. — De Eerven F. Bohn.
- Schilthuis G. J. C.*, Waterschapsrecht. 2e dr. — Alphen-aan-de-Rijn, N. Samsom.
- Schippers B. en J. L. van Hedel*, Aftrekposten bij de inkomsten- en vermogensbelasting. Editie 1960. — Leiden, Nederlandsche U.M.
- Soest C. van, en A. Meering*, Leidraad bij de belastingstudie. — Arnhem, S. Gouda Quint D. Brouwer en Zoon.
- Wubbe F. J.*, Res aliena pignori data, De verpanding van andermans zaken in het klassieke Romeinse recht. Proefschrift Leiden. — Universitaire Pers, Leiden.

Frankrijk

- Alvarez A.*, Le Droit international nouveau. Son acceptation. Son étude. — Pedone.
- Chaumont Ch.*, Le Droit l'espace. — Presses Univ. de France.
- Constantinesco L.*, Inexécution et faute contractuelle en droit comparé. — Libr. Encyclopédique.
- Dalsace A.*, Manuel des sociétés anonymes. — Dalloz.
- Debary M.*, La voie de fait en droit administratif. — Libr. Générale de Droit et de Jurispr.
- Dubail R.*, Guide administratif des municipalités. — Paul Dupont.
- Escande L.-J.*, Notions de droit pénal et de procédure pénale. — Charles-Lavauzelle.
- Ferron O.*, Le Droit international de la mer. — T. H. Coll. Minard.
- Gavin G.*, Le Droit moral de l'auteur. — Dalloz.
- Gindre Th.*, La Vente à crédit des véhicules automobiles. — Libr. Générale de Droit et de Jurispr.
- Lacan R.-A.*, Pour une société anonyme de type européen. — Dalloz.
- Le Tarnec A.*, Manuel de l'expropriation. — Dalloz.
- Liet-Veaux G.*, Législation de la construction. — C.E.L.S.E.
- Nasser M.*, Le Crédit documentaire. — Libr. Générale de Droit et de Jurispr.
- Parra Ch.*, Traité de procédure pénale policière. — A. Quillet.
- Prieux H.*, Législation des eaux. — Eyrolles.
- Ripert G., Durond P. et Roblot R.*, Le Droit fiscal des affaires après la réforme fiscale. — Libr. Générale de Droit et de Jurispr.
- Rousset M.*, L'Idée de puissance publique en droit administratif. — Dalloz.
- Truyol Y Serra A.*, Genèse et fondements spirituels de l'idée d'une communauté universelle. De la civitas

maxima stoïcienne à la civitas gentium moderne. — Pedone.

Engeland

- E.B. Ader & Holloway W.V.*, Study Guide in American Government. — McGraw.
- Adrian C.R.*, State and Local Government. — McGraw.
- Alpe E.N.*, The Law of Stamp Duties. — P.E. Whitworth & J. Mackenzie.
- Bailard V. & H.C. McKown*, So You Were Elected. — McGraw.
- Birks M.*, Gentlemen of the Law. — Stevens & Son.
- Charlesworth J.*, Company Law, Stevens & Sons.
- Cowan Z.*, Federal Jurisdiction in Australia. — Melbourne, Oxf. U.P.
- Goodman D.*, Crime of Passion. — Pan Bks.
- Cross C.A. & J.F. Garner*, Highway Law, including the Highways Act. 1959. — Annotated, Sweet & M.
- Daumier H.*, Law and Justice. — W.H. Allen
- Dew E.R.*, Notes of a Lecture on Divorce Law and Practice. — Law Soc.
- Griffith C.E.*, Notes of a Lecture on Tort. — Law Soc.
- Howard D.L.*, The English Prisons, Their Past and Future, Methuen.
- Ing N.D.*, Real Property in a Nutshell. — Sweet & M.
- Kaufman H.*, The Forest Ranger, A Study in Administrative Behavior. Johns Hopkins. — Oxford U.P.
- Knapp V.*, Bibliography of Czechoslovak Legal Literature. — Collets.
- Maasdorp, Sir A.F.S.*, Institutes of South African Law. — Sweet & M.
- McCreary R.*, County Court Precedents. — Butterworth.
- Ness E. & O. Fraley*, The Untouchables. — Pan Bks.
- Palmer B.W.*, Courtroom Strategies, — Prentice-Hall.
- Paulsen M.G.*, Legal Institutions Today and Tomorrow, Columbia Law School Centennial Conference Volume. — Columbia U.P.
- Perkins Dudley*, Buying a House. — Solicitors' Law.
- Pleville M.B.*, Justice in Chains. — Hale.
- Pound R.*, An Introduction to the Philosophy of Law. Oxford U.P.
- Preston C.H.S. & C.H. Newsom*, Restrictive Covenants Affecting, Freehold Land, Newsom. — Sweet & M.
- Pylee M.V.*, Constitutional Government in India. — Book Centre.
- Rousseau F.P.*, Handbook on the South African Areas Act. — Sweet & M.
- Schlesinger R.B.*, Comparative Law, Cases, Text Materials. — Stevens & Sons.
- Seymour S.M.*, Native Law in South Africa. — Sweet & M.
- Smith James Gilchrist*, Notes of a Lecture on Conveyancing. — Law Soc.
- Tristram T.H. & H.C. Coote*, Probate Practice. — Butterworth.
- Walford E.O.*, Contract and Conditions of Sale of Land. — Sweet & M.
- Wild D.*, The Law of Hire Purchase. — Butterworth.
- Williams Sir E.V.*, Law of Executors and Administrators, G.W. Keeton E.H. Scamell. — Stevens & Sons.
- Woetzel R.K.*, The Nuremberg Trials in International Law. — Stevens & Sons.
- Wright Quincy*, International Law and the United Nations. — Book Centre.
- Yardley D.C.M.*, Introduction to British Constitutional Law. — Butterworth.

Yaron R., Gifts in Contemplation of Death in Jewish and Roman Law. — Oxf. U.P.

Zelermeyer W., Legal Reasoning The Evolutionary Process of Law. — Prentice-Hall.

Zwitserland

- Baumgartner Max*, Das Zollrecht der europäischen Freihandels-Assoziation. Mit einem Vorw. von Charles Lenz. — Basel, Verlag für Recht und Gesellschaft, 1960.
- Berenstein Alexandre, Eichholzer Eduard*, Die Schweiz im universellen Arbeitsrecht, Le droit du travail en Suisse, ses tendances générales et son développement comparés à ceux des pays voisins. Betrachtungen über den Standort der Schweiz im universellen Arbeitsrecht und über allgemeine arbeitsrechtliche Entwicklungstendenzen 1960.
- Grossen Jacques-Michel*, La protection de la personnalité en droit privé, Rapport présenté par J'-M'G' — Basel, Halbing & Lichtenhahn, 1960.
- Imboden, Max*, Schweizerische Verwaltungsrechtsprechung. Die Rechtsgrundsätze der Verwaltungspraxis, erläutert an Entscheiden der Verwaltungsbehörden und Gerichte. — Basel, Stuttgart, Helbing & Lichtenhahn, 1960.
- Kisch Guido*, Erasmus un die Jurisprudenz seiner Zeit, Studien zum humanistischen Rechtsdenken. — Basel, Helbing & Lichtenhahn, 1960.
- Lienhart Ernst Eugen*, Das Bundesgesetz über unlauteren Wettbewerb vom 30 sept. 1943, Textausg., mit Einl. und Sachregister. — Zürich, Rechtshilfe-Verlag, 1960.
- Lienhart Ernst Eugen*, Der Verlustschein, 3 Aufl. — Zürich, Rechtshilfe-Verlag, 1960.
- Oftinger Karl*, Schweizerisches Haftpflichtrecht, überarb. und vermehrte Aufl. — Zürich, Polygr. Verlag.
- Petermann Pierre*, La prescription des actions. — Fribourg, Barblan & Saladin, 1960.
- Rippmann Reiner*, Die Rechtspflege im gebundenen Zahlungsverkehr. — Winterthur, Schellenberg, '59.
- Schmidhauser Bruno*, Der Rechtsschutz im Wirtschaftsverwaltungsrecht des Bundes. — Winterthur, Schellenberg, 1959.
- Schneider Thomas*, Der Rechtsschutz in Handelsregister-sachen und die Entscheidungskompetenz der Handelsregisterbehörden. — Aarau, Sauerländer, 1960.
- Sprecher Theophil von*, Das Bundesfinanzreferendum. — Aarau, Sauerländer 1960.
- Suter Werner*, Notrecht und ausserordentliche Vollmachten im Schweizerischen Bundesstaatsrecht. — Winterthur, Keller, 1960.
- Tuason Vincente*, Le droit de l'entreprise des Postes, téléphones et télégraphes suisses. Publ. par la Direction générale des PTT. — Berne, Stämpfli, 1960.
- Zoller Karel*, Die Einzahlungspflicht, insbesondere die Nachzahlungspflicht im gebundenen Zahlungsverkehr mit dem Ausland. — Zürich, Juris-Verlag, 1960.

Oostenrijk

- Hofmann Gustav*, Das Arbeiterurlaubsgesetz und das Bauarbeiter-Urlaubsgesetz sowie die sonstigen Urlaubsvorschriften. Mit eingehenden Erl. u. einem Sachreg. hrsg. v. Gustav Hofmann. — Wien, Manz.
- Hunold René Georg.*, Die Beziehung zwischen Ordnung und Politik. — Wien, 1960.

Duitsland

- Abraham Hans Jürgen*, Die Haftung des Reeders, vornehmlich auch im Vergleich mit der Regelung für andere Verkehrsmittel. — Hamburg, Schifffahrts-Verl. «Hansa», Schrödter, 1958.
- Abraham Hans Jürgen*, Das Seerecht. Ein Grundriss mit Hinweisen auf d. Sonderrechte anderer Verkehrsmittel, vornehmlich das Binnenschiffahrts- u. Luftrecht. — Berlin, de Gruyter, 1960.
- Apfelbaum Paul*, Mein Testament, unangreifbar, zweifelsfrei, vernünftig. Neu bearb. von Erich Bauer, 3. Aufl. — Stuttgart, C Schäffer, 1959.
- Arndt Adolf*, Das nicht erfüllte Grundgesetz. Ein Vortrag. — Tübingen, Mohr, 1960.
- Baumbach Adolf*, Gesetz betr. die Gesellschaften mit beschränkter Haftung. Begr. von Adolf Baumbach fortgef. von Alfred Hueck. Stand vom 1 März 1960, 9 neubearb. Aufl. München u. Berlin, Beck, 1960.
- Borchert Annelore*, Das Wohnungsmietrecht in der Deutschen Demokratischen Republik. — Berlin, 1959.
- Brönner Herbert*, Die Besteuerung der Gesellschaften, des Gesellschaftswechsels und der Umwandlungen, 9 Aufl. Erg. Bd. — Stuttgart, Schäffer, 1959.
- Brühl Günter*, Unterhaltsrecht, Grundbegriffe u. Praxis, Mitarb.: Dieter Schmidt. — Bielefeld, Dt. Heimat-Verl. Gieseking, 1960.
- Caesar Paul*, Sozialversicherung, Durchges. u. erg. Aufl. — Stuttgart, Kohlhammer.
- Coing Helmut*, Ehrenschatz und Presserecht. — Karlsruhe, C. F. Müller, 1960.
- Die Behandlung der Trunkenheit im Strafrecht*. Referate von Knud Waaben. Strafrechtliche Referate u. Diskussionsbeiträge zur 6 Tagung d. Gesellschaft f. Rechtsvergleichung in Freiburg, vom 24 bis 27 sept. 1958. — Frankfurt/M., Berlin, Metzner, 1960.
- Dönges Emil Ernst Friedrich*, Erfindungsverwertung leicht gemacht. — Bad Wörthshofen, Holzmann, 1960.
- Eisel Josef*, Das Mutterschutzgesetz, Gesetz zum Schutze d. erwerbstätigen Mutter vom 24 Januar 1952 und seine Anwendung. — Aufl. 1960.
- Eiles Hans*, Wettbewerb der Kreditinstitute. — Neuwied a. Verl. d. Raiffeisendruckerei, 1960.
- Engisch Karl*, Logische Studien zur Gesetzesanwendung, 2 Aufl. — Heidelberg, Winter, 1960.
- Ermacora Felix*, Verfassungsrecht durch Richterspruch, Weiterbildung d. Verfassungsrechts durch d. Rechtsprechung d. Verfassungsgerichte. — Karlsruhe C. F. Müller, 1960.
- Eyermann Erich u. Ludwig Fröhler*, Verwaltungsgerichtsordnung. — München u. Berlin, Beck, 1960.
- Fischer Hans*, Personenstandsgesetz. — München, Boorberg, 1959.
- Flume Werner*, Fritz Schulz, Gedenkrede, gehalten bei e. von d. Rechts- u. Staatswissenschaftl. Fakultät d. Universität Bonn am 25-7-1958, veranstalteten Gedächtnisfeier. — Bonn, Hanstein, 1959.
- Frede Lothar*, Vademecum Latinum für Juristen, Rechtswörter, Begriffe, Sentenzen, Zsgest. u. erl. — Stuttgart, Kohlhammer 1959.
- Friauf Karl Heinrich*, Die Staatenvertretung in supranationalen Gemeinschaften, Ein Beitr. zur Rechtsstellung d. Ministerrates in d. Europ. Gemeinschaft. f. Kohle u. Stahl. d. Europ. Wirtschaftsgemeinschaft. u. d. Europ. Atomgemeinschaft. — Marburg, Elwert, 1960.
- Gathen Antonius David*, Rolande als Rechtssymbole, Der archäologische Bestand u. seine rechtshistor. Deutung. — Berlin, de Gruyter, 1960.
- Glaser Hugo*, Rechtsprechung aus dem Bau-, Grundstücks- u. Nachbarrecht. — Luchterhand, 1960.
- Gross Kurt*, Arrest und Einstweilige Verfügung. Schiedsrichterliches Verfahren. Zwangsversteigerung u. Zwangsverwaltung. — Flensburg, Gross, 1959.
- Grüll Ferdinand*, Die Konkurrenzklausel, Das vertragl. Wettbewerbsverbot d. Arbeitnehmer, 2. Aufl. — Heidelberg, Verl. ges. Recht. u. Wirtschaft, 1960.
- Hans Heinrich*, Öffentliches Recht. — Stuttgart, Kohlhammer.
- Hässler Manfred*, Die Bedeutung der Kyria-Klausel in den Papyrusurkunden. — Berlin, Duncker & Humblot, 1960.
- Hacks Susanne*, Schmerzensgeldbeträge, Übersicht über neue Gerichtsentscheidungen. — Allg. Automobil-Club, München, 1959.
- Haller Leo Herbert*, Die bundeseinheitlichen Ausbildungsbeihilfen in Recht und Praxis, Freiburg, Lambertus-Verl. 1960.
- Hoffmann Werner*, Kurzer Grundriss des deutschen Staatsangehörigkeitsrechts. — Frankfurt a. M., Berlin, Metzner, 1959.
- Höhlmann Ingeborg u. Richard Binter*, Formularbuch zum Arbeits- und Sozialrecht. — Bonn, Stollfuss, 1959.
- Imboden Max*, Montesquieu und die Lehre der Gewaltentrennung. — Berlin, De Gruyter, 1959.
- Kinger Hans*, Verwaltungsgerechtsordnung, Kommentar. — Göttingen, Schwartz, 1960.
- Kitsche Adalbert*, Das Steuersystem in der sowjetischen Besatzungszone Deutschlands-Gelsenkirchenbuer. — Buersche Druckerei, Neufang, 1960.
- Knöpfle Robert*, Die Bestimmung des Schutzzumfangs der Patente. — München u. Berlin, Beck, 1959.
- Köhler Alo*, Kleine Aktienrechtsreform. Die neuen Gesetze über d. Gliederung d. Gewinn- u. Verlustrechnung, u. d. handels- u. steuerrechtl. Behandlung von Gratisaktien, Textausg. mit Erl. nach d. aml. Begründung. — Luchterhand, 1960.
- Köst Ewald*, Arbeitsrecht. — Düsseldorf, Müller-Albrechts, 1960.
- Kreidel Hans*, Der Patentvermerk, Ein Beitr. zum Problem d. Schutzvermerkes in internationaler u. rechtsvergleichender Sicht. — Weinheim-Bergstr. Verl. Chemie, 1960.
- Küster Otto*, Persönlichkeitsschutz und Pressefreiheit. — Karlsruhe, C. F. Müller, 1960.
- Leibholz Gerhard*, Das Wesen der Repräsentation und der Gestaltwandel der Demokratie im 20. Jahrhundert 2. Aufl. — Berlin, de Gruyter, 1960.
- Lieberwirth Ralf*, Das Schmerzensgeld. Systematische Darst. u. Entscheidungssammlung. — Heidelberg, Verl. Ges. Recht u. Wirtschaft, 1960.
- Liermann Hans*, Also ward ich ein Juriste... Briefe an e. angehenden Juristen vom Abitur bis zum Assessorexamen. — Köln-Marienburg, O. Schmidt, 1959.
- Makarov Aleksander*, Nikolaevič, Quellen des internationalen Privatrechts, Recueil de textes concernant le droit international privé. — Berlin, de Gruyter, Tübingen, Mohr, 1960.
- Metz Matthias*, Das deutsche Steuerrecht. Fortgef. von Edgar Lenski. — Stuttgart u. München, Boorberg, 1960.
- Meyer-Marsilius, Hans Joachim*, Das Niederlassungsrecht in der europäischen Wirtschaftsgemein-

- schaft. — Baden-Baden, Bonn, Lutzeyer, 1960.
- Mindner Rudolf*, Aktien für Aktionäre nach Umwandlung offener Rücklagen und für Arbeitnehmer durch Überlassung eigener Aktien der AG. Gliederung d. Gewinn- u. Verlustrechnung, Kleine Aktienrechtsreform. — Düsseldorf, Kromprinzenstrasse, 1959.
- Mitteis Heinrich*, Deutsche Rechtsgeschichte, Ein Studienbuch, Neubearb. von Heinz Lieberich, 6 erg. Aufl. — München u. Berlin, Beck, 1960.
- Neumann Georg*, Kreditinstitute, insbesondere Sparkassen und Versicherungsunternehmungen im Kartellgesetz. — Bonn, Domus-Verl., 1959.
- Nörr Dieter*, Die Fahrlässigkeit im byzantinischen Vertragsrecht. — München, Beck, 1960.
- Ohlendorf Hans* u. *Hans Lottig*, Konsularrecht. — Frankfurt a. M., Berlin, Metzner, 1960.
- Peck Joachim*, Die Völkerrechtssubjektivität der Deutschen Demokratischen Republik. — Berlin, Akademie-Verl., 1960.
- Perske Friedrich* u. *Fritz Maas*, Handbuch für Rechtsanwälte, 3. neubearb. u. erw. Aufl. — Darmstadt, Nürnberg, Düsseldorf, Berlin, Stoytscheff, 1960.
- Peters Horst*, Handbuch der Krankenversicherung. — Stuttgart, Kohlhammer, 1959.
- Peters Horst*, *Theodor Sautter* u. *Richard Wolff*, Kommentar zur Sozialgerichtsbarkeit, Erl. zum Sozialgerichtsgesetz, 2 Aufl. — Kohlhamer, 1959.
- Peters Karl*, Grundprobleme der Kriminalpädagogik. — Berlin, de Gruyter, 1960.
- Pitsch Helmut*, Der Weg zum Patent, Das Wichtigste f. d. Anmeldung e. Patentes, Gebrauchsmusters, Warenzeichens u. Geschmacksmusters u. f. d. Verfahren vor d. Patentamt in leicht verständl. Darst. Zeichn. von Erich Schülzke, 2 Aufl. München, Franzis-Verl., 1959.
- Pigorsch Wolfgang*, Die Einordnung völkerrechtlicher Normen in das Recht der Bundesrepublik Deutschland, Eine Studie zu d. Art. 25, 59 u. 79 d. Grundgesetzes f. d. Bundesrepublik Deutschland vom 23 Mai 1949. — Hansischer Gildenverl. Heitmann, 1959.
- Rieger Kurt*, Die Hypothekarkredit- und Pfandbriefinstitute im Gebiet der Bundesrepublik Deutschland, 1948-1959. — Tübingen, Mohr, 1960.
- Ritter Kurt, Lennard*, Der praktische Gang der Strafrechtsflege. — Bonn, Röhrscheid, 1960.
- Rottmann Joachim*, Der Viermächte-Status Berlins. — Hrsg. vom Bundesministerium f. Gesamtdt. Fragen, Bonn, 1959.
- Salzmann Karl* u. *Jozef Heinz Eibl*, Bankrecht, Sammlung d. Gesetze Verordnungen usw. über Verfassung, Organisation, Geschäftshetrieb u. Tarifrecht d. Banken, Sparkassen, u. Kreditgenossenschaften in d. Bundesrepublik Deutschland. — München, Stutz, 1959.
- Schmidt Eberhard*, Die Bestechungstatbestände in der höchststrichterlichen Rechtsprechung von 1879 bis 1959. — München u. Berlin, Beck, 1960.
- Siebert Wolfgang*, Persönlichkeitsrecht, Namensrecht, Zeichenrecht. Erläuterungen zu § 12 BGB. — Stuttgart, Kohlhammer, 1959.
- Siebert Wolfgang*, Treu und Glauben, Erläuterungen zu § 242 BGB. — Stuttgart, Kohlhammer, 1959.
- Siebert Wolfgang*, Zulässigkeit des Rechtsweges und rechterliche Prüfungszuständigkeit. — Stuttgart, Kohlhammer, 1959.
- Simon Jürgen* u. *August Wilhelm von Schönfeld*, Gesellschaftsformen im Wirtschaftsleben, Ein Überblick f. Wirtschaft u. Studium, Flensburg, Gross, 1960.
- Simitis Konstantin*, Gute Sitten und ordre public. — Marburg, Elwert, 1960.
- Spoerlein Hans*, Handbuch für den Geschäftsführer der GmbH, Rechte, Pflichten, Haftung nach Handelsrecht u. Steuerrecht. — Stuttgart, München, Hannover, Boorberg, 1960.
- Stumpf Gottfried*, *Herbert Nath* u. *Paul Justin Schilling*, Formularbuch für Verträge. 3 neubearb. Aufl. von Herbert Nath u. Paul Justin Schilling. — Köln, Berlin, München, Heymann, 1960.
- Svarez Carl Gotthieb*, Vorträge über Recht und Staat, Hrsg. von Hermann Conrad u. Gard Kleinheyer. — Köln u. Opladen, Westdt. Verl., 1960.
- Thieme Franz*, Das Patentrecht der Länder der Erde in Tabellen. — Berlin, VEB Dt. Zentralverl., 1959.
- Ulmer Eugen*, Wege zu europäischer Rechtseinheit. — München, Hueber, 1960.
- Venzmer Kurt Jürgen*, Mitverursachung und Mitverschulden im Schadenersatzrecht, Mit zahlr. Beisp. u. Bildl. Darst. d. wichtigsten Strassenverkehrsvorgänge. — München u. Berlin, Beck, 1960.
- Vey Josef* u. *Wilfried Müller*, Die Sozialgerichtsbarkeit, Ein Grundriss, Nach d. Stand vom 1 August 1959 unter Berücks. d. Rechtsprechung d. Bundessozialgerichts u. d. Landessozialgerichte. — Stuttgart, Kohlhammer, 1959.
- Weimar Wilhelm*, Schifffahrtsrecht und Transportversicherungsrecht. — Köln, O. Schmidt, 1959.
- Wiefels Josef*, Bürgerliches Recht, Recht d. Schuldverhältnisse. — Düsseldorf, Schwann, Stuttgart, Kohlhammer, 1960.
- Wilke Günther*, Die Haftung der Staates für rechtswidriges, aber schuldloses Verhalten eines Amtsträgers in Wahrnehmung von Hoheitsrechten. — Frankfurt/M., Verl. Kommentator, 1960.
- Winkler Günther*, Die absolute Nichtigkeit von Verwaltungsakten. Eine rechtstheoret. Grundlegung. — Tübingen, Mohr, 1960.
- Wörterbuch des Völkerrechts*, Begr. von Karl Strupp, in völlig neu bearb. 2 Aufl. hrsg. von Hans-Jürgen Schlochauer. — Berlin, de Gruyter, 1960.
- Zöllner Detlev*, Die soziale Gesetzgebung der Bundesrepublik. — Bad Godesberg, Asgard-Verl., 1959.

BALIELEVEN

Balie van Kortrijk

Gerechtigd jaar 1960 - 1961 — Raad van Orde

Werd verkozen als Stafhouder: Mter Achille De Gryse, Kortrijk. Leden van de Raad der Orde: Meesters Vandenberghe Emile, Kortrijk; Van Tyghem Karel, Roeselare; Delvoye André, Kortrijk; Kastens Gerard, Moeskroen; Mayeur Julien, Kortrijk; Gillon Pierre, Kortrijk; Leuridan Albert, Kortrijk; Declercq Joris, Waregem.

Mr Roose Pierre was niet herkiesbaar.

Balie van Ieper

Gerechtigd jaar 1960 - 1961 — Raad van de Orde

Stafhouder: Mter P. Waterblee; Leden: Mters A. Dehem; H. Delobel; A. Six, secretaris; Jos. van der Mersch.

Vlaamse Conferentie der Balie van Antwerpen.

Verslag van de activiteiten 1959 - 1960, uitgebracht op de slotvergadering van het jaar.

Een oud-Antwerpse spreuk, door mij in het A.B.N. vertaald, tot schade van de originele pittigheid, luidt: « Mooie liedjes duren niet lang, en mooie meisjes lopen niet lang ».

En zo is ook weer dit jaar voorbij gevlogen, jaar waarop het nochtans uiteraard nederige en bescheiden bestuur, met trots kan terugblikken.

Mijn eerste idee was het verslag aanzienlijk te beperken, door naar waarheid te zeggen dat het werkelijk te veel is om op te noemen, doch tegen dit plan, dat ten slotte toch ingefluisterd was door de aangeboren luiheid, elk mens eigen, is mijn congenitale degelijkheid in opstand gekomen, zodat U, zeer tot mijn, en minstens evenzeer tot uw spijt, zal moeten luisteren naar wat de Vlaamse Conferentie het afgelopen jaar gepresteerd heeft.

*
* *
*

Op 25 juni 1959 namen de confraters op de gebruikelijke uiterst democratische manier de wijze beslissing het volgend bestuur te kiezen:

Voorzitter: Meester Georges Franck; Ondervoorzitters: Meester André Debergh en Meester Andries Kinsbergen; Schatbewaarder: Meester Jos. van Goethem; Sekretaris: Meester Arnold van Gelder.

Dit bestuur, dat ontelbare bestuursvergaderingen op zijn aktief heeft, heeft het gerechtelijk verlot reeds misbruikt, om plannen te smeden, zodat we al op 19 september 1959 een boottocht konden maken op de Schelde, en dit op kosten van de stad Antwerpen.

Op donderdag 8 oktober 1959, werd een bezoek gebracht aan de fabrieken van de N.V. Eternit, te Kapellen op den Bos.

Op 17 oktober had dan de plechtige openingszitting plaats waar Meester Jozef Dyck op werkelijk uitmunten wijze sprak over:

« Een politiek proces: Het groot komplot », ingeleid door Meester Georges Franck, en uitgeleid door de Heer Stafhouder.

Nadien had een receptie plaats ten huize van onze Voorzitter.

Om het niet te lang te trekken, weze hier gezegd dat elke manifestatie van enig belang, — en die waren legio —, bekroond werd met een prachtreceptie, zodat eens een Nederlands confrère in uitbundige geestigheid uitriep:

« Zeg, wat hebben jullie hier eigenlijk: waterleiding of champagneleiding? »

Ook weze ter ere van Voorzitter Georges Franck gezegd dat elke spreker een fijn dineetje te snoepen kreeg, waarop het plichtbewuste bestuur steeds voltallig aanwezig was, evenals de heer stafhouder.

Na de receptie, waar we dus gebleven waren, had het jaarlijks banket plaats in Hotel Century, gevolgd door een revue, waaraan zo grondig gewerkt was en waarvan het literaire peil zo verheven was, dat de bescheiden opstellers en uitvoerders van oordeel zijn dat het hun hoogtepunt en tevens hun zwanenzang is geweest.

« Nec plus ultra! »

Op 17 november zetten we onze industriële vorming voort, en na de Eternit, was het de beurt aan de benzine. We gingen die dag n.l. de Esso-raffinaderij bekijken.

Enige dagen later, n.l. op 20 november, liep het publiek storm in de Assisenzaal, om te komen luisteren naar Prof. Dr. Jan Albert Goris, alias Marnix Gysen, die ons op de hem eigen sublieme wijze kwam onderhouden over « De Dingen van de Dag ».

Na al die industrie en die dagelijkse dingen hadden de confraters behoefte gekregen aan een sprookje, zodat de Vlaamse Conferentie en bloc de opvoering bijwoonde van « De Kleine Prins » van Antoine de Saint-Exupéry, prachtig vertolkt door Julien Schoenaerts en Frieda Pittoors.

Deze vertoning had plaats op 14 december.

Eerwaarde Pater Dr. N.M. Wildiers (er komen nog een paar letters achter, maar die kon ik nergens terug vinden) hield op 18 december 1959 een fascinerende voordracht over « Teilhard de Chardin ». Zijn gewettigde reputatie had een talrijke schaar toehoorders naar Hotel de Londres gelokt, die hier zeker niet teleurgesteld werden.

19 december stond in het teken van de gastronomie. In gezelschap van confraters uit Middelburg en Breda gingen we oesters, kreeften, mosselen en andere overleden diersoorten degusteren in Ierseke.

Na het korte kerstecras dat het bestuur zich had veroorloofd, werden de activiteiten reeds op 12 januari 1960 hervat, met een bezoek aan Bell Telephone Manufacturing Company, beter gekend als « den Bell ».

Meester Edmond Lauwers betoonde zich te dier gelegenheid een dapper beschermmer van het arbeidersproletariaat tegen de uitbuitende ploetokratische klasse, wier whisky wij nochtans naar waarde wisten te schatten.

15 januari bracht ons de traditionele stagistenontvangst. Met drank en sigaren werden de stagisten ervan overtuigd dat zij in geen beter milieu kunnen verkeren dan in dat van de Vlaamse Conferentie.

De drie jaarsafgevaardigden waren: Meester Frans Mattheessens jr, Meester Mariette Verrijcken en Meester William Lambrechts.

's Avonds kwam architect-urbanist Walter Bresseleers ons leren hoe we zouden moeten « Wonen in steden ».

Dé attractie werd gevormd door de talrijke kleurdiasposities die we te zien kregen. Wie zou er durven beweren dat hij nooit Suske en Wiske, of Kuifje gelezen heeft?

We waren nu reeds volleerd wat betreft Eternit, benzine en telefoons.

Werd het dan geen tijd iets te leren over vulgair water?

Een bezoek aan het Waterbouwkundig Laboratorium, — de enige instelling, dit weze terloops gezegd, die ons zelfs geen cocktail aanbod, — stond dan ook op het programma voor 9 februari 1960.

Op enkele uren bestudeerden we grondig de Schelde, de Inga-stuwdam en het Deltaplan.

Na dit waterachtige bezoek luisterden we op 11 februari naar Prof. Dr. B.H.M. Vlekke, die het had over « Oorsprong en groei van de Amerikaans-Russische tegenstelling in de wereld ».

Piloot Powers was te dien tijde nog een onbekende, wat niet belet dat de spreekbeurt uiterst boeiend was.

1 maart 1960! Worstenfeest op de Pouse!

Moge deze enkele evokatieve woorden volstaan om ons te herinneren aan de bierschenkende mildheid van de heer Stafhouder, aan de toeren van Prof. Jackson en Meester Wittemans, aan al de worstiaanse speeches en aan het grandioze toneelwerk, voor het voetlicht gebracht door onze confraters Mariette

Verrijcken, Edmond Lauwers, Erik Vanderveken en Werner Van Walle.

Toen moesten we werkelijk een maand terug op adem komen, voor we op 1 april weer in staat waren naar een ernstige spreekbeurt te luisteren.

Prof. Dr. H.B. de Vries-Reilingh drong in zijn « Noord-Zuid-verbinding » aan op nadere kontakten tussen Noord- en Zuid-Nederland.

Zijn opzet slaagde volkomen, want reeds op 9 april reden we per autocar naar Rotterdam, waar Baliesport terloops de confraters van onze duurzame zuster-havenstad ging kloppen met 1-11.

Reeds lang heerste achter de schermen een koorts-achtige bedrijvigheid. Vergaderingen van de oud-voorzitters met of zonder banketje, werkvergaderingen van het bestuur, gemengde vergaderingen van oud-voorzitters en huidig bestuur, plenaire en partiële vergaderingen van de aangestelde commissies en sub-commissies, in het café of droog, het schrijven van duizenden omslagen en honderden brieven en kaarten, in roze, gele, groene, grijze en witte tinten, dat alles confraters, en nog veel meer, is verduurd, geduld en geleden geworden om op waardige wijze ons 75-jarig bestaan te vieren.

En tijdens al die voorbereidingen groeide bestendig en geleidelijk het boek van Meester Victor, waaraan hij sigarenzuigend arbeidde met de noeste, volhardende rechtlijnigheid van een oceaanstomer.

Moet één van U nog herinnerd worden aan 6, 7 en 8 mei 1960 ?

Muziek, Sire Boudewijn, de glorieuse recepties van Mevr. Ooms en de stafhouder met veel blote ruggen, de academische zitting met de prachtredevoering van Meester Victor en met de bezielende woorden van Meester Franck en van onze Stafhouder, die zeker mag zijn van ons aller achting, de overdadige receptie van Mevrouw en Meester Franck, het banket met de revue, de mis, met zulke prachtige muziek dat een mens er katholiek van zou worden, de stadhuis-champagne en de boottocht, dat alles vloog als in een droom voorbij en we waren na drie dagen het vieren zo gewoon dat de aanpassing aan de harde werkelijkheid, stilletjes aan moest geschieden.

Voor mijn geest, vergiftigd door groot-Nederlandse ideeën, is het steeds een raadsel geweest waarom Parijs met meer egards wordt behandeld dan Rotterdam, en waarom Baliesport op 28 mei 1960 Parijs maar met 7-2 versloeg, terwijl het in Rotterdam toch 11-1 was !

Wat er ook van zij, de wisselbeker Prof. Dr. Mr René Victor blijft voorlopig in Antwerpen.

De nederlaag belette Parijs niet flink champieper te snoepen op de receptie van Georges Franck. De avond eindigde met een gezellig eetmaal in het Châlet van Beerschot-stadion.

Op 9 juni 1960 bezochten we de scheepswerf Cockerill-Ougrée onder de bevoegde leiding van één der trouwste leden van onze Conferentie, Meester André Vaes.

Daags tevoren had er een fijn banketje plaats gehad, aangeboden door de oud-voorzitters van de Conferentie, aan allen die zich verdienstelijk hadden gemaakt ter gelegenheid van de viering van ons 75-jarig jubileum.

En de dag na Cockerill, dus 10 juni 1960, ving de prijskamp Herman de Jongh aan.

We luisterden met belangstelling en plezier naar Meester Christian Jacqmain, Edmond Lauwers en Hermand Craeybeckx.

En dan eindelijk bereiken we de 16e juni, datum waarop we de sombere, maar toch prachtige film « Generaal della Rovere » te verteren kregen.

* * *

Vermelden we tenslotte nog dat Meester Mariette Verrijcken, winnares van de prijskamp Herman de Jongh van vorig jaar, haar zegetocht voortzette en enkele weken geleden de prijs van het Verbond der Belgische Advocaten in de wacht sleepte.

Als zij zo voortgaat, zal zij groot worden.

Als openingsredenaar 1961-1962 werd Meester Werner Lens aangeduid.

Dat dit verslag zo lang geworden is, bewijst dat er het afgelopen jaar veel is gedaan.

Meester Georges Franck, uw sekretaris is blij met U en met zulke medebestuurders te hebben mogen samenwerken.

Maar het is met een satanisch en diabolisch ongezond leedvermaak dat ik aan mijn nog onbekende opvolger vraag, maar al een verslag klaar te maken van de huidige slotvergadering.

A. v. Gelder

* * *

Het bestuur van de Vlaamse Conferentie der Balie van Antwerpen voor het gerechtelijk jaar 1960-1961 is samengesteld als volgt :

Meester Edgar Boonen, voorzitter ; Meesters Jozef Marck en Jozef Van Goethem, ondervoorzitters ; Meester Marcel Imler, schatbewaarder ; Meester Ivo De Weerd, secretaris.

De openingszitting zal plaats hebben op zaterdag 15 oktober 1960.

Conferentie der Jonge Balie te Kortrijk

Voor de periode 1960 - 1961 en 1961 - 1962 werd volgend bestuur der Jonge Balie te Kortrijk verkozen :

Voorzitter : Meester Joseph Beele, Vanden Bogaerdelaan 30A, Izegem ; Secretaris : Meester Jacques D'Hulst, Henri Nolfstraat, 18, Kortrijk ; Schatbewaarder : Mter Michel Albers, Leopoldstraat, 17, Kortrijk.

NECROLOGIE

In Memoriam Mr. J. Van der Mersch †

Op woensdag 24 augustus overleed te Ieper, Stafhouder Meester Jos. van der Mersch, van de Balie van Ieper.

In hem verliest de Balie niet alleen een vereerd Stafhouder, doch een warme en trouwe vriend, wiens dienstvaardigheid spreekwoordelijk was.

Hij is heengegaan na een zeer gevulde loopbaan aan de vooravond van zijn vijftigjarig jubileum als advocaat.

Voor zijn confraters zal hij, die een zeer groot advocaat is geweest, een toonbeeld blijven van onvermoeibare werkzaamheid en van buitengewoon grote toewijding in de dienst van het recht.

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

OVERZICHT DER BELGISCHE WETGEVING

(1 mei — 31 mei 1960)

I. Staats- en Administratief Recht

1. *Belgisch Congo*. — De wet van 4 mei 1960 (S. mei 1960 - 3330) wijzigd de wet van 23 maart 1960 betreffende de wetgevende en provinciale verkiezingen in Congo.

2. *Ministerie van Landsverdediging*. — Bij K.B. van 20 april 1960 (S. 5 mei 1960-3334) wordt het K.B. van 16 maart 1954 houdende vaststelling van de schalen voor de bijzondere graden bij het Ministerie van Landsverdediging aangevuld.

3. *Verkeerswezen*. — Het K.B. van 21 maart 1960 (S. 6 mei 1960 - 3364) regelt de toekenning van premieën aan de leerlingen van de visserijsscholen die het examen voor scheepsleerjongen ter visserij hebben afgelegd.

4. *Zeevaartonderwijs*. — Het K.B. van 30 maart 1960 (S. 6 mei 1960 - 3365) regelt het verlenen van werkingstoelagen aan gesubsidieerde inrichtingen voor zeevaartonderwijs.

5. *Uitvoering van bouwwerken*. — De wet van 6 april 1960 (S. 7 mei 1960 - 4495) schrijft maatregelen voor betreffende de uitvoering van bepaalde bouwwerken. De inbreuken op deze wet worden met correctie straffen beteugeld.

6. *Openbaar Onderwijs*. — Het K.B. van 14 maart 1960 (S. 7 mei 1960 - 3410) stelt de uitvoeringsmaatregelen van art. 4 der wet van 29 mei 1959 vast.

7. *Economische Zaken*. — Het K.B. van 3 mei 1960 (S. 7 mei 1960 - 3413) bepaalt de technische voorwaarden waaraan de nijverheidsmaatschappijen moeten voldoen.

8. *Justitie*. — Het K.B. van 27 april 1960 (S. 9 mei 1960 - 3447) stelt het kader vast der griffies en griffiersklerken van de militaire gerechten, van de vertalers van de griffie van het Hof van Verbreking en van de aangestelden en bedienden der griffies van hoven en rechtbanken.

9. *Financiën*. — Bij de wet van 4 mei 1960 (S. 11 mei 1960 - 3499) wordt machtiging verleend tot regularisatie, verhoging en vermindering van sommige voor het dienstjaar 1959 uitgetrokken kredieten alsmede tot toekenning van bijkredieten voor de uitgaven met betrekking tot 1958 en de vorige dienstjaren.

10. *Lening*. — Bij M.B. van 9 mei 1960 (S. 11 mei 1960 - 3566) worden de modaliteiten van de eerste tranche groot 300 miljoen frank van een door de Nationale Stichting voor financiering van het wetenschappelijk onderzoek aangegane lening van 3 miljard frank bepaald.

11. *Ministerie van Volksgezondheid*. — Het K.B. van 29 februari 1960 (S. 11 mei 1960 - 3572) stelt de schalen verbonden aan de bijzondere graden bij het Ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin vast.

12. *Onderwijs*. — Het K.B. van 26 februari 1960 (S. 11 mei 1960 - 3579) regelt de inspectie der studiën in de gesubsidieerde onderwijsinrichtingen.

13. *Onderwijs*. — Bij K.B. van 26 maart 1960 (S. 11 mei 1960 - 3580) worden de toepassingsmodaliteiten van de artt. 24 en 37 der wet van 29 mei 1959 bepaald.

14. *Landbouw*. — Bij M.B. van 17 maart 1960 (S. 12 mei 1960 - 3596) wordt de tussenkomst van het landbouwfonds inzake de in de mouterij gebruikte mout en gerst geregeld.

15. *Landbouw*. — Bij M.B. van 20 april 1960 (S. 12 mei 1960 - 3610) wordt een land- en tuinbouwelling op 15 mei 1960 voorgeschreven.

16. *Regie van het zeewezen*. — Bij K.B. van 1 april 1960 (S. 13 mei 1960 - 3644) wordt de regie van het zeewezen ingesteld bij het wetsbesluit van 21 augustus 1941 met ingang van 1 januari 1960 in vereffening gesteld.

17. *Openbaar Onderwijs*. — Het K.B. van 7 januari 1960 (S. 13 mei 1960 - 3647) wijzigd het K.B. van 10 mei 1938 betreffende de oprichting van een school voor criminologie aan de rijksuniversiteiten.

18. *Landbouw — Nationale Dienst voor afzet van land- en tuinbouwproducten*. — Het M.B. van 28 april 1960 (S. 14 mei 1960 - 3689) wijzigd het M.B. van 15 juli 1959 betreffende de inrichting en de werking van de Commissie van advies bij de nationale dienst voor afzet van land- en tuinbouwproducten.

19. *Landbouw*. — Het M.B. van 30 april 1960 (S. 16 mei 1960 - 3715) stelt het bedrag der premieën toegekend aan de instellingen, die uit Belgische melk zekere melkderivaten voortbrengen, vast.

20. *Onderwijs*. — De wet van 1 april 1960 (S. 18 mei 1960 - 3758) regelt de oprichting en de werking van de diensten voor studie- en beroepsoriëntering en psychomedische sociale centra.

21. *Ministerie van Financiën*. — Het K.B. van 22 april 1960 (S. 19 mei 1960 - 3783) wijzigd het K.B. van 24 februari 1959 houdende vaststelling van het organiek kader van het Ministerie van Financiën.

22. *Ministerie van Financiën*. — Bij K.B. van 16 mei 1960 (S. 19 mei 1960 - 3784) wordt een bedrag van 14 miljoen 500.000 frank afgenomen van de opbrengst der buitengewone conjunctuurtaks, ter beschikking gesteld van het Ministerie van Volksgezondheid en het Gezin met het oog op toelagen aan het fonds voor medisch onderzoek en aan de centra voor kankerbestrijding.

23. *Kulturele zaken — Belgische radio en televisie*. — De wet van 18 mei 1960 (S. 21 mei 1960 - 3836) organiseert de instituten der Belgische radio en televisie.

24. *Verkeerswezen*. — Het K.B. van 22 april 1960 (S. 23 mei 1960 - 3883) stelt de vergoedingen vast verschuldigd aan de N.M.B.S. wegens prestaties verricht voor de verschillende ministeriële departementen, besturen en openbare regiën, krachtens de op 20 maart 1960 goedgekeurde bepalingen van het algemeen lastenkohier.

25. *Onderwijs*. — Bij K.B. van 16 maart 1960 (S. mei 1960 - 3932) wordt een prijs voor de graveerkunst ingesteld.

26. *Onderwijs*. — Het K.B. van 30 maart 1960 (S. 25 mei 1960 - 3933) regelt in bepaalde takken van het onderwijs de bevallingsverloven.

27. *Volksgezondheid*. — Het K.B. van 12 april 1960 en het M.B. van 6 mei 1960 (S. 25 mei 1960 - 3936-38) regelen de bewaring en het gebruik van radioactieve stoffen tot geneeskundige doeleinden.

28. *Ministerie van Arbeid*. — De wet van 16 mei 1960 (S. 26 mei 1960 - 3966) stelt de begroting van het Ministerie van Arbeid voor het dienstjaar 1960 vast.

29. *In- en doorvoer van huisdieren*. — Het M.B. van 12 mei 1960 (S. 26 mei 1960 - 3970) wijzigt het M.B. van 6 december 1952 betreffende de in-, uit- en doorvoer van huisdieren.

30. *Ministerie van Belgisch-Congo — Staatsbestel van Congo*. — De wet van 19 mei 1960 (S. 27-28 mei 1960 - 3988) regelt het staatsbestel van Congo. Deze fundamentele wet omvat 259 artikelen.

31. *Landbouw*. — Het M.B. van 23 mei 1960 (S. 28-27 mei 1960 - 4041) stelt een facultatieve kwaliteitscontrole voor de inlandse brouwerijgerst in.

32. *Openbare werken en wederopbouw*. — Het K.B. van 17 mei 1960 (S. 27 - 28 mei 1960 - 4020) stelt de uiterste termijn vast voor de indiening van aanvragen tot herziening van de beslissingen of overeenkomsten die inzake oorlogsschade aan private goederen tot stand gekomen zijn vóór de inwerkingtreding van de wetten van 1 augustus 1952 en 31 juli 1953.

33. *Financiën*. — Het K.B. van 20 mei 1960 (S. 31 mei 1960 - 4084) wijzigt de datum van zekere uitlotingen uit te voeren met het oog op de aflossing van leningen der directe en indirecte rijksschuld en van door de Staat gewaarborgde leningen.

34. *Ministerie van Economische Zaken*. — Het K.B. van 25 april 1960 (S. 31 mei 1960 - 4094) wijzigt het K.B. van 19 april 1955 aangevuld door het K.B. van 10 juni 1955 tot vaststelling van het organiek kader van het personeel van het secretariaat van de bedrijfsraad voor het metaal en houdende bepaling van de schalen verbonden aan de bijzondere graden.

II. Burgerlijk Recht

35. *Leggen van zegels na overlijden*. — *Wijziging art. 819 lid 2 B.W.* — Bij de wet van 10 mei 1960 (S. 20 mei 1960 - 3806) wordt lid 2 van art. 819 van het burgerlijk Wetboek door de volgende bepaling vervangen:

« Indien niet al de erfgenamen aanwezig zijn, indien » er zich onder hen minderjarige of ontzette personen » bevinden, moeten de zegels onder voorbehoud van » de toepassing van art. 911bis van het Wetboek van » Burgerlijke Rechtsvordering, binnen de kortst moge- » gelijke termijn gelegd worden, hetzij ten verzoeken » van de erfgenamen, hetzij ten verzoeken van de Pro- » cureur des Konings, hetzij ambtshalve door de vrede- » rechter in wiens kanton de erfenis is opgevallen. »

III. Burgerlijke Rechtsvordering

36. *Leggen van zegels na overlijden*. — Bij de wet van 10 mei 1960 (S. 20 mei 1960 - 3806) wordt een art. 911 bis in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering gevoegd luidende als volgt:

« Art. 911 bis. In gevallen als bedoeld bij het 2e lid » van vorig artikel, kan de Vrederechter van de zegel- » legging afzien, wanneer de waarde van het nagelaten » stoffendend huisraad, aangetroffen ter plaatse waar » hij optreedt, naar zijn schatting tien duizend frank » niet te boven gaat. »

« Legt de vrederechter de zegels niet, dan maakt » hij een beschrijvende staat op van dat huisraad als- » mede van het baargeld en de waardepapieren aan- » getroffen ter plaatse waar hij optreedt en vertrouwt » ze toe aan een curator, die hij onderaan zijn proces- » verbaal aanwijst. »

« De curator heeft de bevoegdheden en verplichtin- » gen die opgesomd zijn in art. 813 van het Burgerlijk » Wetboek, doch alleen ten aanzien van het baar geld, » het stoffendend huisraad en de waardepapieren, aan- » getroffen in de verblijfplaats van de overledene, » waar de vrederechter is opgetreden. »

« Hij is evenwel niet gehouden een inventaris op te » maken en kan de hem toevertrouwde voorwerpen, » geheel of gedeeltelijk, bij openbare veiling of uit de » hand verkopen, doch eerst na een termijn van veertig » dagen uitgaande met zijn benoeming, tenzij de vrede- » rechter deze termijn heeft verkort. »

« De bevoegdheden van de curator nemen een einde » zodra zich erfgenamen of legatarissen bij hem aan- » melden en de erfenis aanvaarden. »

« Deze erfgenamen of legatarissen kunnen de zegel- » legging vorderen. »

IV. Arbeidsrecht en Maatschappelijk hulpbetoon

37. *Arbeidsbescherming*. — Het K.B. van 25 februari 1960 (S. 5 mei 1960 - 3336), wijzigt art. 1 hoofdstuk 2 B van het algemeen reglement voor de arbeidsbescherming.

38. *Sociaal fonds voor diamantarbeiders*. — Bij de wet van 12 april 1960 (S. 7 mei 1960 - 3397) wordt een sociaal fonds voor diamantarbeiders opgericht.

39. *Adoptiewerken*. — Het K.B. van 29 maart 1960 (S. 9 mei 1960 - 3446) wijzigt dit van 15 september 1958, tot regeling van het verlenen van toelagen aan adoptiewerken.

40. *Wapensmederij — Arbeid*. — Bij K.B. van 7 april 1960 (S. 21 mei 1960 - 3845) wordt algemeen verbindend verklaard de beslissing van 8 juli 1959 van het Nationaal Paritair Comité voor de wapensmederij met de hand betreffende de verkorting van de arbeidsduur.

41. *Middenstand — Beroepsopleiding en beroepsvolmaking*. — Het M.B. van 27 april 1960 (S. 23 mei 1960 - 3887) stelt het bedrag en de toepassingmodaliteiten van de financiële tussenkomst van de Staat voorzien door het K.B. van 13 april 1959 betreffende de beroepsopleiding en beroepsvolmaking in ambachten en neringen vast.

42. *Wasserij- en ververijbedrijf — Arbeid*. — Bij K.B. van 12 april 1960 (S. 27-28 mei 1960 - 4019) wordt algemeen verbindend verklaard de beslissing van 9 maart 1960 van het Nationaal Paritair Comité voor het wasserij-, ververij- en ontvettingsbedrijf betreffende de verkorting van de arbeidsduur.

43. *Naai- en snijwerk — Arbeid*. — Bij K.B. van 19 mei 1960 (S. 30 mei 1960 - 4053) wordt algemeen verbindend verklaard de beslissing van 20 april 1960 van het Nationaal Paritair Comité voor het naai- en snijbedrijf voor dames betreffende de verkorting van de arbeidsduur.

44. *Cementbedrijf - Arbeid.* — Bij K.B. van 18 maart 1960 (S. 31 mei 1960 - 4086) wordt algemeen verbindend verklaard de beslissing van 23 september 1959 van het Nationaal Paritair Comité voor het cementbedrijf tot vaststelling van de lonen en arbeidsvoorwaarden in de ondernemingen voor cementagglomeraten.

V. Fiscaal Recht

45. *Invoerrechten.* — Het M.B. van 30 april 1960 (S. 6 mei 1960 - 3363) stelt een bijzonder recht bij de invoer van sommige landbouw- en voedingsprodukten in.

46. *Invoerrechten.* — Bij K.B. van 29 april 1960 (S. 9 mei 1960 - 3442) wordt een bijzonder recht op de invoer van sommige landbouw- en voedingsprodukten ingesteld.

47. *Invoerrechten.* — Het M.B. van 20 mei 1960 (S. 27-28 mei 1960 - 4013) wijzigt het M.B. van 24 febr. 1960 houdende instelling van het bijzonder recht bij de invoer van sommige landbouw- en voedingsprodukten.

48. *Invoerrechten.* — Het M.B. van 6 mei 1960 (S. 9 mei 1960 - 3444) wijzigt dit van 30 april 1960 houdende instelling van een bijzonder recht bij de invoer van sommige landbouw- en voedingsprodukten.

49. *Invoerrechten.* — Het M.B. van 20 mei 1960 (S. 27-28 mei 1960 - 4013) stelt de maatregelen vast tot verdelging van spreeuwen en mussen in de arrondissementen Antwerpen en St-Niklaas.

H. Boonen

MEDEDELINGEN

Integratie van ambtenaren en magistraten uit Congo in de diensten van het moederland

Wij wensen bijzonder de aandacht van onze lezers te vestigen op het hieronder staande schrijven dat door het Verbond van het Vlaams Overheidspersoneel toegezonden werd aan de heer Eerste-Minister.

De integratie van de ambtenaren en magistraten uit Congo in de diensten van het moederland stelt inderdaad op vlaams gebied een reeks problemen die niet uit het oog mogen verloren worden. Vooral voor de magistratuur zal vanzelfsprekend met de grootste omzichtigheid dienen te werk gegaan opdat de onvoldoende kennis van het nederlands van sommige magistraten, vooral in het Brusselse, zich niet in nog grotere mate in de toekomst zou voordoen.

*
* *

Mijnheer de Minister,

Op het ogenblik stelt zich een uitermate ernstig probleem dat het ganse nederlandstalig ambtenarenkorps aanbelangt, namelijk de integratie van de uit Kongo gerepatrieerde ambtenaren.

Het V.V.O. wenst in deze zaak een duidelijk standpunt in te nemen, standpunt die het vast besloten is met alle kracht te verdedigen.

Het V.V.O. zal niet dulden dat op het ogenblik dat

het taalevenwicht in de administratie op verre na niet is verwezenlijkt, de integratie van nieuwe frans-taligen dit evenwicht nog meer zou komen verstoren.

Het V.V.O. zal evenmin dulden dat oud-kolonialen die ofwel hun studies in het frans of hun eksamen tot opname in de Kongolese administratie in het frans hebben afgelegd thans op de nederlandse taalrol zouden worden ingeschreven.

Het V.V.O. weet dat alle Vlaamse ambtenaren een-drachtig deze standpunten onderschrijven, derhalve verzoeken wij U, Mijnheer de Minister, ons uw zienswijze te willen mededelen opdat wij de Vlaamse opinie over uw inzichten zouden kunnen inlichten.

De ernst van dit vraagstuk zal U ongetwijfeld geenszins ontgaan en wij hopen dat ook spoedig uw antwoord te mogen ontvangen.

Met de meeste hoogachting,

Lic. G. Jassogne
Bestuurslid

Lic. E. Janssens
Ondervoorzitter

Dr F. Bové
Algem. voorzitt.

Verbond van het Vlaams Overheidspersoneel.

De Minister van Buitenlandse Zaken overweegt een ontwerp van koninklijk besluit dat er zgn. toe strekt taalrollen in de diplomatieke diensten in te voeren, maar in werkelijkheid beoogt een groot aantal personeelsleden, die vanaf 1937 het aanwervingsexamen in het Frans hebben afgelegd, op de Nederlandse taalrol over te schrijven, alhoewel voor dit examen sindsdien de vrije taalkeuze gewaarborgd is.

Uit dit ontwerp blijkt dat deze personeelsleden, kennelijk op grond van hun geografische Vlaamse afkomst, voor overschrijving op de Nederlandse taalrol in aanmerking zouden komen, zelfs wanneer zij hun studiën in het Frans hebben gedaan.

Die personeelsleden die men nu op de Nederlandse taalrol zou willen overschrijven, hebben zich uiteraard sinds hun aanwerving, steeds weten te onderscheiden door ambtelijk slechts het Frans te gebruiken.

Voor zekere van deze ambtenaren zou de overschrijving op de Nederlandse taalrol geschieden na het afleggen van een niet nader bepaalde taalproef over de « kennis » van het Nederlands, en voor de meest begunstigten onder hen zou zelfs geen taalproef opgelegd worden.

Verder is het duidelijk dat er voor de betreffende diensten zelfs niet wordt gestreefd naar een regeling van het gebruik der talen in bestuurszaken, in uitvoering van de wet van 28 juni 1932.

De Franstalige hogere administratie, onder het voorwendsel nu veeleer te zitten met het evenwicht ten nadele van de Nederlandstaligen, die zij vroeger heeft gewild en verwekt, zou nu opeens het « evenwicht » tussen beide taalgroepen « tot stand brengen » door de overheveling van de hogervermelde ambtenaren naar de Nederlandse rol. « Er wordt gecompenseerd ! »

Zij die niet tot de Nederlandse taalgroep behoren, uit geveinsde verblinding voor de « onweerstaanbare luster » van al wat Frans was, maken zich thans klaar om van de Vlaamse koek te eten en zich aan de minderheid van Nederlandstalige ambtenaren te substitueren. Wanneer het om mogelijke bevorderingen of aanstellingen zal gaan, zullen zij ook niet aarzelen zich zonder blozen op het « billijk evenwicht » te beroepen en steeds weer ten nadele van de ambtenaren die de moed hadden hun aanwervingsexamen in het Nederlands af te leggen.

Het Verbond van het Vlaams Overheidspersoneel kan zich onmogelijk verenigen met om het even welke vorm van « parachutages » op de Nederlandse taalrol, zowel van binnen als van buiten het ambtenarenkorps.

Het heeft zich dan ook in een aan al de Ministers gerichte brief uitdrukkelijk verzet tegen de overwogen maatregel.

Het bestuur van het Verbond van het Vlaams Overheidspersoneel heeft de aandacht van de heren Ministers er o.m. op gevestigd dat het niet is overeen te brengen met de belangen van de Vlaamse gemeenschap en van het Nederlandstalig overheidspersoneel dat ambtenaren, die hun aanwervingsexamen in het Nederlands aflegden, op dezelfde taalrol worden vermengd met dezen die hun toegangsexamen in het Frans aflegden, doch nu uit louter opportunisme hun zgn. Vlaamse afkomst inroepen om aldus de loopbaan van hun Nederlandstalige collega's te hinderen.

De belofte die de heer Minister Wigny onlangs bij de bespreking van de begroting van zijn departement voor het Parlement herhaalde, nl. het evenwicht in het diplomatiek kader ten spoedigste te zullen bevorderen, zou aldus niet worden ingelost. De voorgenomen en door het V.V.O. gelaakte maatregel zou integendeel het overwicht der Franstaligen in deze administratie bestendigen en alleszins de beloofde vernederlandsing van de kaders aanzienlijk vertragen.

De veiligheids- en uitvoeringsmiddelen.

De Commissie voor de Justitie van de Senaat, onder het voorzitterschap van de heer Henri Rolin, heeft onlangs een nieuwe uiteenzetting aangehoord van de heer stafhouder Charles Van Reepinghe, koninklijke commissaris voor de rechterlijke hervorming.

Deze uiteenzetting betrof de samensmelting van de regels der beslagen.

In de hervormingsvooruitzichten hebben deze regels het onderwerp uitgemaakt van een eenmakings-, vereenvoudigings- en uitbreidingswerk.

Het voorlopig beslag zou tot alle gebieden uitgebreid worden.

Het beslag op onroerende goederen, verlicht van de ontelbare pleegvormen die haar gebruik lastig maken, zou ingericht worden overeenkomstig de rechtspleging van de dadelijke uitwinning.

Het beslag onder derden zou ook veel sneller verlopen en haar kosten zouden verminderd worden.

Een gedachtenwisseling vond na deze uiteenzetting plaats.

TIJDSCHRIFTEN

Omnilegie, jrg. 1960, nr. 5 en 6 :

Wetgeving.

Verzameling der Arresten en Adviezen van de Raad van State, jrg. 1960, nr. 2.

Arresten en adviezen.

Rechtskundig Tijdschrift voor België, jrg. 1960, nr. 3 :

R. Dillemans, Vrijheid van beschikken bij schenking en testament in het internationaal privaatrecht. — R. Van Lennep : De gerechtelijke hervorming in verband met de bevoegdheid.

Tijdschrift van de Vrederechters, jrg. 1960, nr. 6-7 : Vrederechtersbond, Congres van Brussel. — Varia. — Gedenkschrift. — Bibliographie. — Chronique des Justices de paix.

Tijdschrift voor sociaal recht en van de Arbeidsrechten, jrg. 1960, nr. 4 :

H. Dermine: La clause de non-concurrence. Sa validité en matière de contrats de louage de services et d'emploi. — Van Meel W. : Kwijting voor saldo van rekening.

nr. 5 :

Morgenthal L. : La subordination. Notion et application. — Bricout V. : De band van ondergeschiktheid t.o.v. de handelsreiziger.

Tijdschrift voor Notarissen, Privaatrecht, Notariaat, Fiscaalrecht, jrg. 1960, nr. 6 :

H. Du Faux : Hanselsvennootschappen. — Aspecten der kapitaalsverhoging.

Algemeen Fiscaal Tijdschrift, jrg. 1960, nr. 9 :

Algemeenheden. — Inkomstenbelastingen. — Taxes met inkomstenbelastingen gelijkgesteld. — Indirekte staatsbelastingen. — Gemeentelijke belastingen. — Internationale overeenkomsten. — Kongolese en buitenlandse belastingen.

nr. 10-11 :

Algemeenheden. — Inkomstenbelastingen. — Indirekte staatsbelastingen. — Provinciale en gemeentelijke belastingen. — Internationale overeenkomsten. — Kongolese en buitenlandse belastingen.

Tijdschrift voor Gemeenterecht : jrg. 1960 - nr. 6 :

Aanbesteding. — Belastingen. — Benoemingen. — Brandweerdiensten. — Burgemeester. — Burgemeester en schepenen. — Kerkfabriek. — Onderwijzend personeel. — Onteigening ten algemene nutte. — Openbare onderstand. — Politie.

nr. 7-8 :

Boekbespreking. — Belastingen. — Bevolking. — Benoemingen. — Financiën. — Onteigening ten algemene nutte. — Openbare onderstand. — Polders en Wateringen. — Politie. — Tuchtstraffen.

De Gemeente : jrg. 1960 - nr. 6 :

J. Hourticq, De studiegemeenschap voor de gemeentelijke vraagstukken in Frankrijk. — F. Vanden Brande, De overdekte gemeentelijke zweminrichtingen.

nr. 7-8 :

S. Orbie, Het pensioen der zelfstandigen. — F. Vanden Brande, De gemeentelijke slachthuizen.

Nederlands Juristenblad : jrg. 1960 - nr. 25 :

J. M. Van Bemmelen, Strafrecht en Gewetensbezwaaar. — H. F. W. Luijcking, De betekening van de uitspraken van de Raad voor de Scheepvaart.

nr. 26 :

A. J. B. Verheijen, Kanttekeningen bij de Adagia. — B. Van Marwijk Kooy, Negende Oecumenische Juristen Conferentie 20-21 mei 1960.

nr. 27 :

J. C. Van Oven, In memoriam C. W. van der Pot. — J. C. Van Oven en G. E. Langemeijer, De vergadering in Nijmegen. — E. J. A. Rikmenspoel, Wanneer begint een akte te werken? — J. Reens, Und wem sie just

passieret... — W. J. M. Van Eysinga, Iets over de voorgeschiedenis van de Haagsche Akademie van Internationaal recht.

nr. 28 :

W. J. I. Van Wijnen, Aanvaarding van het aanbod bij onteigening. — W. H. Van Helden, De wetgeving betreffende Koninkrijksaangelegenheden in 1959. — A. F. Visser Van IJzendoorn, Samenloop : Heeft Nijmegen ons iets geleerd ? — C. J. Nierstrasz, Inderdaad : een hinderlijk amendement.

Advocatenblad : jrg. 1960 - nr. 6 :

G. De Grooth, Shakespeare als jurist (III). — A. Blom, Advocatenvennootschappen, met naschrift. — D. Simons, De bescherming van de rechten der justitiabelen tegenover het bestuur. — A. Bockwinkel, Het 75-jarig bestaan van de Vlaamse Conferentie bij de Balie te Antwerpen. — A. Korthals Altes, Rotterdam te gast in Luxemburg. — J. W. D'Hane, Excursieverslag.

Arbitrale Rechtspraak : jrg. 1960 - nr. 475; nr. 476 :

Rechtspraak.

Weekblad voor Privaatrecht, Notarisambt en Registratie : jrg. 1960 - nr. 4635 :

J. Gevers, Fiscus en adoptie (I). — J. L. L. Wery, Bij het overlijden van Mr. A. W. J. van Vrijberge de Coningh. — R. D. Kolléwijn, Overzicht der Nederlandse Rechtspraak, Internationaal Privaatrecht (I).

nr. 4636 :

J. Gevers, Fiscus en adoptie (II). — J. Rombach, Iets over de werking van artikel 175, lid 2 B.W. — R. D. Kolléwijn, Overzicht der Nederlandse Rechtspraak, Internationaal Privaatrecht (II).

nr. 4637 :

J. Gevers, Fiscus en adoptie (III, slot). — R. D. Kolléwijn, Overzicht der Nederlandse Rechtspraak, Internationaal Privaatrecht (III).

nr. 4638 :

L. E. Berretty, De kadastrale aanduiding in zijn functie van hypotheekaire aanduiding. — R. D. Kolléwijn, Overzicht der Nederlandse Rechtspraak, Internationaal Privaatrecht (IV).

nr. 4639 :

J. M. Polak, Wat is een uiterste wil ? (I) — J. J. Geenen, Enkele kanttekeningen bij de begunstiging in polissen van levensverzekering. — R. D. Kolléwijn, Overzicht der Nederlandse Rechtspraak, Internationaal Privaatrecht (V).

Rechtsgeleerd Magazijn Themis : jrg. 1960 - nr. 3 :

S. Gerbrandy, Bezit in het Ontwerp-Meyers. — J. De Ruiter, De algemeenheid van goederen in het Ontwerp-Burgerlijk Wetboek. — H. Schuttevaer, « Om niet », « onder bezwarende titel », « eenzijdig », « wederkerig ». Oude en nieuwe opvattingen.

Ars Aequi : jrg. 1960 - nr. 9 :

J. Knottenbelt, Subsidiaire eigendom tot zekerheid. — H. Beekhuis, Landelijk congres voor juridische studenten over « straf en dader ».

Journal des Tribunaux : jrg. 1960 - nr. 4283 :

J. Velu, L'arrêt de la Cour de cassation du 9 octobre 1959 et le problème de l'application aux juridictions

administratives des règles constitutionnelles sur la publicité des audiences et des jugements (I).

nr. 4284 :

P. Van Ommeslaghe, La création d'une société commerciale de type européen. — J. Velu, L'arrêt de la Cour de cassation du 9 octobre 1959 et le problème de l'application aux juridictions administratives des règles constitutionnelles sur la publicité des audiences et des jugements (II).

Journal des Tribunaux d'Outre-Mer : jrg. 1960 - nr. 120 :

J. Dembour et J. Putzeys, Les structures du Congo (I).

Revue Générale des Assurances et des Responsabilités : jrg. 1960 - nr. 6 :

Rechtspraak.

Revue Critique du Jurisprudence Belge : jrg. 1960 - nr. 2 :

G. Wets, Le régime actuel de la suspension de garantie dans la loi du 1er juillet 1956. — R. Legros, Changement de qualification et autorité de la chose jugée au pénal. — G. Baeteman, Les effets des dispositions légales impératives protégeant des intérêts privés.

Revue de Droit Pénal et de Criminologie, jrg. 1960 - nr. 10 :

T. Sellin, Conflits culturels et Criminalité (II). — La Loi, le conflit de normes et la criminologie. — M. Franchimont, Incertitude et espérance des pénalistes. — Essai sur l'évolution des idées et leurs réalisations récentes en droit pénal. — C. P. Yotis, Le droit pénal hellénique.

Jurisprudence du Port d'Anvers : jrg. 1960, nr. 3-4 :

Abordage. — Abordage fluvial. — Affrètement fluvial. — Affrètement maritime. — Capitaine. — Commissionnaire de transport. — Connaissance direct. — Commissionnaire-expéditeur. — Contrat d'entreprise. — Droit pénal. — Guere. — Mandat. — Prescription. — Procédure. — Transport. — Vente f.o.b.

Revue de Droit Familial : jrg. 1960 - nr. 2 :

Législation. — Jurisprudence. — Correspondance.

Recueil de Jurisprudence du droit Administratif et du Conseil d'Etat : jrg. 1960 - nr. 3 :

H. Matton, La réforme de la comptabilité de l'Etat. — G. Chalanton, Le régime disciplinaire des agents des provinces et des communes.

Revue de l'Administration et du Droit Administratif de la Belgique : jrg. 1960 - nr. 6 :

Etat civil. — Chômage. — Commission d'assistance publique. — Elections. — Enseignement. — Finances communales. — Loi communale. — Postes, télégraphes et téléphones. — Revue de la jurisprudence.

nr. 7 :

Impôts. — Affiches. — Affichage. — Assistance publique et domicile de secours. — Bibliographie. —

Commission d'assistance publique. — Etat civil. — Finances communales. — Impositions communales. — Voirie. — Loi communale. — Responsabilité des communes. — Revue de la jurisprudence.

Revue Pratique du Notariat Belge : jrg. 1960 - nr. 2447 :

A. Lehon, Pratique notariale. — Article 918. — Aliénations à charge de droit viager.

nr. 2448 :

P. Leclef, Le projet de loi sur l'urbanisme.

nr. 2449 :

Aeby F., Taxation de la transmission des appartements à construire.

Recueil Général de l'Enregistrement et du Notariat : jrg. 1960 - nr. 20248-20255 :

Projet de loi modifiant le Code des droits d'enregistrement et le Code des droits de timbre en ce qui concerne les actes judiciaires. — Régimes matrimoniaux. — Taxe sur les locations de choses mobilières. — Enregistrement.

nr. 20256-20262 :

Droit de succession. — Enregistrement. — Sociétés belges de droit colonial. — Taxes assimilées au timbre. — Taxe de transmission. — Taxe de facture.

Répertoire Fiscal : jrg. 1960 - nr. 4-5 :

E. Bours, Traitement fiscal des gains sur la fortune privée en Belgique.

nr. 6-7 :

Impôts directs.

Revue de Droit Intellectuel : jrg. 1960 - nr. 5-6 :

L. J. Robbins, Les brevets dans la Communauté européenne.

Revue Internationale des sciences administratives : jrg. 1960 - nr. 2 :

Meyers Fr., L'évolution de l'administration, depuis la guerre, dans les pays de l'Union de l'Europe occidentale (UEO). — Meyer P., Le développement de l'administration publique dans les pays scandinaves depuis 1945. — Rybicki Z., Problèmes de l'évolution des organes administratifs dans les Etats socialistes après la Deuxième Guerre mondiale. — E.P. Laberge, Le développement de l'administration publique en Amérique centrale depuis la Seconde Guerre mondiale.

Recueil Dalloz : jrg. 1960 - nr. 23 :

R. Chapus, De la soumission au droit des règlements autonomes.

nr. 24 :

R. Savatier, La réforme judiciaire et la compétence des tribunaux paritaires de baux ruraux.

nr. 25 : Ch. Blaevoet, Responsabilité des personnes publiques et compétence en cas d'accidents de circulation causés par leurs agents conduisant des véhicules administratifs.

nr. 26 :

R. Blancher, La notion de revenu en droit fiscal.

nr. 27 :

G. Pochon, La théorie de la compétence et la réforme judiciaire.

Revue du Droit Public et de la Science Politique en France et à l'étranger : jrg. 1960 - nr. 3 :

L. Siorat, Les sujétions imposées aux citoyens par la défense nationale. — Ch. Cadaux, Les droits fondamentaux de l'individu dans la constitution indienne et l'interprétation judiciaire. — A. Demichel, De l'incompatibilité entre les fonctions de ministre et le mandat parlementaire. — L. Hamon et J. Cotteret, Vie et Droit parlementaires (Rôle de la commission mixte paritaire; problème des pleins pouvoirs; bilan législatif de la première session de 1959). — S. Dreyfus, Analyses des textes législatifs et réglementaires (21 janvier-1 mai 1960).

Revue Administrative (Parijs) : jrg. 1960 - nr. 75 :

G. Lupi, L'évolution de la Communauté. — J. Pellerin, Aspects généraux du développement des sciences et techniques nucléaires. — G. Thuillier, Une « utopie » au grand siècle « De la Réformation d'un Etat » de Géraud de Coremay (1668).

Revue Française de Science Politique : jrg. 1960 - nr. 2 :

J.-L. Costa, Nécessité, conditions et limites d'un pouvoir judiciaire en France. — J.-B. Duroselle, La stratégie des conflits internationaux. — J. Viet, La notion de rôle en politique. — J. Cadart, Les élections générales du 8 octobre 1959 en Grande-Bretagne et la crise du Parti Travailleiste. — V. Silvera, Le régime constitutionnel de la Tunisie : la Constitution du 1er juin 1959. — R. Girardet, Problèmes militaires contemporains : état des travaux. — P. Hassner, Aventures du marxisme anti-dogmatique.

Northwestern University Law Review : jrg. 1960 - nr. 6 :

W. Willard Wirtz, Introduction. — R. W. Fleming, The Taft-Hartley Amendments. — O. Fairweather, An Evaluation of the Changes in Taft-Hartley. — A. J. Golberg and Kenneth A. Meiklejohn, Taft-Hartley Amendments with emphasis on the legislative history. — G. Farmer and N. Thompson Powers, The Employer reporting requirements and section 302 of Taft-Hartley as amended. — L. Sherman, The individual member of the union : The Bill of rights in the labor-Management reporting and disclosure act of 1959.

Northwestern University Law Review : jrg. 1960 - nr. 1 :

Julius J. Hoffman, Freedom in the Modern American Economy : A Symposium Introduction. — Louis B. Schwartz, Institutional, Size and Individual, Liberty : Authoritarian Aspects of Bigness. — Earl Latham, The commonwealth of the corporation. — Bayles Manning, Corporate Power and Individual, Freedom : Some General Analyses and Particular Reservations. — Arthur J. Goldberg, The Role of the Labor Union in an Age of Bigness. — M. L. Burtien, A Theory of Full-Line Forcing.

Archiv des öffentlichen Rechts : jrg. 1960 - nr. 1 :

Otto Kirchheimer, Die Rechtspflege und der Begriff der Gesetzlichkeit in der DDR. — Arnold Köttigen, Kommentar zum Grundgesetz. Eine kritische Betrachtung.